

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

ROMANTİK İLİŞKİ İÇERİKLİ OBSESYON VE KOMPULSİYON BELİRTİLERİ:
ALGILANAN EBEVEYN TUTUMU, KİMLİK VE BENLİK AÇISINDAN BİR
DEĞERLENDİRME

TEZLİ YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emre LALE

Ankara, 2026

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

ROMANTİK İLİŞKİ İÇERİKLİ OBSESYON VE KOMPULSİYON BELİRTİLERİ:
ALGILANAN EBEVEYN TUTUMU, KİMLİK VE BENLİK AÇISINDAN BİR
DEĞERLENDİRME

TEZLİ YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emre LALE

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Ayşegül DURAK BATIGÜN

Ankara, 2026

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

ROMANTİK İLİŞKİ İÇERİKLİ OBSESYON VE KOMPULSİYON BELİRTİLERİ:
ALGILANAN EBEVEYN TUTUMU, KİMLİK VE BENLİK AÇISINDAN BİR
DEĞERLENDİRME

TEZLİ YÜKSEK LİSANS TEZİ
Emre LALE

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Ayşegül DURAK BATIGÜN

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Adı ve Soyadı

Prof. Dr. Ayşegül DURAK BATIGÜN

Prof. Dr. Okan Cem ÇIRAKOĞLU

Prof. Dr. Ayda BÜYÜKŞAHİN SUNAL

Tez Savunması Tarihi

22.06.2026

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Prof. Dr. Ayşegül DURAK BATIGÜN danışmanlığında hazırladığım “**Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyon Belirtileri: Algılanan Ebeveyn Tutumu, Kimlik ve Benlik Açısından Bir Değerlendirme (Ankara, 2026)** ” adlı yüksek lisans tezimideki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul edeceğimi beyan ederim.

24.06.2026

Emre LALE

TEŞEKKÜR

Bu çalışmayı hazırladığım süreçte yanımda duran, zorlandığım anlarda destek olan, yardıma ihtiyacım olduğunda seslendiğim ve cevap alabildiğim birçok insana teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Öncelikle derin bilgisiyle, kilit anlarda sağladığı çözümleriyle, gidilecek doğru yola yönlendirmesiyle bana destek olan tez danışmanım Prof. Dr. Ayşegül DURAK BATIGÜN'e,

Tez savunma jürimde sundukları kıymetli geri bildirimleriyle Prof. Dr. Ayda BÜYÜKŞAHİN SUNAL ve Prof. Dr. Okan Cem ÇIRAKOĞLU'na,

Sevgisini, özenini, desteğini her an her saniye hissettiğim, tökezlediğimde elimi tutan ve bırakmayan çok sevgili ANNEME,

Bilgi, merak, öğrenme azmini, sabretme becerisini bana aşıl原因an çok sevgili BABAMA,

Bu tez sürecinde ve hayatımın birçok alanında kendimi geliştirmemi sağlayan, varlıklarını bir minnet bildiğim dostlarım ve kardeşlerim Tolga, Danyel, Sıla ve Baran'a,

Dostlukları için her gün minnettar olduğum, vakit geçirirken o anların hiç bitmesini istemediğim ve çalışmalarım sırasında desteklerini sürekli hissettiğim sevgili dostlarım Ahmet, İrem Betül, İremhan, Gizem, Yağmur, Emre, Şule ve Yaren'e,

Daha adını sayamadığım, bugünlere gelmemi sağlayan, hayatıma katkıda bulunan her biri kıymetli olan birçok insana teşekkür ederim.

Son olarak TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) 2210- A Genel Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı ile yüksek lisans eğitimim sırasında bana destek olan TÜBİTAK'a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
TABLolar DİZİNİ.....	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
GİRİŞ.....	1
1.1. Obsesif Kompulsif Bozukluk	3
1.1.1. Tanım, Sınıflandırma ve Klinik Özellikler	3
1.1.2. OKB'yi Açıklayan Bilişsel-Davranışçı Modeller	10
1.2. Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyon Belirtileri	11
1.3. Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyon Belirtilerinin Etiyolojisi ile İlişkili Olabilecek Faktörler.....	15
1.3.1. Algılanan Ebeveyn Tutumu.....	16
1.3.2 Kimlik ve Benlik	18
1.3.3. Algılanan Ebeveyn Tutumu ve Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyon Belirtileri Arasındaki İlişkide Kimlik ve Benliğin Aracı Rolü	23
1.4. Tezin Amaçları ve Önemi	25
1.4.1. Tezin Amaçları.....	26
1.4.2. Tezin Önemi.....	26
YÖNTEM.....	28
2.1. Örneklem	28
2.2. Veri Toplama Araçları.....	29
2.2.1. Aydınlatılmış Onam Formu	29

2.2.2. Demografik Bilgi Formu	30
2.2.3. Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği (RİOKÖ)	30
2.2.4. Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği (PİOKBÖ)	31
2.2.5. Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği (BKKÖ).....	31
2.2.6. Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği–Çocuk Formu (KAET-Ç)	33
2.3. İşlem	34
BULGULAR	35
3.1. Araştırma Değişkenlerinin Betimsel Özellikleri	35
3.2. Demografik Değişkenlere İlişkin Analizler	36
3.2.1. RİOKÖ’nün Alt Ölçeklerinin Cinsiyet ve İlişki Türü Değişkenleri Açısından Karşılaştırılması	36
3.2.2. PİOKBÖ’nün Alt Ölçeklerinin Cinsiyet ve İlişki Türü Değişkenleri Açısından Karşılaştırılması	37
3.3. Değişkenler Arası Korelasyon Analizleri.....	37
3.3.1. RİOKÖ, PİOKBÖ, KAET-Ç, BKKÖ ile Demografik Değişkenler Arasındaki Korelasyon Analizleri.....	38
3.3.2. RİOKÖ, PİOKBÖ, KAET-Ç, BKKÖ Toplam Puan ve Alt Ölçekleri Arasındaki Korelasyon Analizleri.....	42
3.4. Regresyon Analizleri.....	46
3.4.1. Romantik İlişki Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonları Yordayan Değişkenler....	46
3.4.2. Partner Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonları Yordayan Değişkenler.....	47
3.5. Aracılık Analizleri.....	48

3.5.1. <i>Romantik İlişki Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlar ile Algılanan Anne Ebeveyn Tutumları Reddedici ve Aşırı Koruyucu Alt Boyutları Arasındaki İlişkide Örselenmiş Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü</i>	49
3.5.2. <i>Partner Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlar ile Algılanan Anne Ebeveyn Tutumları Reddedici ve Aşırı Koruyucu Alt Boyutları Arasındaki İlişkide Örselenmiş Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü</i>	51
TARTIŞMA	55
4.1. Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyonların Cinsiyet ve İlişki Türüne Göre Değerlendirilmesi	55
4.2. Korelasyon Analizlerine İlişkin Bulguların Değerlendirilmesi	57
4.2.1. <i>Demografik Değişkenlere İlişkin Bulguların Değerlendirilmesi</i>	58
4.2.2. <i>Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyonlar, Algılanan Ebeveyn Tutumu, Kimlik ve Benlik İlişkisine Dair Bulguların Değerlendirilmesi</i>	58
4.3. Regresyon Analizlerinin Değerlendirilmesi	59
4.4. Aracılık Analizlerinin Değerlendirilmesi	63
4.5. Çalışmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Çalışmalara Yönelik Öneriler	66
4.6. Klinik Doğurgular	67
KAYNAKÇA	69
EKLER	90
EK 1: AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU	90
EK 2: DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU	92

EK 3: ROMANTİK İLİŞKİ OBSESYON VE KOMPULSİYONLARI ÖLÇEĞİ (RİOKÖ).....	94
EK 4: PARTNERE İLİŞKİN OBSESİF KOMPULSİF BELİRTİ ÖLÇEĞİ (PİOKBÖ).....	95
EK 5: BENLİK KAVRAMI VE KİMLİK ÖLÇEĞİ (BKKÖ)	97
EK 6: KISALTILMIŞ ALGILANAN EBEVEYN TUTUMLARI ÖLÇEĞİ-ÇOCUK FORMU (KAET-Ç)	99
ÖZET.....	103
ABSTRACT	105

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Örneklemen Demografik Özellikleri.....	29
Tablo 2. Araştırma Değişkenlerinin Betimsel Özellikleri.....	35
Tablo 3. Cinsiyet ve İlişki Türü Açısından Katılımcı Sayıları.....	36
Tablo 4. RİOKÖ Alt Ölçeklerinin İlişki Çeşidi Açısından Karşılaştırılması.....	37
Tablo 5. RİOKÖ, PİOKBÖ, KAET-Ç, BKKÖ ve Demografik Değişkenler Arası İlişkiler....	39
Tablo 6. RİOKÖ, PİOKBÖ, KAET-Ç, BKKÖ Toplam Puan ve Alt Ölçekler Arası İlişkiler..	43
Tablo 7. Romantik İlişki Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonları Yordayan Değişkenler	46
Tablo 8. Partner Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonları Yordayan Değişkenler.....	47

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Algılanan Anne Ebeveyn Tutumu Reddedici Alt Boyutunun Romantik İlişki Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlarla İlişkisinde Örselenmiş Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü. ..	49
Şekil 2. Algılanan Anne Ebeveyn Tutumu Aşırı Koruyucu Alt Boyutunun Romantik İlişki Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlarla İlişkisinde Örselenmiş Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü.	50
Şekil 3. Algılanan Anne Ebeveyn Tutumu Reddedici Alt Boyutunun Partner Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlarla İlişkisinde Örselenmiş Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü	52
Şekil 4. Algılanan Anne Ebeveyn Tutumu Aşırı Koruyucu Alt Boyutunun Partner Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlarla İlişkisinde Örselenmiş Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü. ..	53

BÖLÜM I

GİRİŞ

Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) bireylerin fonksiyonelliğine olumsuz şekilde etki eden psikopatolojik bir yapıdır (Amerikan Psikiyatri Birliği [APA], 2013). Obsesif Kompulsif Bozukluk iki farklı bileşene sahiptir. Obsesyonlar, bireyin kendi isteği dışında zihninde canlanan, bireyi meşgul eden, tekrarlayan, rahatsız edici düşünceler, dürtüler ve imgelerdir. Kompulsiyonlar ise obsesif düşünce veya imge sonucunda ortaya çıkan, bireyi zorlayan hisleri yüksüzleştirmek adına yapılan yineleyici davranışlardır (APA, 2013). OKB birçok farklı temayla heterojen bir biçimde kendisini göstermektedir. Bu temalardan bazıları cinsel, kirlenme, dini, sayma, düzen, zarar verme içerikli obsesyonlar ve kompulsiyonlardır (Leckman ve ark., 1997). Bu temalara ek olarak Doron ve arkadaşları (2012a) yeni bir tema olan Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyon belirtilerini kavramsallaştırmışlardır. Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar, iki ana temadan oluşmakta olup ilki romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileri, ikincisi ise partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileridir. Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar son dönemlerde dikkati çekmektedir ve konu üzerine yapılan araştırmalar giderek artmaktadır. Doron ve arkadaşları (2014a) tarafından hazırlanan kavramsal çerçevede bireyin ebeveynleriyle olan ilişkisinin, benliğinin ve duygularının romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileriyle ilişkili olabileceği belirtilmiştir.

Bazı araştırmalar kimlik ve benliğin OKB ile ilişkisi üzerine çalışmalar gerçekleştirmişlerdir. Mullin (2023) OKB semptomları, kimlik ve benliğin alt boyutlarının arasındaki ilişkiye vurgu yaparken, Malcolm ve arkadaşları (2021) ise kimlik bozulmalarının OKB’li bireylerde kontrol gruplarına kıyasla daha yüksek olduğunu belirtmektedir. Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin kimlik ve benlik ile ilişkisinde araştırmalar bireyin klinik anlamda kimliğinden ve benliğinden (rselenmiş kimlik ve bütünleşmiş kimlik) ziyade bireyin partnere bağlı benlik değeri, zsayęı gibi farklı benlik alanlarına odaklanmakta ve bu değişkenlerin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri ile arasındaki ilişkiyi araştırmaktadır (Doron ve Szepeswol, 2015; Doron ve ark., 2013; Trak ve İnözü, 2019). Alanyazında kimlik ve benliğin (rselenmiş kimlik, bütünleşmiş kimlik) romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri ile ilişkisi üzerine bir çalışma bulunmamaktadır.

Bunlara ek olarak bireyin ebeveyniyle olan ilişkisinin etkisini bağlanma kuramı, çocuklukta yaşanan olumsuz yaşantılar ve hatırlanan ebeveyn ilgisi üzerinden araştıran çalışmalar gerçekleştirilmiştir (Bilge ve ark., 2022; Ghomian ve ark., 2024; Trak, 2016). Ancak algılanan ebeveyn tutumunun romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileriyle ilişkisi üzerine bir çalışma bulunmamaktadır.

Kısaca alanyazında algılanan ebeveyn tutumu ile kimlik ve benliğin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileriyle olan ilişkisi üzerine yeterli çalışma bulunmamaktadır. Çalışmanın amacı, algılanan ebeveyn tutumlarının, kimlik ve benliğin ve bazı demografik değişkenlerin (cinsiyet, sosyoekonomik düzey, eğitim düzeyi) romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkisinin incelenmesidir. Bu bağlamda, aşağıda önce obsesif kompulsif bozukluk ve bu bozukluğu açıklayan kuramlar hakkında bilgi aktarılacak, daha sonra ise romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar ile algılanan ebeveyn tutumları ve kimlik ve benlik hakkında bilgiler aktarılacaktır.

1.1. Obsesif Kompulsif Bozukluk

1.1.1. Tanım, Sınıflandırma ve Klinik Özellikler

DSM-5'e göre Obsesif Kompulsif Bozukluk iki farklı yapıyı bünyesinde barındırmaktadır. Bu iki yapı kişide aynı anda birlikte var olabileceği gibi, kişide aynı anda birlikte var olmadan birbirinden bağımsız bir şekilde kendisini gösterebilen psikopatolojik bir olgudur (APA, 2013). Bu iki yapıdan ilki obsesyonlardır. Obsesyonlar kişinin isteği dışında zihninde beliren, rahatsız edici, kaygı uyandırıcı, sıkıntı veren, tekrarlayıcı ve sürekli olan düşünceler, imgeler ya da itkilerdir. Bu düşünceleri, imgeleri ya da itkileri kişi görmezden gelmeye, baskılamaya ya da kompulsif eylemlerde bulunarak yüksüzleştirmeye çalışır (Stein ve ark., 2019). Kompulsiyonlar ise obsesyonlara tepki olarak ortaya çıkan, yapmak zorunda hissedilen, belli kurallara göre takip edilen, tekrar edilen davranışlar ya da zihinsel eylemlerdir. Obsesyonlar sonucunda hissedilen kaygıyı azaltma, olmasından korkulan olayları önleme amacıyla yapılan kompulsiyonlar, özünde kaygının yatıştırılması gereken ya da korkulan durumlarla gerçekçi bir bağlantıya sahip değildir; bu durumların olma olasılığına verilen tepkinin yüksek bir düzeyde ortaya çıktığı gözlemlenmektedir (Stein ve ark., 2019).

Obsesif Kompulsif Bozukluk DSM-5'ten önce yayımlanan DSM-IV-TR'de Kaygı Bozuklukları grubunda değerlendirilen bir bozukluk olarak ele alınıyordu (APA, 2000; Van Ameringen ve ark., 2014). DSM-5 ile bu durum değişti ve Obsesif Kompulsif Bozukluk ve İlişkili Bozukluklar adında yeni kategori oluşturularak OKB'ye ek olarak, Trikotillomani, Biriktiricilik Bozukluğu, Deri Yolma Bozukluğu, Beden Algısı Bozukluğu, Maddenin/İlacın Yol Açtığı OKB ve İlişkili Bozukluklar gibi psikopatolojiler tek çatı altında toplandı (Abramowitz ve ark., 2014).

Obsesyonlar ya da kompulsiyonlar kişinin belli başlı alanlarda (toplumsal, çalışma hayatı ve diğer alanlarda) işlevselliğinin düşmesine neden olur ve kişi obsesyonlara ya da kompulsiyonlara zaman harcar (Bokor ve Anderson, 2014). Bunlara ek olarak OKB tanısının verilebilmesi için bu belirtiler madde kötüye kullanımı, herhangi başka bir fizyolojik bozukluk ve herhangi başka bir ruhsal bozukluk belirtileri ve etkileriyle daha iyi açıklanmamalıdır (APA, 2013). Kişilerin bozukluğa bağlı olarak ortaya çıkan inanışların gerçek dışılığının ayırımına varabilmesine göre içgörü seviyeleri alanyazında araştırılmış bir konudur (de Avila ve ark., 2019; Ottoni ve ark., 2023). DSM-5 tarafından belirlenen içgörü seviyeleri şu şekildedir: içgörüsü iyi ya da oldukça iyi olan kişiler bu inanışların gerçek olup olamayacağı, olasılıklarının olup olamayacağı ile ilgili ayırma varabilmektedir. İçgörüsü kötü olan kişiler bu inanışların olasılıklarının gerçek olduğunu düşünmektedir. İçgörüsü yok/sanrısız inanışlar grubundaki kişiler ise bu inanışların kesinliğinden emindirler ve inanırlar (APA, 2013). DSM-5 bunlara ek olarak kişinin öyküsünde ya da şu anki durumda tik bozukluğunun olup olmadığının da belirtilmesi gerektiğini bildirmiştir (APA, 2013).

Obsesif Kompulsif Bozukluğun yaygınlığıyla ilgili araştırmalar alanyazında bölge özelinde ve ülke özelinde olmak üzere yer edinmiştir. Araştırmaların bir kısmı genel popülasyondaki yaygınlığını araştırırken bir kısmı hasta popülasyonundaki yaygınlığını incelemiştir. Weissman ve arkadaşları (1994) tarafından yayımlanan araştırma dört farklı kıtada genel popülasyondaki OKB yaygınlığıyla ilgili bilgi vermektedir. OKB'nin yaşam boyu yaygınlığı Amerika Birleşik Devletleri, Porto Riko, Avrupa, Yeni Zelanda ve Kanada'da %2 oranındayken, Güney Kore'de %1.9, Tayvan'da ise %0.7 olarak tespit edilmiştir. Aynı çalışmada yıllık yaygınlık ise %0.4-%1.8 arasında bölgelere göre değişmektedir. Araştırmanın kıtalararası bir çalışma olduğu düşünüldüğünde dünya genelindeki OKB yaygınlığının %2 civarında olduğunu söylemek mümkündür. Fineberg ve arkadaşları (2013) Zürih, İsviçre bölgesinde yaptıkları araştırmada genel popülasyondaki yaşam boyu OKB yaygınlığını %3.5, 12 aylık yaygınlığı ise %5.1 olarak

bildirirken; Fawcett ve arkadaşları (2020) anlık yaygınlığı %1.1, dönemsel yaygınlığı %0.8, yaşam boyu yaygınlığı ise %1.3 olarak bildirmiştir. Türkiye’de yapılan araştırmalar şehir ve bölge özelinde gerçekleştirilmiş olup Türkiye’nin genel popülasyonunu içeren bir araştırma gerçekleştirilmemiştir. Binbay ve arkadaşlarının (2014) derleme makalesi, Türkiye’deki OKB yaygınlığının demografik özellikler de göz önünde bulundurulduğunda %3-%5.9 arasında değişkenlik gösterdiğini bildirmiştir.

Wahl ve arkadaşları (2010) tarafından Almanya’nın güney bölgesinde gerçekleştirilen bir çalışmada 237 psikiyatrik hastadan 69 (%29.1) kişinin OKB DSM-IV tanı kriterlerini karşıladığını ancak bu 69 hastadan sadece 19 (%27.5) kişinin klinisyenler tarafından tanılandığını bildirmiştir. Ayrıca Hantouche ve arkadaşları tarafından (1995) Fransa’da gerçekleştirilen çalışmada tedavi arayan hastalar arasında OKB yaygınlığının %9.2 olduğu belirtilmiştir.

Obsesif Kompulsif Bozukluğun başlangıç yaşıyla ilgili birçok araştırma gerçekleştirilmiştir. Weissman (1998) başlangıç yaşı olarak orta-geç yirmi yaş ve erken dönem otuz yaşı işaret etmiştir. de Mathis ve arkadaşları (2013), OKB hastalarıyla yaptıkları araştırmada, OKB ortalama başlangıç yaşını 12.6 olarak bildirirken en erken 10 yaşında obsesif kompulsif belirtiler yaşadığını bildiren katılımcılar olduğunu da ifade etmiştir. Delorme ve arkadaşları (2005) ise katılımcıları ortalama başlangıç yaşını analiz ederek iki gruba ayırmış, bu iki gruptan ilkinin OKB ortalama başlangıç yaşının 11.1 olduğunu ve örneklemin %87.5’ini oluşturduğunu, ikinci grubun ise OKB ortalama başlangıç yaşının 23.5 olduğunu ve örneklemin %12.5’ini oluşturduğunu bildirmiştir. Frydman ve arkadaşları (2014), geç dönem (40 yaş) OKB başlangıç yaşı ile ilgili olarak kadın olmanın, uzun süreli alt-klinik boyutta obsesif kompulsif semptomlar göstermenin, 40 yaşından sonra travmatik bir olay yaşamının, yakın dönemde hamilelik yaşamının ya da yakınının hamilelik yaşamasının geç dönem OKB başlangıcı için risk faktörleri olduğunu belirtmiştir.

Obsesif Kompulsif Bozukluğun kronik olması, on yıllar sürmesi, semptom şiddetinde zaman zaman düşüş ve artışların yaşanması OKB'nin tipik sürecidir (Kellner, 2010; Ravizza ve ark., 1998; Sharma ve Math, 2019). OKB tanısı alan kişilerin erken dönem çocukluk çağında alt-klinik obsesyon ve kompulsiyon belirtileri göstermiş olmaları oldukça yaygındır (do Rosario-Campos ve ark., 2001; Sharma ve Math, 2019; Weissman, 1998). Araştırmalar OKB'nin akut ve kronik bir şekilde kendisini gösterebileceğini belirtmektedir. Wewetzer ve arkadaşları (2001) çocukluk ve ergenlik döneminde OKB tanısı almış bireylerin ortalama 11.2 yıl sonra psikiyatrik tanılarındaki değişimleri gözden geçirdikleri bir araştırma gerçekleştirmiştir. Tedavi alan bu 55 hastadan 20'si (%36.4) OKB tanılarının devam ettiğini bildirmiştir. 55 hastanın 16'sı (%29.1) OKB semptomları yaşamadıklarını, 15'i (%27.3) alt-klinik boyutta semptomlar yaşadıklarını, 17'sinin (%30) dönemsel OKB semptomları yaşadığını ve 7'sinin (%12.7) kronik OKB semptomları yaşadığını belirtmişlerdir. Angst ve arkadaşları (2004) ise yaptıkları 20 yıllık çalışmada hastaların %62'sinin kronik düzeyde OKB semptomları yaşadıklarını, geri kalan hastaların ise tekrarlayan bir seyre sahip olduklarını bildirmişlerdir. Skoog ve Skoog (1999) ise 40 yıllık çalışmalarında OKB hastalarının %48'inin iyileştiğini (%20 tam iyileşme, %28 alt-klinik semptomlar) ancak %37'sinin hala OKB tanısına sahip olduklarını ifade etmişlerdir.

Obsesif Kompulsif Bozukluğun cinsiyetler arasındaki yaygınlık farkını, başlangıç yaşını ve seyrini inceleyen çalışmalar bulunmaktadır. Fawcett ve arkadaşları (2020) kadınların erkeklere kıyasla 1.6 kat daha fazla OKB semptomları deneyimlediğini bildirmiştir. Bununla beraber Mathes ve arkadaşları (2019) erkeklerin kadınlara kıyasla OKB semptomları deneyimledikleri yaşın daha erken başladığını, erkek çocuklarında OKB'nin daha yaygın olduğunu ancak ergenlik ve yetişkinlik döneminde kadınlarda OKB'nin daha yaygın olduğunu belirtmişlerdir. Türkiye'de de Karadağ ve arkadaşları (2006) benzer sonuçlar sunmuşlardır. Ayrıca de Mathis

ve arkadaşları (2011) erkeklerde seyrin daha kronik olduğunu ve sosyal anlamda bozulmaların daha fazla olduğunu belirtmiştir.

Obsesif Kompulsif Bozukluk heterojen yapıda yaygın bir bozukluktur (Abramowitz ve ark., 2008; Bokor ve Anderson, 2014; Lochner ve Stein, 2003). OKB tüm dünyada görülmesine rağmen içeriğini kültürler şekillendirebilir (Sica ve ark., 2002; Veale ve Roberts, 2014; Williams ve ark., 2017). Araştırmalarda obsesif kompulsif semptomları ve örneklemeleri farklı şekillerde kümelendirmeler gözlemlenmiştir. Örneğin Calamari ve arkadaşları (1999) gerçekleştirdikleri çalışmada obsesyon ve kompulsiyonları içeriklerine göre beş alt gruba ayırmıştır. İlk grup zarar verme obsesyonlarına sahip grup olurken ağırlıklı olarak kontrol etme kompulsiyonları sergilemişlerdir. İkinci grup ise biriktirme obsesyonlarına sahiptir ve kompulsiyonları da ağırlıklı olarak yine biriktirmektir. Üçüncü grup ise bulaş obsesyonlarına sahiptir ve yıkama kompulsiyonları ağırlıktadır. Dördüncü grup ise kesinlik grubudur ve bu grupta durumlardan kesin bir şekilde emin olma ihtiyacı gözlemlenmiştir; buna bağlı olarak da kompulsiyonlar durumlardan emin olmak adına ya da korkulan durumları önlemek adına gerçekleştirilmektedir. Son grup ise obsesyonel şeklinde adlandırılmış olup birkaç farklı obsesyon ve kompulsiyon temasına sahip olan gruptur. Buna ek olarak, Calamari ve arkadaşları (2004) yaptıkları bir çalışmada, 1999 yılında yayımladıkları örneklem (Calamari ve ark., 1999) ve yeni örnekleme birleştirerek içeriğe göre yedi alt grup oluşturmuştur. Bu gruplar; zarar verme, bulaş, biriktirme, simetri, kesinlik, obsesyonel zarar verme/bulaş olarak karşımıza çıkmaktadır. Cinsiyetlere göre içerik açısından bazı farklılıklar bulunabilmektedir. Erkekler daha yoğunlukta cinsel, dini ve saldırgan obsesyon semptom içeriklerine sahipken; kadınlar daha yoğunlukta bulaş, saldırgan obsesyon ve yıkama kompulsiyon semptom içeriklerine sahip olduklarını bildirmişlerdir (de Mathis ve ark., 2011; Mathes ve ark., 2019). Türkiye’de yapılan bir çalışmada ise en yaygın içerikler sırasıyla bulaş, saldırgan, bedensel, dini, simetri ve cinsel içerikli obsesyonlar olmuştur (Karadağ ve ark., 2006). Ayrıca simetri ve cinsel içerikli

obsesyonlar, kontrol etme kompulsiyonları erkeklerde daha yayginken; bulaş ve yıkama obsesyon ve kompulsiyon semptomları kadınlarda daha yaygın olarak gözlemlenmiştir. Dini obsesyonları olan hastaların tamamı, cinsel obsesyonu olan hastaların yarısı ise dini pratiklerdeki uygulamaları içeren kompulsiyon ritüellerine sahiptirler (Karadağ ve ark., 2006). Ayrıca, diğer bir araştırmada semptom içerikleri açısından cinsiyetler arasında bir fark bulunmadığı ifade edilmiştir. Ancak aynı araştırmada farklı semptom gruplarının (içeriklerinin) kişide aynı anda bulunması ile ilgili korelasyon analizi sonucunda cinsiyetler arasında bu konuda farklılık bulunduğu tespit edilmiştir (Raines ve ark., 2018). Yani bir erkek farklı semptom alt gruplarını (içeriklerini) sergileme eğilimindeyken (örn: zarar verme, simetri, bulaş); kadınlar tek semptom alt grubunu (içeriklerini) sergileyip diğerlerini sergilememe eğiliminde olabilir (Raines ve ark., 2018).

Semptom içerikleri dışında başlangıç yaşına göre gruplandırmalar gerçekleştiren araştırmalar da alan yazında yerini bulmuştur. Anholt ve arkadaşları (2014), erken başlangıçlı OKB semptomlarına sahip hastaların OKB semptom şiddetinin daha güçlü olduğunu, Dikkat Dağınıklığı ve Hiperaktivite Bozukluğu semptomlarında artış gösterdiklerini ve Bipolar Bozukluğun bu hasta grubunda daha yüksek oranda gözlemlendiğini bildirmiştir. Başka bir çalışmada ise örneklem ergen, erken başlangıçlı yetişkin, geç başlangıçlı yetişkin şeklinde üç farklı gruba ayrılmış olup gruplar arasındaki semptom farklılıkları incelenmiştir (Butwicka ve Gmitrowicz, 2010). Ergen grubunda yetişkinlere kıyasla cinsel ve dini obsesyonlar daha güçlüyken; somatik, kirlenme obsesyonları ve yıkama, kontrol etme kompulsiyonları daha düşük seviyede kendisini göstermiştir; ancak saldırgan obsesyonlarda bir fark gözlemlenmemiştir. Erken başlangıçlı ve geç başlangıçlı yetişkin grupları arasında ise obsesyonlar ve kompulsiyonlar açısından bir fark bulunamamıştır (Butwicka ve Gmitrowicz, 2010). Türkiye’de ise yapılan bir araştırmada erken başlangıçlı grupta simetri/kesinlik, dini,

biriktirme obsesyonları ve biriktirme kompulsiyonları geç başlangıçlı gruba göre daha sık ortaya çıkmıştır (Tükel ve ark., 2005).

Obsesif Kompulsif Bozukluğa sahip kişilerde başka bir psikiyatrik bozukluğun görülme olasılığı yüksektir (Ruscio ve ark., 2010). Yapılan araştırmalarda en sık duygudurum bozuklukları (örn: depresyon) ve kaygı bozuklukları OKB ile eş tanıli olarak ortaya çıkmaktadır (Sharma ve Math, 2019; Wewetzer ve ark., 2001). Angst ve arkadaşları (2004) yaptıkları çalışmada en yaygın eş tanıli bozuklukların bipolar bozukluk, panik bozukluğu, sosyal fobi, bulimiya, tıknırcasına yeme, yaygın kaygı bozukluğu ve intihar girişimleri olduğunu belirtmiştir ancak madde kötü kullanımı ve madde bağımlılığıyla OKB arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını belirtmiştir. Lochner ve arkadaşları (2014) ise yaptıkları çalışmada en yaygın OKB ile bağlantılı eş tanıların tik bozukluğu (%12.5), vücut algısı bozukluğu (%8.71), kendine zarar verme davranışları (%7.43) olduğunu belirtmiştir. Ayrıca majör depresyon (%15), sosyal kaygı bozukluğu (%14), yaygın kaygı bozukluğu (%13) ve distimi (%13) de OKB ile en yüksek eş tanı oranına sahip bozukluklardandır (Lochner ve ark., 2014).

Obsesif Kompulsif Bozukluğun tedavisinde hem psikolojik hem de farmakolojik müdahalelerin etkili olduğu alanyazında yer edinmiş bir bilgidir (Franklin ve Foa, 2011; Franklin ve ark., 2002; O'Connor ve ark., 2006). Bilişsel Davranışçı Terapi ve Tepki Önleme yöntemleri OKB'nin psikolojik tedavi yöntemleri arasında bulunup etkili olurken (Abramowitz ve ark., 2006, Krzyszkowiak ve ark., 2019; Olatunji ve ark., 2013); SSRI bazlı ilaçlar da OKB'nin farmakolojik tedavisinde öncü konumdadır (Bloch ve ark., 2009; Cartwright ve Hollander, 1998; Hirschtritt ve ark., 2017). Özellikle SSRI bazlı ilaçlar, Bilişsel Davranışçı Terapi ve Tepki Önleme yöntemleri beraber kullanıldığında OKB'nin tedavisinde çok daha iyi sonuçlar elde edilebilmektedir (Del Casale ve ark., 2019). Ancak araştırmalar eş tanı, tedaviye cevap, iyileşme, bireysel özellikler, bireyin semptomları ve şiddeti, aile ve hayat kalitesindeki düşüşlerin OKB'nin tedavisinde dikkate alınması gereken etmenler olduğunu da

vurgulamaktadır (Sharma ve Math, 2019). Ayrıca sinirbilimsel araştırmalarda nörodisfonksiyonel etkilerin OKB ile ve eş tanılarla olan ilişkisinin araştırılmasının, bu üç etmen arasındaki ilişkinin anlaşılmasının ve bireye özgü tedavilerin bu nörodisfonksiyonel etkileri hedef alarak gerçekleştirilebilmesinin gelecekte güçleneceğine dair bir görüş de bulunmaktadır (Pallanti ve ark., 2011).

1.1.2. OKB'yi Açıklayan Bilişsel-Davranışçı Modeller

Obsesif Kompulsif Bozukluğu açıklayan birçok farklı teori ve teorisyen bulunmaktadır. Ancak bunların çok küçük bir kısmı empirik çalışmalarla argümanlarını desteklemektedir. Bu teoriler arasında en çok öne çıkan ise Bilişsel-Davranışçı Modellerdir (Taylor ve ark., 2007).

Obsesif Kompulsif Bozukluğun Bilişsel-Davranışçı Modellerle açıklanması ilk olarak Carr (1974) tarafından gerçekleştirilmiştir. Carr (1974) obsesyonların gelişiminde etkili olan şeyin bireylerin olumsuz olay veya durumların gerçekleşme ihtimalini, gerçekleştiğinde ortaya çıkacak olumsuzlukların etkisini abartılı bir şekilde değerlendirmeleri olarak açıklamıştır. Kompulsiyonları ise bu abartılı değerlendirmenin sonucunda ortaya çıkan kaygı duygusunu ve olayın gerçekleşme ihtimalini azaltmak adına yapılan ritüeller şeklinde değerlendirmiştir. McFall ve Wollersheim (1979) bunlara ek olarak OKB'li bireylerin korkulan veya kaçınılan durum ve olayları engelleme yönteminin obsesif düşünme biçimi ve kompulsif ritüeller olduğunu açıklamış, ayrıca OKB'li kişilerin bu olay ve durumlarla başa çıkamayacaklarına inandıklarını, kişinin hatalı veya uygunsuz düşüncelerinden sorumlu olması gerektiğini, aksi takdirde istenmeyen bir olayı tetikleyebileceğine inandıklarını ileri sürmüşlerdir.

Obsesif Kompulsif Bozukluğun elementlerinden bir diğeri ise girici düşüncelerdir. Salkovskis (1989) girici düşüncelerin istemli veya istemsiz bir biçimde, kişinin o dönemdeki endişeleriyle paralel olarak beyin tarafından rastgele üretilen düşünceler olduğunu dile getirmiştir. Salkovskis ve arkadaşları (1995) sorumluluk elementine vurguda bulunmuş ve

girici düşüncelerin gündelik bir deneyim olduğunu ancak bu girici düşüncelerin obsesyona evrilmesinde etkili olan şeyin kişinin bu düşünceleri kendi sorumluluğunda olan bir tehdit olarak değerlendirmesinin etkili olduğunu savunmuşlardır.

Bu savlara ek olarak OKB araştırmacılarının bir araya gelerek oluşturduğu bir grup, alanyazındaki bulguları derleyerek altı temel obsesif inanışı kavramsallaştırmıştır (OCCWG, 1997). Bahsedilen temel inanışlar (1) mükemmeliyetçilik, (2) düşünceye atfedilen abartılı önem, (3) belirsizliğe tahammülsüzlük, (4) abartılmış kişisel sorumluluk algısı, (5) düşünceyi kontrol etmenin önemine dair inanç, (6) abartılmış tehdit algısıdır (OCCWG, 1997).

İnanç ve değerlendirme boyutunu benlik algısıyla birleştiren Rachman (1997), OKB’li bireylerin girici düşüncelerinin benliklerinin gizli ve korkunç bir yanını yansıttığına inandıklarını, bu değerlendirmenin girici düşünceleri artırdığını, bu artışın sonucunda girici düşüncelerin kişisel bir anlam taşıdığına olan inançlarının da arttığını ve bu sürecin girici düşüncelerin obsesyona dönüşmesinde etkili olduğunu savunmuştur. Ayrıca Clark ve Purdon (1993) girici düşüncelerin ego-distonik olduğunu (kişinin değer, benlik ve ahlak algısıyla zıt olması), girici düşüncelerin ego-distonik olmasının OKB’li bireyler için kabul edilemez bir kişiliğe sahip olduklarını gösteren bir yapı olduğunu (Purdon & Clark, 1999), bu çelişkili durumun benlik algıları hakkında şüphe duymalarına yol açtığını ve bu sürece abartılı bir önem atfederek girici düşüncelerin obsesyonlara dönüştüğünü belirtmişlerdir. Buna ek olarak OKB’li bireylerin girici düşüncelerini kontrol edebilmeleri gerektiğine inandıklarını, kontrol etmedikleri takdirde olumsuz olay ve durumlarla karşı karşıya kalacaklarına inandıklarını, bu sürecin meta-bilişsel olduğunu ve obsesyonların artışına katkıda bulunan diğer bir element olduğunu savunmaktadırlar (Clark ve Purdon, 1993).

1.2. Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyon Belirtileri

OKB bireylerin birçok alanda fonksiyonel olarak işlemesine engel olabilmektedir ve bu alanlardan bazıları, sosyal, iş ve okul hayatı gibi temel alanlardır (Hollander ve ark., 1997; Markarian ve ark., 2010; Sahoo ve ark., 2017). OKB'nin kendisini gösterdiği alanlardan birisi olan romantik ilişkilerle ilgili olarak da birçok araştırma gerçekleştirilmiştir. Abbey ve arkadaşları (2007) tarafından yapılan çalışmada obsesyonların şiddetiyle ilişkideki samimiyet, ilişkiden alınan doyum ve OKB'li bireylerin kendisini partnerine açması arasında negatif bir korelasyon gözlemlenmiştir. Bununla beraber Boeding ve arkadaşları (2013) tarafından yapılan çalışmada OKB'li bireylerin partnerlerinin uyum davranışlarıyla, OKB'li bireylerin partnerlerinin ilişkiden aldıkları doyum arasında negatif bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir. OKB hastalarının yaşam kalitelerinin düşük, ilişkiden aldıkları doyumun ortalama seviyede olduğunu bildiren çalışmalar da alanyazında yer edinmiştir (Ahmed ve ark., 2015; Macy ve ark., 2013; Remmerswaal ve ark., 2016). Bu çalışmalar OKB'li bireylerin romantik ilişkilerdeki deneyimlerini araştırırken geleneksel anlamda OKB semptom içerikleri dikkate alınmış olup çalışmalar bu semptom içerikleri çerçevesine göre düzenlenmiş olabilmektedir. Öte yandan alanyazında geleneksel semptom içeriklerinden farklı olarak yeni bir semptom içeriği de Doron ve arkadaşları (2012a) tarafından kavramsallaştırılmıştır.

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri Doron ve arkadaşları (2012a) tarafından yapılan araştırmalarla alanyazında yerini bulmuştur. Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar iki farklı temayla kendisini gösteren bir yapıdır. İlk tema, romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar bireyin ilişkisi hakkında yoğun meşguliyet göstermesi ve şüphe duymasıdır (Doron ve ark., 2014a). Obsesyonlar birçok formda ortaya çıkar. Birey, ilişkisinin kendisi için en doğrusu olup olmadığını, partneriyle ilgili duygularının doğruluğunu, partnerine duyduğu sevgiyi, partnerinin ona olan duygularını, partnerinin ona duyduğu sevgiyi, ilişki deneyiminin doğruluğu konusunda düşünce formuyla meşgul olur ve şüphe duyar (Doron ve ark., 2014a). Bununla beraber partnerinin imgesi zihninde canlanabilir veya dürtüsel (örn:

partnerini terk etme dürtüsü) obsesyonlar açığa çıkabilir (Doron ve ark., 2014a). Bu meşguliyet ve şüphelerin getirdiği kaygılardan kurtulabilmek için kişi kompulsiyonlarla partnerine olan duygularını ve düşüncelerini sık sık kontrol eder, partneriyle olan pozitif deneyimleri kendisine hatırlatır, güvence arar ve yüksüzleştirme davranışlarına başvurur (Doron ve ark., 2014a).

İkinci tema partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonlardır. Birey; partnerinin ahlak düzeyi, fiziksel görünüşü, sosyal becerileri, zekası, mesleki yeterliliği gibi konularda meşgul olur ve bu konularda şüphe duyar (Doron ve ark., 2014a). Birey partnerinde kusurlu bulduğu alanlarda obsesyonlara sahiptir ve obsesyonların yarattığı kaygıyı rahatlatmak adına kompulsiyonlara başvurur. Bu kompulsiyonlardan bazıları partnerini diğer olası partnerlerle karşılaştırmak, partnerine karşı hissettiği duyguları sıkça kontrol etmek, güvence aramak ve partneriyle yaşadığı pozitif deneyimleri imgelemek olabilir (Doron ve ark., 2014a).

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar ego-distonik bir oluşuma sahiptir ve kişinin girici düşünceleri yaşadığı ilişki deneyimiyle ve kişisel değerleriyle çelişmekte, çelişkilerle beraber istenmeyen ve kabul edilemez olduğuna inanılan düşünce ve hislerle kişi suçluluk ve utanç yaşamaktadır (Doron ve ark., 2014a). Yukarıda bahsedilen obsesyon, kompulsiyon ve ego-distonik öğelere bireylerin yaşantısından örnek vermek gerekirse “Partnerimi seviyorum ama duygularımı sorgulamadan duramıyorum”, “Partnerim benim için en doğru kişi mi?”, “Onu sevdiğimi biliyorum ama doğru/mükemmel hissettirmiyor”, “Partnerim duygusal olarak dengesiz”, “Dürtüsel olarak terk etme arzusu” gibi ifadeler sıralanabilir (Doron ve ark., 2012a; Doron ve ark., 2012b, Doron ve ark., 2014a).

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin başlangıç yaşı hakkında bir bilgi bulunmamasına rağmen genellikle erken yetişkinlik döneminde belirtilerin ortaya çıktığı ifade edilmektedir (Doron ve ark., 2014a). Bazı durumlarda kişinin romantik ilişki geçmişi boyunca belirtilerin sürdüğü ifade edilirken, bazı durumlarda ise bağlılık gerektiren kararların (örn: evlenmek veya çocuk sahibi olmak gibi) verildiği dönemlerde belirtilerin ortaya çıktığı da

gözlemlenmiştir. Bir diğer durum ise ilişkinin sonlandırılması sonrası belirtilerin ortaya çıkmasıdır. Kişi önceki partnerinin kendisi için ‘en doğru partner’ olduğu veya ‘en doğru partneri’ kaçırdığı düşüncesiyle meşgul olur. Bu gibi durumlarda genellikle büyük bir pişmanlık korkusuyla beraber kompulsif olarak karşılaştırmalar, kendisini doğrulayan davranışlar ve geçmiş ilişkideki anıları canlandırma gibi davranışlar kişi tarafından gerçekleştirilmektedir (Doron ve ark., 2014a). Bunun dışında tekrar belirtileri yaşamamak veya başkalarına zarar vermemek amacıyla romantik ilişkilerden tamamen kaçınmak sergilenen diğer davranışlardandır (Doron ve ark., 2014a). Belirtiler ilişki sırasında veya ilişki içinde olunmaması durumunda da devam edebilmekte ancak ilişki sırasında yaşanan belirtilerin kişiye daha büyük sıkıntı verdiği ve işlevsizleştirdiği belirtilmektedir (Doron ve ark., 2014a).

Alanyazın romantik ilişki içerikli obsesif kompulsif belirtilerin yaş, cinsiyet ve ilişki süresiyle anlamlı bir korelasyona sahip olmadığını belirtmektedir (Doron ve ark., 2012a; Doron ve ark., 2012b; Doron ve ark., 2013). Ancak Tinella ve arkadaşları (2023) tarafından yapılan çalışma ilişki süresinin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla anlamlı negatif korelasyona sahip olduğunu göstermiştir.

Doron ve arkadaşları (2014b) tarafından yapılan çalışmada romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların, cinsel doyum ve ilişki doyumunu ile anlamlı düzeyde negatif bir korelasyona sahip olduğu belirtilmiştir. Bununla beraber romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri depresyonu, ilişkisel işlevselliği, ilişkiden alınan doyum ve ilişki merkezli stresi yordamaktadır (Doron ve ark., 2012a; Doron ve ark., 2012b). Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların önemli bir parçası olabileceği düşünülen obsesif güvensizlik ve ilişki şiddeti üzerine bir araştırma gerçekleştirilmiştir (Brandes ve ark., 2020). Obsesif güvensizlik ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar arasında pozitif bir korelasyon gözlemlenirken, obsesif güvensizlik ilişki şiddetini anlamlı düzeyde yordamıştır. Kılıç ve Altınok (2021) tarafından yapılan bir diğer çalışmada romantik ilişki içerikli obsesyon

ve kompulsiyonların kıskançlığı ve ruminatif düşünceleri artırdığı, ilişki doyumunun ise romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla, kıskançlıkla ve ruminatif düşüncelerle negatif bir korelasyona sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların bireylerin hayatına olan olumsuz etkisi düşünüldüğünde, Doron ve arkadaşları (2014a) tarafından önerilen yatkınlık alanlarının (örn: kişilik faktörleri, sosyal etkiler, ebeveyn etkileri, aile ortamı vs.) araştırılması bu bozukluğa sahip bireylerin tedavi sürecini iyileştirmemize ve geliştirmemize destek olabilir. Bu yatkınlık alanlarını Doron ve Derby (2017) daha detaylı şekilde tedavi modülünde açıklamış olup bu alanlara yönelik tedavi yöntemlerinin geliştirilmesinin önemini vurgulamışlardır. Bu yatkınlık alanlarına ek olarak diğer yatkınlık alanlarının keşfi bozukluğun doğasını anlamamıza ve yeni tedavi yöntemlerinin geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin bireylerin hayatına, ilişkilerine ve işlevselliğine olan olumsuz etkisinin önemli olduğu alanyazında net bir şekilde gözlemlenmektedir. Bozukluğun yatkınlık alanlarıyla ilişkisi, mekanizmaları ve tedavilere yanıt verme oranlarının araştırılması ileride bu bozukluğa sahip bireylere yardımcı olacak yöntemlerin geliştirilmesinde önemli bir adım olacaktır.

1.3. Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyon Belirtilerinin Etiyolojisi ile İlişkili

Olabilecek Faktörler

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin etiyolojisinin ilişkili olabileceği birtakım değişkenler üzerine araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde özellikle iki farklı alanda (ebeveyn ilişkileri, benlik) romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların etiyolojik olarak ilişkili olabileceği faktörler hakkında bilgi verilecektir. Alanyazında bozukluğa yatkınlıkla ilişkili olabileceği düşünülen, bu faktörlerden bazıları olan algılanan ebeveyn tutumu, kimlik ve benlik bahsedilen iki farklı alandan seçilen değişkenlerdir.

Bu iki değişken (algılanan ebeveyn tutumu, kimlik ve benlik) hakkında araştırmaların kısıtlı olması, yukarıda bahsedilen iki farklı alan (ebeveyn ilişkileri, benlik) içerisindeki önemli değişkenlerden bazıları olmaları sebebiyle bu araştırmada bu iki değişkene yer verilmiştir.

1.3.1. Algılanan Ebeveyn Tutumu

Çocukluk çağındaki ebeveyn tutumlarının, çocuk yetiştirme davranışlarının ve aile ortamının yetişkinlik çağındaki bireylere kişilik, benlik, iyi oluş, psikolojik bozukluklar gibi alanlarda olumlu ve olumsuz etkilerinin olduğu çalışmalarla gözlemlenmiştir (Careau ve ark., 2012; Perris ve ark., 1994; Timpano ve ark., 2010). Doron ve Kyrios (2005), erken dönem bağlanma deneyimlerinin ve kusurlu bakım veren-çocuk etkileşiminin bozulmuş benlik algısına yol açabileceğini, sonraki dönemlerde ise bu bozuk benlik algısının yeni deneyimlerin benlik bilincine dönüşmesine engel olabileceğini savunmaktadır. Guidano ve Liotti (1983) araştırmalarında çocukların sevilebilir olup olmadığı ve değerli olup olmadığı hakkında belirsizlikle karşılaşmalarının benlikleri ile ilgili muğlak bir imgeye sahip olmalarına yol açacağını savunmuştur. Ayrıca ebeveynlerin sıcaklık ve yakınlığı ifade eden davranışları sergilemelerinin, aşırıya kaçan koruma, kontrol ve eleştiri davranışlarından kaçınmalarının sağlıklı bir kişilik gelişimini desteklediğini belirtmişlerdir. Ebeveynlerin duygusal olarak müsait, duyarlı ve destekleyici olmaları kişilerin benliklerini sevilebilir, değerli ve yeterli olarak inşa etmelerini sağlamaktadır (Guidano ve Liotti, 1983). Öte yandan reddedici, duygusal olarak müsait olmayan, desteklemeyen ebeveyn davranışları sevilmez, değersiz ve yetersiz benlik algısına sebep olabilir ve bu benlik algısı kaygı bozukluğu, madde kullanım bozukluğu, depresyon, OKB ve yeme bozukluklarıyla ilişkili olabilmektedir (Rapee, 1997).

Obsesif Kompulsif Bozukluk ile algılanan ebeveyn tutumlarının ilişkisi az sayıda çalışmaya konu olmuştur ve bulgular belirsiz bir yönü tarif etmektedir (Doron ve Kyrios, 2005). Kaçan ve Öztürk (2023) gerçekleştirdikleri çalışmanın sonucunda otoriter, korumacı/talepkâr ebeveyn

tutumlarının OKB semptomlarıyla ilişkili olduğunu ve OKB semptomlarının bu tutumların sergilendiği ailelerin çocuklarında daha yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Alonso ve arkadaşları (2004) OKB hastalarının babadan algılanan reddedicilik puanının kontrol grubuna göre daha yüksek seviyede olduğunu gözlemlemişlerdir. Öte yandan Hacıömeroğlu ve Karancı (2013) tarafından yapılan çalışmada anneden algılanan aşırı koruyuculuk, obsesif kompulsif semptomları yordayan etmenlerden birisi olmuştur. Kaya-Yıldırım (2018) tarafından gerçekleştirilen araştırmada ise küçümseyici/kusur bulucu annelik biçiminin ve aşırı koruyucu annelik biçiminin obsesif kompulsif belirtileri yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların algılanan ebeveyn tutumlarıyla ilişkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Doron ve arkadaşları (2014a), aile ortamının romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkili olabileceğini belirtmiştir. Alanyazında bulunan bu açığın kapatılması romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin anlaşılmasına katkıda bulunacaktır.

Algılanan ebeveyn tutumlarının birçok alt boyutu ve farklı ölçüm araçları bulunmaktadır. Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları-Çocuk Formu (KAET-Ç) alanyazında geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak yer edinmiştir (Dirik ve ark., 2015) ve bu araştırmanın ölçüm aracı olarak kullanılacaktır. Bu sebeple bu çalışmada ölçekle paralel olan üç tutumun romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkisi incelenecektir. Bu tutumlar duygusal sıcaklık, aşırı koruyuculuk ve reddediciliktir. Buna göre duygusal sıcaklık ebeveynin çocuğa değer veren, destekleyen, kabul eden tutumlarını göstermektedir. Aşırı koruyuculuk ise çocuğun güvenliğine karşı endişeli tutumu belirtmektedir. Reddedicilik ise çocuğa yöneltilen yargılayıcı ve eleştirel tutumu ifade etmektedir (Dirik ve ark., 2015).

Doron ve arkadaşları (2014a) ebeveynlerin bireylerle olan ilişkisi ve aile ortamının romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkisi hakkında ayrıntılı bir açıklama yapmamıştır ancak ebeveynlerin romantik ilişki kalitesinin bireyin romantik ilişkiler

hakkındaki inanç, duygu ve davranışlarını etkileyebileceğini ifade etmiştir. Alanyazın incelendiğinde, OKB araştırmalarında olduğu gibi, ebeveynlerin bireylerle ilişkisinin; romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlara olan etkisi üzerine yapılan araştırma sayısı kısıtlıdır. Türkiye’de tez araştırmalarında farklı biçimlerde ebeveynlerin bireylerle olan ilişkisi tanımlanmış, ölçülmüş ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkisi üzerine de araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Trak (2016), hatırlanan ebeveyn ilgisi ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasındaki ilişkide kaygılı bağlanmanın aracı rolü olduğunu tespit etmiştir. Işık-Çetin (2024) çalışmasında anneden algılanan narsisizm seviyesi arttıkça idealize edilen benliğin ve romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin de arttığını keşfetmiştir. Açar (2022) tez çalışmasında kardeşe ve anneye yönelik ebeveynleşme ile partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasındaki ilişkide, partnere bağlı benlik değerinin aracı rolünün bulunduğunu, obsesif güvensizliği yüksek bireylerde ise bu bulgunun daha güçlü olduğunu belirtmiştir.

Yapılan çalışmalar ebeveyn ilişkilerinin, romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin etiyolojisinde önemli bir rolü olabileceğini işaret etmektedir. Alanyazında ebeveyn ilişkileri farklı biçimlerde ele alınmış olup algılanan ebeveyn tutumlarının romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkisi üzerine bir çalışma gerçekleştirilmemiştir. Mevcut çalışma, alanyazındaki bu açığı kapatma konusunda destek sağlayacaktır.

1.3.2 Kimlik ve Benlik

Kimlik oluşumu erken dönem çocuklukta başlayıp genellikle genç yetişkinlik yıllarında tamamlanan gelişimsel bir olgudur (Erikson, 1968). Alanyazın kimlik oluşumu ve aşamaları, stilleri, problemleri gibi konularda birçok araştırma ve gözden geçirme yazıları barındırmaktadır (Berzonsky, 1992; Klimstra, 2013; Modestin ve ark., 1998). Bununla beraber DSM-5 ile kimlik ve benlik özellikle kişilik bozukluklarında önemli bir boyut olarak karşımıza

çıkmaktadır (APA, 2013). Ancak kimlik ve benlik sadece kişilik bozukluklarında değil birçok başka psikolojik bozuklukta da önemli bir boyut olabilmektedir. Bu bozukluklara örnek olarak obsesif kompulsif bozukluk, bipolar bozukluk, şizofreni ve depresyon gösterilebilir (Cast ve Welch, 2016; Conneely ve ark., 2021; Ferrier ve Brewin, 2005; Inder ve ark., 2008). Bireyin kimlik ve benlik algısını tespit edebilmek adına birçok araştırmacı kimlik ve benlik tanımlamaları gerçekleştirmiştir. Erikson (1968) Bütünleşmiş Kimlik kavramını ergenlik çağında başkalarıyla bağlılık geliştirmeye ve öz-benlik tanımlayan rolleri üstlenmekle başlayan sürecin önemli bir sonucu olarak tanımlamaktadır. Bütünleşmiş Kimliğe sahip bireyler farklı zaman ve bağlamlarda dahi tutarlı deneyimler hissederler, sabit inanışlar, değerler ve tutumlar sergilerler. Bu öz süreklilik, benliğin özü olarak da tanımlanır ve psikolojik iyi oluşla ilişkilidir (Kaufman ve ark., 2015). Erikson'a (1968) göre Bütünleşmiş Kimliğe sahip olmak yaşamın büyük aşamalarını ve görevlerini yönetmede, yakın ilişki kurmada, özerklikte ve toplumda yerini bulmada bireye imkân sunmaktadır. Örselenmiş Kimlik, kimlik oluşturma sürecinin beklenen şekilde ilerlemediği durumlarda ortaya çıkmaktadır (Kaufman ve ark., 2015). Örselenmiş kimlik, yapısı itibariyle farklı ögelerle kendisini belli etmektedir. Özellikle Erikson (1956) ve Kernberg (2006) bu ögeler üzerinde çalışmalar gerçekleştiren araştırmacılardan bazılarıdır. Ögelerden birisi olan kimlik dağılması süregelen bir tutarsızlık ve karışıklık olarak tanımlanır ve yetişkinlik çağında tipik rollere uyamama, diğerlerinin düşüncelerini, hislerini ve inançlarını benimseme şeklinde problemlere yol açmaktadır (Erikson, 1956; Kernberg, 2006). Kimlik dağılması yakın ilişki kurma becerisi eksikliği, yaşamdaki büyük kararları alamama ve boşluk hissiyle sonuçlanabilir (Erikson, 1956; Kernberg, 2006). Diğer bir öge olan benlik ayrışması ise bireyin kişilik niteliklerini bir bütün haline getirememesidir (Donahue ve ark., 1993). Yanlış benlik ise bireyin belli başlı sosyal rollerinde birbiriyle çelişkili kişilik niteliklerini üstlenmesidir. Birey benlik algısının tersi yönünde davranışlar sergiler ve kimliğinin otantikliği hakkında şüphe duyar (Harter, 2006).

Kompleks kimlik yapısı ise bireyin eşsiz yönlerini farklı sosyal bağlamlarda göstermesidir (Lutz ve Ross, 2003). Kimlik Eksikliği klinik psikoloji alanyazınında bahsedilse de hakkında yapılan araştırma sayısı kısıtlıdır (Kaufman ve ark., 2015). DSM-5'in İngilizce versiyonunda Sınırdaki Kişilik Bozukluğu için yapılmış olan örselenmiş kimlik tanımında bu bozukluğa sahip kişilerin bazı zamanlarda hiç var olmadıklarını hissettikleri belirtilmiştir (APA, 2013). Kaufman ve arkadaşları (2015) örselenmiş kimlik ve kimlik eksikliğinin birbirinden, var olmayış hissinin örselenmiş kimlik görünümünden farklı olduğunu belirtmiştir. Erikson (1956) ve Kernberg (2006) ise içindeki boşluk hissinin kimlik dağılmasının bir sonucu olduğunu ifade etmiştir. Kimin kimlik eksikliği hissettiği ve bu deneyimin Sınırdaki Kişilik Bozukluğuna özgü bir fenomen olup olmadığı hakkında çok az bilgi bulunmaktadır (Kaufman ve ark., 2015).

Bahsedilen üç kimlik yapısı (Bütünleşmiş Kimlik, Örselenmiş Kimlik, Kimlik Eksikliği) Kaufman ve arkadaşları (2015) tarafından oluşturulan Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeğinin alt boyutlarıdır. Türkiye'de ise ölçeğin uyarlama çalışması İnan ve Yalçınkaya Alkar (2016) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ancak Türkiye'de yapılan çalışmanın istatistiki analiz sonucu ölçeğin üç değil iki alt boyutlu olmasının uygun olacağını işaret etmiştir ve bu yönde karar verilmiştir. Bu iki alt boyut orijinal ölçeğe bağlı olarak Bütünleşmiş Kimlik ve Örselenmiş Kimlik olarak adlandırılmıştır. Bu sebeple bu tez çalışmasında kimlik ve benlik; Bütünleşmiş Kimlik ve Örselenmiş Kimlik alt boyutları üzerinden ele alınacaktır.

Obsesif Kompulsif Bozukluk ve benlik arasındaki ilişki ile ilgili birçok araştırma alanyazında yer edinmiştir. Özellikle obsesyonların ego-distonic yapısı, bu ego-distonic yapının en üzücü girici düşüncelerle bağlantısı, tetikleyicilerin çeşitliliği, kompulsiyonların çeşidi gibi boyutlarda benlik algısının etkisi çalışılmıştır (Belloch ve ark., 2012; Lee ve Kwon, 2003). OKB ve benlik ikilemi arasındaki ilişki hakkında yapılan çalışmalarla beraber (Bhar ve Kyrios, 2007; Özekin-Üncüer, 2015), benliğin çok boyutlu yapısının OKB ile ilişkisi araştırmacıların dikkatini çekmiştir. OKB'li kişilerin ahlak gibi belirli benlik alanlarına daha

fazla önem verdiği ve bu önemin kişinin öz-değerini belirlemede etkili olduğu (Bhar, 2004), benlik alanlarından hassas olunanlarla ilgili açığa çıkan girici düşüncelerin, OKB tanılı kişilerin öz-değerini tehdit ettiği, yüksek seviyede kaygıya yol açtığı yapılan çalışmalarla keşfedilmiştir (Doron ve Kyrios, 2005). Diğer araştırmalardan farklı olarak Mullin (2023), OKB semptomları ve ego-distonikliğin, kimlik ve benlik kavramıyla olan ilişkisini araştırmıştır. Araştırmada OKB semptomlarının ego-distonikliğe kıyasla kimlik alt boyutlarını (bütünleşmiş kimlik, örselenmiş kimlik, kimlik eksikliği) yordamada daha etkili olduğu bildirilmiştir. Ayrıca, OKB ve kimlik bozulmaları arasında bir ilişkinin olabileceği ve bu ilişkinin araştırılmasının OKB alanyazınına katkı sunacağı belirtilmiştir.

OKB ve benlik arasındaki ilişki sonucunda; içsel ve dışsal uyaranların hatalı değerlendirilmesi, girici düşüncelerin benliğe veya diğer kişilere tehdit oluşturmaları, düşüncelerin kontrolüne önem verilmesi, abartılmış sorumluluk algısı, belirsizliğe tahammülsüzlük, abartılmış tehdit algısı gibi inanç ve deneyimler OKB'li bireylerin bozukluk sebebiyle yaşadığı bazı etkilerdir. Benzer şekilde romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri yaşayan bireylerin deneyimleri, farklı semptom içeriğine sahip OKB'li bireylerin yaşadığı yukarıda bahsedilen etki ve deneyimlerle paralellik göstermektedir (Doron ve ark., 2014a). Ayrıca Doron ve arkadaşları (2014a), OKB'nin Bilişsel-Davranışçı Modellerinde vurgulanan benlik alanlarının romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar için de benzer şekilde çalışabileceğini belirtmiştir. Özellikle girici düşüncelerin obsesyonlara evrilmesinde benliğin ilişkisel alandaki kırılganlığının bu sürece katkıda bulunacağını ifade etmişlerdir. Bu kırılganlık sonucunda ilişkisel alandaki benlik algısına zıt girici düşünceler, kişinin ilişkileri felaketleştirerek değerlendirmesini tetikleyebilir, uyumsuz diğer değerlendirmelere sebebiyet verebilir ve bunların sonucunda kişiler yüksüzleştirme davranışlarına başvurabilir (Doron ve ark., 2014a). Benzer şekilde kişinin benlik değeri partnerine bağlı ise (partnere bağlı benlik değeri) partnerin eksiklik ve hataları partner odaklı

obsesyon ve kompulsiyonları tetikleyebilir (Doron ve ark., 2014a). Partner odaklı obsesyonlar ile öz güven arasındaki ilişkiyi araştırmak amacıyla bir çalışma gerçekleştirilmiştir (Doron ve Szepsenwol, 2015). Araştırma sonucunda kendi partnerlerinin, olası partnerlerle negatif bir şekilde kıyaslanması sonucunda negatif girici düşünceleri tetiklenen gruptakiler yüksek seviyede partner odaklı obsesyon semptomlarına sahiplerse daha düşük öz güven puanları bildirmişlerdir. Ayrıca aynı grup kendi partnerlerinin, olası partnerlerle pozitif bir şekilde kıyaslanması sonucunda pozitif girici düşünceleri tetiklendiğinde dahi öz güven puanlarında bir artış gözlemlenmemiştir. Fernandez ve arkadaşları (2021) ise korkulan benlik ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmada korkulan benliğin romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonları yordadığı ancak partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonları yordamadığı ifade edilmiştir.

Türkiye’de de benzer şekilde benlik ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin ilişkisini araştıran çalışmalar bulunmaktadır. Açar (2022) tarafından yapılan çalışma sonucunda kardeşe ve anneye yönelik ebeveynleşme ile partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasındaki ilişkiye, partnere bağlı benlik değerinin aracı rolüyle etki ettiği, bu durumun obsesif güvensizliği yüksek bireylerde daha güçlü olduğu keşfedilmiştir. Trak ve İnöz (2019) tarafından yapılan bir diğer araştırmada ise bağlanma kaygısı ve romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar arasındaki ilişkiye partnere bağlı benlik değerinin düzenleyici rolüyle etki ettiği gözlemlenmiştir. Ayrıca diğer benlik alanlarından olan ideal benlik ve benlik korkusu da romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon araştırmalarında Türkiye’de incelenen benlik alanlarındandır. Işık-Çetin (2024) çalışmasında idealize edilen benlik düzeyi arttıkça bireylerin romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon düzeylerinin de arttığını ve bu durumun ilişki doyumunu azalttığını bildirmiştir. Çobanoğlu (2021) tarafından yapılan çalışmada benlik korkusunun hem romantik ilişki hem de partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon semptomlarını yordadığı ifade edilmiştir.

Alanyazın incelendiğinde benlik ve kimlik ile romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmaların sayısının kısıtlılığı göze çarpmaktadır. Yapılan araştırmalar genel olarak farklı benlik alanları üzerine gerçekleştirilmiş olup benlik ve kimliğin bütününe (bütünleşmiş kimlik ve örselenmiş kimlik) yönelik bir çalışmanın gerçekleştirilmediği görülmektedir. Alan yazında bu konu hakkında daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların, kimlik ve benlik kavramı ile ilişkisinin araştırılmasının alanyazında bulunan açığın kapatılmasına destek olacağı ve ileri dönemlerde yapılacak araştırmalar için faydalı olacağı düşünülmektedir.

1.3.3. Algılanan Ebeveyn Tutumu ve Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyon Belirtileri Arasındaki İlişkide Kimlik ve Benliğin Aracı Rolü

Yukarıdaki bölümlerde algılanan ebeveyn tutumu, kimlik ve benlik olgularının OKB ile ilişkisi açıklanmıştır. Ayrıca algılanan ebeveyn tutumları, kimlik ve benlik değişkenlerinin OKB'nin temalarından birisi olan romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileriyle olası ilişkisinin yeterli biçimde araştırılmadığı ve bu ilişkilerin keşfinin alanyazına katkıda bulunacağı da vurgulanmıştır.

Öte tandan algılanan ebeveyn tutumları, kimlik ve benlik arasındaki ilişkiyi araştıran birçok araştırma alanyazında yer edinmiştir. Bu araştırmalarda ebeveynlik davranışlarının ve kimliğin farklı boyutlarının farklı biçimlerde ölçüldüğü, kavramsallaştırıldığı dikkati çekmektedir.

Bu araştırmalardan birisi olan Smits ve arkadaşları (2008) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ergenlerde bilgi yönelimli kimlik stilini algılanan ebeveyn desteğinin ve algılanan ebeveyn psikolojik kontrolünün pozitif yönde yordadığı, norm yönelimli kimlik stilini ise algılanan ebeveyn desteğinin ve annenin algılanan davranışsal kontrolünün pozitif yönde yordadığı ancak algılanan ebeveyn psikolojik kontrolünün yordamadığı, kaçınma yönelimli

kimlik stilini de algılanan ebeveyn psikolojik kontrolünün yordadığı ifade edilmiştir. Sun ve arkadaşları (2020) ise üniversite öğrencileriyle yaptıkları çalışmada algılanan ebeveyn reddediciliğinin ve koruyuculuğunun öz-uyumla pozitif yönde korelasyona sahip olduğunu, algılanan ebeveyn sıcaklığının ve temel öz-değerlendirmenin ise öz-uyumla negatif yönde korelasyona sahip olduğunu bildirmiştir. Öte yandan öz-değerlendirmenin, algılanan ebeveyn koruyuculuğunun ve sıcaklığının öz-uyumla olan ilişkisinde kısmi aracılık rolüne sahip olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgular sonucunda öz-uyumun oluşmasındaki istikrarsızlıkların bu iki değişkenle de ilgili olabileceği ifade edilmiştir. Nishikawa (2010) ve arkadaşlarının bulgularıyla beraber algılanan ebeveyn reddediciliğinin ve koruyuculuğunun güvensiz bağlanma, daha düşük benlik algısı ve daha yüksek zihinsel bozukluklarla ilişkili olduğu gözler önüne serilmiştir. Bunlarla beraber Chen ve arkadaşları (2020) ergenlerde ebeveynlik biçimleri, benlik algıları ve romantik ilişkilere dair tutumlar arasındaki ilişkiyi irdelemek için bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Araştırmada anne ve baba duyarlılığının benlik algısına pozitif yönde etki ettiği, bu etkinin romantik ilişkilere dair tutumlara pozitif yönde katkıda bulunduğu açıklanmıştır.

Alanyazın incelendiğinde algılanan ebeveyn tutumlarının, klinik anlamda kimlik ve benlikle olan ilişkisinin araştırılmadığı dikkati çekmektedir. Araştırmalar algılanan ebeveyn tutumları, kimlik ve benliğin farklı boyutları arasında ilişki olabileceğini göstermektedir. Ancak klinik anlamda kimlik ve benliğin algılanan ebeveyn tutumlarıyla ilişkisinin araştırılmaması alanyazındaki bir eksikliktir. Klinik anlamda kimlik ve benliğin algılanan ebeveyn tutumlarıyla olan ilişkisinin araştırılması alanyazına katkıda bulunacaktır. Bununla beraber alanyazında algılanan ebeveyn tutumları ve kimlik ve benliğin OKB'ye olan etkisi, bu iki değişkenin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla olan olası bağlantısı, son olarak da algılanan ebeveyn tutumlarının klinik anlamda kimlik ve benlikle olan olası bağıntısı değerlendirildiğinde; algılanan ebeveyn tutumları, romantik ilişki içerikli obsesyon ve

kompulsiyon belirtileri arasındaki ilişkide kimlik ve benliğin aracı rolünün olabileceği düşünülmektedir. Bu aracı rolün çalışılması algılanan ebeveyn tutumlarının klinik anlamda kimlik ve benlikle ilişkisinin anlaşılmasına katkıda bulunacaktır. Ayrıca bu aracı rolün araştırılması bu iki değişkenin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlara olan etkisinin keşfedilmesine yardımcı olacaktır.

1.4. Tezin Amaçları ve Önemi

Son yıllarda kavramsallaştırılan romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin bireyin aile yaşantısıyla ve benliğiyle olan ilişkisinin araştırılması hem OKB'nin hem de romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların klinik bulgularının anlaşılmasında önemlidir. Ayrıca, romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların doğasının keşfedilmesinin, Bilişsel-Davranışçı modellerin savlarının test edilmesine ve tedavi yöntemlerinin aile yaşantısı ve benlik boyutlarındaki problemlere müdahalesinin geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Alanyazın incelendiğinde, OKB'nin klinik bulgularındaki temaların birçoğunun ebeveynle ilişki, benlik ve duygular gibi boyutlarla ilişkisi araştırılmıştır (Doron ve Kyrios, 2005). Ancak yapılan araştırma sayısı özellikle romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri için kısıtlıdır. Yeni kavramsallaştırılan romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin algılanan ebeveyn tutumları, kimlik ve benlik kavramı ile ilişkisinin incelenmesi sonucunda elde edilecek olan bulgular alanyazına katkı sağlayacaktır. Bununla beraber demografik açıdan farklılıkların saptanması, terapötik yaklaşımı belirlemede terapistlere destek olacaktır. Kısacası, romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin doğasının anlaşılmasında ve tedavi yöntemlerinin iyileştirilmesinde; aile yaşantısı ve benlik boyutlarının incelenmesi alanyazına katkıda bulunacaktır.

1.4.1. Tezin Amaçları

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin etiyolojisi ile bağlantılı olduğu düşünülen bazı değişkenler alanyazında yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı, algılanan ebeveyn tutumlarının, kimlik ve benliğin ve bazı demografik değişkenlerin (cinsiyet, sosyoekonomik düzey, eğitim düzeyi) romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkisinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki hipotezler test edilecektir:

- 1) Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri ile algılanan ebeveyn tutumları, kimlik ve benlik ve bazı demografik değişkenler (cinsiyet, sosyoekonomik düzey, eğitim düzeyi) arasında anlamlı ilişkiler mevcuttur.
- 2) Algılanan ebeveyn tutumu, kimlik ve benlik ve bazı demografik değişkenler (cinsiyet, sosyoekonomik düzey, eğitim düzeyi) romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerini yordamaktadır.
- 3) Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri bazı demografik değişkenler (cinsiyet, sosyoekonomik düzey, eğitim düzeyi) açısından farklılaşmaktadır.
- 4) Algılanan ebeveyn tutumu ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasındaki ilişkide, kimlik ve benliğin aracı rolü mevcuttur.

1.4.2. Tezin Önemi

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri bireylerin hayatını olumsuz yönde etkileyen bir olgudur. Bu araştırmada Doron ve arkadaşları (2014a) tarafından önerilen yatkınlık alanları ve yeni yatkınlık alanları eklenerek bu etmenlerin araştırılması, bireylerin tedavi sürecini iyileştirmemize ve geliştirmemize destek olabilir. Bu yatkınlık alanları ebeveynlerle ilişki ve benlik boyutlarında karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle algılanan ebeveyn tutumları, kimlik ve benliğin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileriyle ilişkisinin araştırılması halihazırda bulunan alanyazına ve alanyazında keşfedilmemiş yeni

etmenleri anlamamıza yardımcı olabilir. Doron ve Derby (2017) tarafından yayımlanan değerlendirme ve tedavi modülünde benlik ile ilgili hassasiyetlerin (partnere bağı benlik değeri, özgüven) ve bağlanma güvensizliklerinin önemli bir yer bulması çalışmanın oluşturulmasında önemli bir etmen olmuştur. Ancak bu modülde bireyin kimliği ve benliği, algılanan ebeveyn tutumu gibi değişkenlerin, romantik ilişki içerikli obsesif ve kompulsif belirtilere etkisiyle ilgili bir bölüm bulunmamaktadır. Ayrıca demografik grupların yakınlıklarıyla ilgili bir kısım da yine bu modülde yer edinmemiştir. Bu tez çalışması ileri dönemlerde uygulanacak tedavi yöntemlerinde, aile yaşantısının, benliğin ve kimliğin ve demografik değişkenlerin önemli birer boyut olduğunu gözler önüne sererek uygulama pratiklerine katkı sunabilir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Örneklem

Çalışmanın örnekleme, 6 ay ya da daha uzun süreli romantik ilişkisi bulunan, 18-44 yaş arasında 445 kişiden oluşmaktadır. Bu kişilere kolayda bulunan örneklem yöntemi (convenience sampling) ile ulaşılmıştır. Çalışmada 465 katılımcıya ulaşılmış, ancak yaş kriterini karşılamayan 4 ve ilişki süresi kriterini karşılamayan 6 katılımcı veri setinden çıkarılmıştır. Yapılan uç değer analizleri sonucunda da toplam 10 katılımcının verileri çalışmaya dahil edilmemiştir. Böylece analizlere, son altı ayda herhangi bir psikiyatrik tanısı bulunmayan ve psikiyatrik ilaç kullanmayan 445 katılımcı ile devam edilmiştir.

Katılımcıların tümünün yaş ortalaması 27.36 ($SS = 5.81$), kadınların yaş ortalaması 26.89 ($SS = 5.48$) ve erkeklerin yaş ortalaması 28.45 ($SS = 6.38$) olarak saptanmıştır. Örneklemin %69.9'u ($n = 311$) kadınlardan, %30.1'i ($n = 134$) erkeklerden oluşmaktadır. İlişki süresi ise ay cinsinden hesaplanmış olup kadınların ilişki süresi ortalama 50.86 ($SS = 47.41$), erkeklerin ilişki süresi ortalama 53.54 ($SS = 52.71$) ve örneklemin tamamına ilişkin ortalama ise 51.67 ($SS = 49.03$) olarak tespit edilmiştir. Örneklemin demografik verileri Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1*Örneklemin Demografik Özellikleri*

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	311	69.9
Erkek	134	30.1
Eğitim Düzeyi		
İlkokul Mezunu	5	1.1
Ortaokul Mezunu	1	0.2
Lise Mezunu	19	4.3
Üniversite öğrencisi	93	20.9
Üniversite mezunu	184	41.3
Yüksek lisans öğrencisi	72	16.2
Yüksek lisans mezunu	44	9.9
Doktora öğrencisi	20	4.5
Doktora mezunu	7	1.6
İlişki Çeşidi		
Sevgili	287	64.5
Sözlü/Nişanlı/Evli	158	35.5
Tanışma Biçimi		
Ortak Arkadaş Aracılığıyla	121	27.2
Görücü Usulüyle	11	2.5
Sosyal Medya Platformları	100	22.5
Aracılığıyla		
Okulda/Eğitimde/İşte	162	36.4
Topluluk/STK/Kurs	17	3.8
Diğer	34	7.6
Gelir Durumu		
0-30.000 TL	51	11.5
30.001-55.000 TL	74	16.6
55.001-100.000 TL	192	43.1
100.001 TL ve Üzeri	119	26.7
Sosyoekonomik Düzey		
Alt	36	8.1
Orta	388	87.2
Üst	21	4.7

Not. N: Kişi Sayısı

2.2. Veri Toplama Araçları

2.2.1. Aydınlatılmış Onam Formu

Araştırmaya katılımın onayı ve araştırma hakkında bilgilendirme adına katılımcılara Aydınlatılmış Onam Formu sunulmuştur. Bu form katılımcılara, araştırmanın amacı, araştırmaya katılım koşulları, araştırmanın gönüllülük esasına dayandığı, bilgilerin gizliliğinin

korunacağı, istedikleri durumda yanıtlamayı yarım bırakabilecekleri, araştırmayı gerçekleştiren araştırmacılara ulaşabilecekleri bilgileri, bilgilerin bilimsel amaçla kullanılacağı vb. hakkında bilgi sunmaktadır. Form EK 1’de sunulmuştur.

2.2.2. Demografik Bilgi Formu

Bu form katılımcılara yaş, cinsiyet, sosyoekonomik düzey, romantik ilişki durumu ve süresi gibi demografik bilgiler hakkında sorular içermektedir. Form EK 2’de sunulmuştur.

2.2.3. Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği (RİOKÖ)

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin ilk teması olan romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonları ölçmek için Doron ve arkadaşları (2012a) tarafından geliştirilmiş olan Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği (RİOKÖ) kullanılmıştır. Öz bildirime dayalı olan ölçek 12 maddeden oluşmaktadır ve 5’li Likert tipi (0: Bana hiç uygun değil, 4: Bana çok uygun) puanlanmaktadır. Ölçek 3 alt boyuttan oluşmaktadır (İlişkinin Doğruluğu, Partnere Duyulan Sevgi, Partner Tarafından Sevilme). Yüksek puan romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonların yüksekliğini belirtir. İstatistiki analizler sonucu yapı geçerliği tatmin edici sonuçlar vermiştir. Ölçeğin bütününe dair Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .93, İlişkinin Doğruluğu alt boyutu için .79, Partnere Duyulan Sevgi alt boyutu için .84, Partner Tarafından Sevilme alt boyutu için .87 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması Trak ve İnöz (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Orijinal formdaki 3 alt boyutlu yapı Türkçe form için de geçerlidir. Ölçeğin bütününe dair Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .89, İlişkinin Doğruluğu alt boyutu için .78, Partnere Duyulan Sevgi alt boyutu için .73, Partner Tarafından Sevilme alt boyutu için .83 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca test-tekrar test ve iki yarı test güvenirliği de tatmin edici düzeydedir. Yapılan analizler sonucu ölçeğin yapı, bileşen, kriter ve yordayıcı geçerlik düzeyleri de tatmin edici seviyededir (Trak ve İnöz, 2017).

Bu araştırmada ölçeğin tamamına dair Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .89 olarak saptanmıştır. Form EK 3'te sunulmuştur.

2.2.4. Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği (PİOKBÖ)

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların ikinci teması olan partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonları ölçmek için Doron ve arkadaşları (2012b) tarafından geliştirilmiş olan Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği (PİOKBÖ) kullanılmıştır. Ölçek 24 maddeden oluşmaktadır ve 5'li Likert tipi (0: Bana hiç uygun değil, 4: Bana çok uygun) puanlanmaktadır. Yüksek puanlar partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonların da yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçek 6 alt boyuttan oluşmaktadır: Dış Görünüş, Ahlaklılık, Zeka, Sosyallik, Duygusal İstikrarlılık, Yeterlilik. Ölçeğin tamamına ait Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .95, Dış Görünüş alt boyutu .83, Ahlaklılık alt boyutu .89, Zeka alt boyutu .83, Sosyallik alt boyutu .84, Duygusal İstikrarlılık alt boyutu .84, Yeterlilik Alt boyutu .87, olarak belirtilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması Trak ve İnöz (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Orijinal formdaki 6 alt boyutlu yapı Türkçe formda da geçerlidir. Ölçeğin tamamına dair Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .94, Dış Görünüş alt boyutu .88, Ahlaklılık alt boyutu .88, Zeka alt boyutu .71, Sosyallik alt boyutu .77, Duygusal İstikrarlılık alt boyutu .85, Yeterlilik alt boyutu .83 olarak hesaplanmıştır. Test-tekrar test ve iki yarı test güvenirlik sonuçlarının da yeterli düzeyde olduğu gözlemlenmiştir.

Bu araştırmada ölçeğin bütününe dair iç tutarlılık Cronbach Alfa katsayısı .92 olarak hesaplanmıştır. Form EK 4'te sunulmuştur.

2.2.5. Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği (BKKÖ)

Kimlik ve benlik algısını ölçmek için Kaufman ve arkadaşları (2015) tarafından geliştirilmiş olan Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek incelendiğinde farklı bağlamlarda benlik kavramı ve rol sürekliliği, değer ve ilgi alanlarının stabilliği, öz değer, benlik ve

diğerlerini ayrıştırabilme, öz süreklilik gibi kimlik ve benlikle ilintili önemli boyutları içerdiği gözlemlenmektedir. 27 maddeden oluşan ölçek 7'li Likert tipi (1: Kesinlikle katılmıyorum, 7: Kesinlikle katılıyorum) puanlanmaktadır. 3 alt boyuttan oluşan ölçeğin alt boyutları: Bütünleşmiş Kimlik, Örselenmiş Kimlik, Kimlik Eksikliği. Ölçeğin bütününe dair Cronbach alfa iç tutarlılık katsayı .88, Bütünleşmiş Kimlik alt boyutu için .76, Örselenmiş Kimlik alt boyutu için .86, Kimlik Eksikliği alt boyutu için .87 olarak bildirilmiştir. Test-tekrar test güvenilirlik değeri yeterli ve tatmin edici düzeydedir. Türkçeye uyarlama çalışması İnan ve Yalçinkaya Alkar (2016) tarafından gerçekleştirilmiştir. Orijinal formun aksine Türkçe form 26 maddeden oluşmaktadır. Yapılan analizler sırasında 11. maddenin hiçbir faktörle ilişkisi olmadığı tespit edilmiştir ve bu sebeple ölçekten çıkarılmıştır. Orijinal formun aksine Türkçe form 2 alt boyuttan oluşmaktadır: Bütünleşmiş Kimlik ve Örselenmiş Kimlik. Yapılan analizler sırasında örselenmiş kimlik ve kimlik eksikliği maddelerinin tek bir faktör altında toplandığı gözlemlenmiştir ve bu sebeple orijinal forma uygun olarak bu faktör Örselenmiş Kimlik alt boyutu olarak adlandırılmıştır. 1 madde ve 1 alt boyut eksikliğinin kültürel farklılıklardan kaynaklanabileceği İnan ve Yalçinkaya Alkar (2016) tarafından tartışılmıştır. Bütünleşmiş Kimlik alt ölçeği maddeleri (1, 2, 3, 5, 9, 13, 15, 16, 18) ters kodlanmaktadır. Ters kodlanmış maddelerin yüksek puanı yüksek seviyede Bütünleşmiş Kimliği ifade etmektedir. Örselenmiş Kimlik alt ölçeği maddelerinin (4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26) yüksek puanı yüksek seviyede Örselenmiş Kimliği ifade etmektedir. Ölçeğin tamamına dair Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .74, Bütünleşmiş Kimlik alt boyutu için .78, Örselenmiş Kimlik alt boyutu için .90 olarak hesaplanmıştır. Test-tekrar test ve iki yarı test güvenilirlik sonuçları tatmin edici ve yeterli düzeyde sonuçlar göstermiştir. Yapı geçerliği için yapılan analizler sonucunda ölçeğin yeterli ve tatmin edici düzeyde yapı geçerlik sonuçlarına sahip olduğu belirtilmiştir.

Bu araştırmada Bütünleşmiş Kimlik alt boyutu için Cronbach alfa katsayısı .74, rselenmiş Kimlik alt boyutu için .89, ölçeğin tamamına dair Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .89 olarak bulunmuştur. Form EK 5'te sunulmuştur.

2.2.6. Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları leği-ocuk Formu (KAET-)

Algılanan ebeveyn tutumlarını ölçebilmek için Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları leği-ocuk Formu (KAET-) kullanılmıştır. Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları leği-ocuk Formunun orijinal versiyonunu Perris ve arkadaşları (1980) oluşturmuştur. Orijinal form 81 maddeden oluşmaktadır. Ancak formun kullanımı sırasında çıkan sorunlar sebebiyle zaman içerisinde form kısaltılmıştır. Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları leği-ocuk Formu (KAET-) son halini Arrindell ve arkadaşlarının (1999) alışmasıyla almıştır. KAET- bireylerin, ebeveynlerinin tutumlarına dair algılarını ve ebeveynlerinin ocuk yetiştirme davranışları hakkındaki algılarını ölçmektedir. KAET- 23 maddeden oluşmakta olup 4'l Likert tipi (1: Hayır, hiçbir zaman, 4: Evet, çoğu zaman) puanlanmaktadır. Her madde hem annenin hem de babanın davranışları için ayrı ayrı değerlendirilmektedir. Ölçek 3 alt boyuttan oluşmaktadır: Reddedici, Aşırı Koruyucu, Duygusal Sıcaklık. Puanlar anne ve baba için ayrı olarak hesaplanmaktadır. Aşırı Koruyucu alt leğine ait 17. madde ters kodlanmaktadır. Puanların ykseklėi alt ölçekteki olguların ykseklėini ifade eder. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin geçerlik ve güvenirlik düzeyleri yeterli ve tatmin edicidir. Türkçeye uyarlama alışması Dirik ve arkadaşları (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Orijinal formda olduğu gibi Türkçe formda da 3 alt boyutlu yapı korunmuştur: Reddedici, Aşırı Koruyucu, Duygusal Sıcaklık. Anne tutumları için sırasıyla alt boyut Cronbach alfa iç tutarlılık değerleri Reddedici .64, Aşırı Koruyucu .72, Duygusal Sıcaklık .75. Baba tutumları için sırasıyla alt boyut Cronbach alfa iç tutarlılık değerleri Reddedici .71, Aşırı Koruyucu .73, Duygusal Sıcaklık .79. Yapılan analizler sonucu ölçeğin yapı ve eş zaman geçerliğinin yeterli ve tatmin edici düzeyde olduğu bildirilmiştir.

Bu araştırmada Algılanan Anne Ebeveyn Tutumları için alt boyutların Cronbach Alpha katsayıları Duygusal Sıcaklık alt leğinde .83, Aşır Koruyucu alt leğinde .83, Reddedici alt ölçeğinde .85 olarak hesaplanmıştır. Algılanan Baba Ebeveyn Tutumları için alt boyutların Cronbach Alpha katsayıları Duygusal Sıcaklık alt leğinde .86, Aşır Koruyucu alt leğinde .82, Reddedici alt ölçeğinde .86 olarak tespit edilmiştir. Form EK 6’da sunulmuştur.

2.3. İşlem

Araştırmada kullanılacak olan Demografik Bilgi Formu, Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları leğ (RİOKÖ), Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları leğ–ocuk Formu (KAET-), Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti leğ (PİOKBÖ), Benlik Kavramı ve Kimlik leğ (BKK) <https://www.qualtrics.com/> isimli evrimii anket portalına aktarılmıştır. Demografik Bilgi Formu haricinde diğerk ölçekler sıra etkisini engellemek amacıyla katılımcılara Qualtrics’in sağladığı rastgele seçimle sunulmuştur. Katılımcılara sosyal medya platformları aracılığıyla ulaşılmıştır. Bilgileri ve ölçekleri doldurmadan önce kişilere onam formu iletilmiş olup araştırmanın amacı, araştırmanın gönüllülük esasına dayandığı, istenildiğinde araştırmadan çekilebilecekleri, gizlilik esasları, ortalama süresi, katılım öncesi ve sonrası soruları olması durumunda ulaşabilecekleri iletişim adresleri iletilmiştir. Onam formunu okuyan, araştırma hakkında soruları yanıtlanan ve araştırmaya katılmayı onaylayan gnllllere ölçekler sunulmuştur. Ölçeklerin doldurulma süresi 10-15 dakikadır. Çalışma için Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulu Başkanlığından gerekli onay alınmıştır (Tarih: 03.06.2025, Onay No: E-79176220-050.04-1835622). Gerekli katılımcı sayısına ulaşıldığında veri toplama süreci bitirilmiş olup veriler SPSS’e aktarılmıştır. SPSS-26 paket programı, SPSS eklentisi PROCESS Multiple Mediation Model 4 aracılığıyla istatistiki analizler gerçekleştirilmiştir.

BÖLÜM III

BULGULAR

3.1. Araştırma Değişkenlerinin Betimsel Özellikleri

Çalışmada kullanılan Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği (RİOKÖ), Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu (KAET-Ç), Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği (PİOKBÖ), Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği (BKKÖ) ve bu ölçeklerin alt boyutlarına dair ortalamalar, standart sapmalar ve puan aralıkları değerleri hesaplanmış olup Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Araştırma Değişkenlerinin Betimsel Özellikleri (N= 445)

Değişkenler	$\bar{X}$	SS	Max.	Min.
RİOKÖ Toplam	9.54	9.25	48.00	.00
Partnere Duyulan Sevgi	2.30	3.25	16.00	.00
İlişkinin Doğruluğu	3.97	3.71	16.00	.00
Partner Tarafından Sevilme	3.25	3.77	16.00	.00
PİOKBÖ Toplam	12.79	13.08	67.00	.00
Ahlaklılık	1.67	2.78	14.00	.00
Sosyallik	2.95	3.05	16.00	.00
Duygusal İstikrarlılık	2.49	2.83	15.00	.00
Yeterlilik	2.32	3.01	16.00	.00
Dış Görünüş	1.17	2.24	13.00	.00
Zekâ	2.16	2.82	16.00	.00
KAET-Ç (Anne)				
Duygusal Sıcaklık	20.07	4.74	28.00	7.00
Aşırı Koruyucu	21.15	6.05	36.00	8.00
Reddedici	10.93	4.16	26.00	7.00
KAET-Ç (Baba)				
Duygusal Sıcaklık	18.61	5.15	28.00	7.00
Aşırı Koruyucu	19.18	5.77	36.00	9.00
Reddedici	10.52	4.21	26.00	7.00
BKKÖ Toplam	66.50	20.46	139.00	26.00
Bütünleşmiş Kimlik	48.00	7.36	63.00	20.00
Örselenmiş Kimlik	42.61	15.79	93.00	17.00

3.2. Demografik Değişkenlere İlişkin Analizler

Cinsiyet ve ilişki türü açısından katılımcı sayılarına dair veriler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Cinsiyet ve İlişki Türü Açısından Katılımcı Sayıları

	Sevgili	Sözlü/Nişanlı/Evli	Toplam
	N	N	N
Cinsiyet			
Kadın	203	108	311
Erkek	84	50	134
Toplam	287	158	

3.2.1. RİOKÖ'nün Alt Ölçeklerinin Cinsiyet ve İlişki Türü Değişkenleri Açısından

Karşılaştırılması

Romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsyonların alt boyutlarının (ilişkinin doğruluğu, partnere duyulan sevgi, partner tarafından sevilme), demografik değişkenlerden cinsiyet (kadın, erkek) ve ilişki çeşidine (sevgili, sözlü/nışanlı/evli) göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla 2 x 2 çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) gerçekleştirilmiştir. Wilk's Lambda değeri ilişki çeşidinin (Wilk's $\lambda = .98$, $F(3, 439) = 3.56$, $p < .05$, $\eta^2 = .024$) temel etkisi olduğunu ancak cinsiyetin (Wilk's $\lambda = .99$, $F(3, 439) = 1.31$, $p > .05$, $\eta^2 = .009$) temel etkisi olmadığını göstermektedir ve ayrıca etkileşim etkileri (Wilk's $\lambda = .99$, $F(3, 439) = 2.01$, $p > .05$, $\eta^2 = .014$) gözlemlenmemiştir. Üç bağımlı değişken analiz edildiği için Bonferroni düzeltilmesi uygulanmış; anlamlılık düzeyi $p < .02$ olarak kabul edilmiştir. Analiz sonucunda ilişki çeşidi değişkeninin sadece İlişkinin Doğruluğu alt boyutunda temel etkisinin bulunduğu ($F(1, 441) = 10.27$, $p < .01$, $\eta^2 = .023$) tespit edilmiştir. İlişkinin Doğruluğu alt boyutunda sevgili grubu ($\bar{X} = 4.28$, $SS = .24$), sözlü/nışanlı/evli grubundan ($\bar{X} = 3.03$, $SS = .31$) anlamlı düzeyde yüksek puan almıştır. RİOKÖ alt ölçek puanlarının ilişki çeşidine göre farklılıkları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 4*RİOKÖ Alt Ölçeklerinin İlişki Çeşidi Açısından Karşılaştırılması*

	Sevgili		Sözlü/Nişanlı/Evli		F
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	
Partnere Duyulan Sevgi	2.49	.21	1.77	.28	4.29
İlişkinin Doğruluğu	4.28	.24	3.03	.31	10.27**
Partner Tarafından Sevilme	3.26	.24	2.65	.32	2.39

**p < .01

3.2.2. PİOKBÖ'nün Alt Ölçeklerinin Cinsiyet ve İlişki Türü Değişkenleri Açısından Karşılaştırılması

Partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonların alt boyutlarının (ahlaklılık, sosyallık, duygusal istikrarlılık, yeterlilik, dış görünüş, zeka) demografik değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek amacıyla cinsiyet (kadın, erkek) ve ilişki çeşidi (sevgili, sözlü/nışanlı/evli) kullanılarak 2 x 2 çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucunda Wilk's Lambda değerleri ilişki çeşidinin (Wilk's $\lambda = .98$, $F(6, 436) = 1.87$, $p > .05$, $\eta^2 = .025$), cinsiyetin (Wilk's $\lambda = .97$, $F(6, 436) = 1.95$, $p > .05$, $\eta^2 = .026$) ve etkileşim etkilerinin (Wilk's $\lambda = .99$, $F(6, 436) = 1.01$, $p > .05$, $\eta^2 = .014$) partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon alt boyutlarında anlamlı etkiye sahip olmadığını göstermiştir.

3.3. Değişkenler Arası Korelasyon Analizleri

Çalışmada ölçülen değişkenlerin birbiriyle olan ilişkisini saptamak için Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. İlk aşamada, kullanılan ölçeklerin toplam puanları ve alt ölçek puanlarının demografik değişkenlerle olan ilişkisine bakılmıştır. İkinci aşamada, kullanılan ölçeklerin ve alt ölçek puanlarının birbiriyle olan ilişkisi incelenmiştir.

3.3.1. RİOKÖ, PİOKBÖ, KAET-Ç, BKKÖ ile Demografik Değişkenler Arasındaki

Korelasyon Analizleri

RİOKÖ, PİOKBÖ, KAET-Ç, BKKÖ ölçeklerinin toplam puan ve alt ölçeklerinin demografik değişkenlerle olan ilişkisi Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 5*RİOKÖ, PİOKBÖ, KAET-Ç, BKKÖ ve Demografik Değişkenler Arası İlişkiler*

	Yaş	Eğitim Düzeyi	Sosyoekonomik Düzey	Gelir	İlişki Süresi
RİOKÖ Toplam	-.07	-.06	-.07	.07	-.14**
Partnere Duyulan Sevgi	-.02	-.02	-.01	.10*	-.07
İlişkinin Doğruluğu	-.09	-.06	-.06	.06	-.14**
Partner Tarafından Sevilme	-.09	-.07	-.10*	.02	-.13**
PİOKBÖ Toplam	-.04	-.02	.000	.11*	-.07
Ahlaklılık	-.02	-.02	.009	.08	-.05
Sosyallik	-.02	-.04	-.007	.12*	-.009
Duygusal İstikrarlılık	-.05	-.05	-.05	.07	-.09
Yeterlilik	-.15**	-.03	-.006	.05	-.10*
Dış Görünüş	.08	.08	.06	.11*	.02
Zeka	-.01	-.03	.008	.08	-.07
KAET-Ç Anne Duygusal Sıcaklık	-.09	.12*	.10*	.07	-.09
KAET-Ç Anne Aşırı Koruyucu	-.06	-.002	-.02	.06	-.04
KAET-Ç Anne Reddedici	-.06	-.08	-.12*	-.05	.02
KAET-Ç Baba Duygusal Sıcaklık	-.07	.08	.11*	.02	-.09
KAET-Ç Baba Aşırı Koruyucu	-.06	.006	.01	-.001	-.03
KAET-Ç Baba Reddedici	-.05	-.01	-.08	-.06	.005
BKKÖ Toplam	-.14**	-.13**	-.10*	-.02	-.07
Bütünleşmiş Kimlik	.06	.08	.12*	.007	.08
Örselenmiş Kimlik	-.16**	-.13**	-.08	-.03	-.06

***p<.001, **p<.01, *p<.05

Not. RİOKÖ Toplam: Romantik İlişki Obsesyonları ve Kompulsiyonları Ölçeği Toplam Puan; Partnere Duyulan Sevgi: Romantik İlişki Obsesyonları ve Kompulsiyonları Ölçeği alt ölçeği; İlişkinin Doğruluğu: Romantik İlişki Obsesyonları ve Kompulsiyonları Ölçeği alt ölçeği; Partner Tarafından Sevilme: Romantik İlişki Obsesyonları ve Kompulsiyonları Ölçeği alt ölçeği; PİOKBÖ Toplam: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği Toplam Puan; Ahlaklılık: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; Sosyallik: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; Duygusal İstikrarlılık: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; Yeterlilik: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; Dış Görünüş: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; Zeka: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; KAET-Ç Anne Duygusal Sıcaklık: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Anne Duygusal Sıcaklık alt ölçeği; KAET-Ç Anne Aşırı Koruyucu: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeği; KAET-Ç Anne Reddedici: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Anne Reddedici alt ölçeği; KAET-Ç Baba Duygusal Sıcaklık: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Baba Duygusal Sıcaklık alt ölçeği; KAET-Ç Baba Aşırı Koruyucu: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Baba Aşırı Koruyucu alt ölçeği; KAET-Ç Baba Reddedici: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Baba Reddedici alt ölçeği; BKKÖ Toplam: Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği Toplam Puan; Bütünleşmiş Kimlik: Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği alt ölçeği; Örselenmiş Kimlik: Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği alt ölçeği.

Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği toplam puan ve alt ölçeklerinin bazı demografik değişkenlerle anlamlı ilişkileri bulunduğu gözlemlenmiştir. Partner Tarafından Sevilme alt ölçeğinin sosyoekonomik düzey ile arasında negatif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($-.10, p < .05$). Partnere Duyulan Sevgi alt ölçeği ile gelir arasında ise anlamlı pozitif yönde ilişki olduğu gözlemlenmiştir ($.10, p < .05$). RİOKÖ toplam puanı ($-.14, p < .01$), İlişkinin Doğruluğu ($-.14, p < .01$) ve Partner Tarafından Sevilme ($-.13, p < .01$) alt ölçekleri ile ilişki süresi arasında da anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği toplam puan ve alt ölçeklerinin bazı demografik değişkenlerle anlamlı ilişkilere sahip olduğu tespit edilmiştir. Yeterlilik alt ölçeğinin yaş ile arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($-.15, p < .01$). PİOKBÖ toplam puanı ($.11, p < .05$), Sosyallik ($.12, p < .05$) ve Dış Görünüş ($.11, p < .05$) alt ölçekleri ile gelir arasında anlamlı ilişkiler gözlemlenmiştir. Yeterlilik alt ölçeği ve ilişki süresinin negatif yönde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu tespit edilmiştir ($-.10, p < .05$).

KAET-Ç Algılanan Anne Ebeveyn Tutumları alt ölçeklerinin demografik değişkenlerle anlamlı ilişkilere sahip olduğu görülmektedir. Duygusal Sıcaklık alt boyutunun eğitim düzeyi ile pozitif yönlü anlamlı ilişkisi bulunmaktadır ($.12, p < .05$). Duygusal Sıcaklık ($.10, p < .05$) ve Reddedici ($-.12, p < .05$) alt boyutları ise sosyoekonomik düzey ile anlamlı ilişkilere sahiptir.

KAET-Ç Algılanan Baba Ebeveyn Tutumları alt ölçeklerinden sadece Duygusal Sıcaklık ve sosyoekonomik düzey arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($.11, p < .05$).

BKKÖ toplam puan ve alt ölçeklerinin demografik değişkenlerle anlamlı ilişkileri bulunmaktadır. BKKÖ toplam puan ($-.14, p < .01$) ve Örselenmiş Kimlik ($-.16, p < .01$) alt ölçeğinin yaş değişkeni ile anlamlı negatif yönde ilişkilere sahip olduğu görülmektedir. BKKÖ toplam puan ($-.13, p < .01$) ve Örselenmiş Kimlik ($-.13, p < .01$) alt boyutlarının eğitim düzeyi ile negatif yönde anlamlı ilişkileri bulunmaktadır. Son olarak BKKÖ toplam puan ($-.10, p < .05$)

.05) ve Bütünleşmiş Kimlik (.12, $p < .05$) alt ölçeğinin sosyoekonomik düzey ile anlamlı ilişkilere sahip olduğu keşfedilmiştir.

3.3.2. RİOKÖ, PİOKBÖ, KAET-Ç, BKKÖ Toplam Puan ve Alt Ölçekleri Arasındaki Korelasyon Analizleri

RİOKÖ, PİOKBÖ, KAET-Ç, BKKÖ ölçeklerinin toplam puan ve alt ölçekleri arasındaki ilişki Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 6

RİOKÖ, PİOKBÖ, KAET-Ç, BKKÖ Toplam Puan ve Alt Ölçekler Arasındaki İlişkiler

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1.																			
2.	.84**																		
3.	.92**	.73**																	
4.	.83**	.46**	.64**																
5.	.69**	.68**	.65**	.45**															
6.	.54**	.50**	.51**	.40**	.80**														
7.	.54**	.56**	.52**	.32**	.81**	.50**													
8.	.60**	.50**	.61**	.44**	.75**	.612**	.55**												
9.	.52**	.56**	.47**	.33**	.77**	.51**	.56**	.42**											
10.	.42**	.49**	.42**	.20**	.69**	.50**	.48**	.40**	.45**										
11.	.57**	.58**	.52**	.39**	.84**	.61**	.66**	.51**	.62**	.50**									
12.	-.21**	-.14**	-.20**	-.18**	-.16**	-.14**	-.12*	-.14**	-.11*	-.09	-.12**								
13.	.25**	.20**	.23**	.20**	.20**	.20**	.11*	.21**	.17**	.08	.14**	-.14**							
14.	.29**	.20**	.23**	.31**	.20**	.20**	.15**	.14**	.16**	.12*	.15**	-.51**	.51**						
15.	-.19**	-.17**	-.19**	-.13**	-.12*	-.09	-.08	-.12**	-.10*	-.04	-.09	.69**	-.11*	-.32**					
16.	.17**	.11*	.17**	.17**	.12*	.12*	.09	.15**	.07	.07	.06	-.12*	.65**	.37**	-.13**				
17.	.22**	.17**	.19**	.20**	.19**	.18**	.15**	.18**	.12*	.12*	.14**	-.35**	.32**	.63**	-.47**	.51**			
18.	.45**	.35**	.39**	.42**	.44**	.31**	.35**	.35**	.36**	.30**	.38**	-.29**	.21**	.30**	-.29**	.17**	.28**		
19.	-.30**	-.20**	-.25**	-.30**	-.27**	-.17**	-.23**	-.22**	-.23**	-.18**	-.19**	.30**	-.18**	-.28**	.28**	-.14**	-.22**	-.74**	
20.	.44**	.36**	.38**	.40**	.44**	.32**	.34**	.35**	.36**	.30**	.40**	-.24**	.19**	.27**	-.24**	.15**	.25**	.95**	-.50**

***p<.001, **p<.01, *p<.05

Not. 1. RİOKÖ Toplam: Romantik İlişki Obsesyonları ve Kompulsiyonları Ölçeği Toplam Puan; 2. Partnere Duyulan Sevgi: Romantik İlişki Obsesyonları ve Kompulsiyonları Ölçeği alt ölçeği; 3. İlişkinin Doğruluğu: Romantik İlişki Obsesyonları ve Kompulsiyonları Ölçeği alt ölçeği; 4. Partner Tarafından Sevilme: Romantik İlişki Obsesyonları ve Kompulsiyonları Ölçeği alt ölçeği; 5. PİOKBÖ Toplam: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği Toplam Puan; 6. Ahlaklılık: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; 7. Sosyallik: Partnere İlişkin

Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; 8. Duygusal İstikrarlılık: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; 9. Yeterlilik: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; 10. Dış Görünüş: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; 11. Zeka: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği alt ölçeği; 12. KAET-Ç Anne Duygusal Sıcaklık: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Anne Duygusal Sıcaklık alt ölçeği; 13. KAET-Ç Anne Aşırı Koruyucu: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeği; 14. KAET-Ç Anne Reddedici: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Anne Reddedici alt ölçeği; 15. KAET-Ç Baba Duygusal Sıcaklık: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Baba Duygusal Sıcaklık alt ölçeği; 16. KAET-Ç Baba Aşırı Koruyucu: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Baba Aşırı Koruyucu alt ölçeği; 17. KAET-Ç Baba Reddedici: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu Baba Reddedici alt ölçeği; 18. BKKÖ Toplam: Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği Toplam Puan; 19. Bütünleşmiş Kimlik: Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği alt ölçeği; 20. Örselenmiş Kimlik: Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği alt ölçeği.

Analiz incelendiğinde RİOKÖ toplam puanı ile KAET-Ç Algılanan Anne Ebeveyn Tutumları alt boyutlarının Duygusal Sıcaklık (-.21, $p < .01$), Aşırı Koruyucu (.25, $p < .01$), Reddedici (.29, $p < .01$) olmak üzere anlamlı ilişkilere sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca RİOKÖ toplam puanı ile KAET-Ç Algılanan Baba Ebeveyn Tutumları alt boyutlarının Duygusal Sıcaklık (-.19, $p < .01$), Aşırı Koruyucu (.17, $p < .01$), Reddedici (.22, $p < .01$) olmak üzere anlamlı ilişkilere sahip olduğu keşfedilmiştir. Son olarak da RİOKÖ toplam puanı ile BKKÖ alt ölçekleri Bütünleşmiş Kimlik (-.30, $p < .01$) ve Örselenmiş Kimlik (.44, $p < .01$) arasında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır.

PİOKBÖ toplam puanı ile KAET-Ç Algılanan Anne Ebeveyn Tutumları alt boyutları arasında Duygusal Sıcaklık (-.16, $p < .01$), Aşırı Koruyucu (.20, $p < .01$) ve Reddedici (.20, $p < .01$) olmak üzere anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. KAET-Ç Algılanan Baba Ebeveyn Tutumları alt boyutları için Duygusal Sıcaklık (-.12, $p < .05$), Aşırı Koruyucu (.12, $p < .05$) ve Reddedici (.19, $p < .01$) olmak üzere anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Ayrıca PİOKBÖ toplam puanı ile BKKÖ alt ölçekleri Bütünleşmiş Kimlik (-.27, $p < .01$) ve Örselenmiş Kimlik (.44, $p < .01$) arasında anlamlı ilişkiler gözlemlenmiştir.

BKKÖ alt ölçeklerinden Bütünleşmiş Kimlik ve KAET-Ç Algılanan Anne Ebeveyn Tutumları alt boyutları arasında sırasıyla Duygusal Sıcaklık (.30, $p < .01$), Aşırı Koruyucu (-.18, $p < .01$) ve Reddedici (-.28, $p < .01$) olmak üzere anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Bütünleşmiş Kimlik ve KAET-Ç Algılanan Baba Ebeveyn Tutumları alt boyutları içinse Duygusal Sıcaklık (-.24, $p < .01$), Aşırı Koruyucu (.15, $p < .01$), Reddedici (.25, $p < .01$) arasında anlamlı ilişkiler gözlemlenmiştir.

BKKÖ alt ölçeklerinden Örselenmiş Kimlik ve KAET-Ç Algılanan Anne Ebeveyn Tutumları alt boyutları arasındaki ilişkiler Duygusal Sıcaklık (-.24, $p < .01$), Aşırı Koruyucu (.19, $p < .01$) ve Reddedici (.27, $p < .01$) olmak üzere anlamlı sonuçlara sahiptir. Örselenmiş Kimlik ve KAET-Ç Algılanan Baba Ebeveyn Tutumları alt boyutları arasındaki ilişkideyse

Duygusal Sıcaklık (-.24, $p < .01$), Aşırı Koruyucu (.15, $p < .01$), Reddedici (.25, $p < .01$) olmak üzere anlamlı ilişkilerin bulunduğu tespit edilmiştir.

3.4. Regresyon Analizleri

3.4.1. Romantik İlişki Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonları Yordayan Değişkenler

Romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonları yordayan değişkenleri tespit etmek amacıyla aşamalı regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. RİÖKÖ toplam puanı bağımlı değişken olarak kullanılmıştır. Analize ilk aşama demografik değişkenler (cinsiyet (Kadın = 1, Erkek = 2 şeklinde sürekli değişken olarak kodlanmıştır), yaş, eğitim düzeyi, SED), ikinci aşama algılanan anne ebeveyn tutumları alt ölçekleri (duygusal sıcaklık, aşırı koruyucu, reddedici), üçüncü aşama algılanan baba ebeveyn tutumları alt ölçekleri (duygusal sıcaklık, aşırı koruyucu, reddedici), dördüncü aşama BKKÖ alt ölçekleri (bütünleşmiş kimlik ve örselenmiş kimlik) olmak üzere dahil edilmiştir. Sonuçlar Tablo 6’da görülmektedir.

Tablo 7

Romantik İlişki Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonları Yordayan Değişkenler

	R	R ²	Uyarlanmış R ²	Beta	t	F
Cinsiyet	.10	.01	.01	-.10	-2.34*	4.83*
KAET-Ç Anne Reddedici	.30	.09	.09	.10	1.76	21.71***
KAET-Ç Anne Aşırı Koruyucu	.32	.10	.10	.11	2.26*	16.73***
KAET-Ç Anne Duygusal Sıcaklık	.33	.11	.11	-.05	-.91	13.64***
BKKÖ Örselenmiş Kimlik	.50	.24	.24	.39	8.90***	28.70***

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

Analiz sonuçları incelendiğinde romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonları yordayan değişkenlerden denkleme ilk sırada cinsiyetin girdiğini ve toplam varyansın %1’ini açıkladığı görülmektedir. Denkleme ikinci sıradan giren algılanan ebeveyn tutumlarından anne reddedici toplam varyansın %8’ini, üçüncü sıradan giren anne aşırı koruyucu alt ölçeğinin toplam varyansın %1’ini, dördüncü sıradan giren anne duygusal sıcaklık alt ölçeğinin de toplam varyansın %1’ini açıkladığı tespit edilmiştir. Son olarak örselenmiş kimlik alt ölçeği denkleme

girmiştir ve toplam varyansın %13'ünü açıklamaktadır. Beş değişken toplam varyansın %24'ünü açıklamaktadır. Ayrıca t-değerleri incelendiğinde cinsiyet, anne aşırı koruyucu alt ölçeği ve örselenmiş kimlik alt ölçeğinin varyansa bağımsız katkılarının bulunduğu tespit edilmiştir. Beta değerleri incelendiğinde ise romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonları yordayan en güçlü değişkenin örselenmiş kimlik alt ölçeği (Beta= .39) olduğu görülmektedir.

3.4.2. Partner Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonları Yordayan Değişkenler

Partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonları yordayan değişkenlerin saptanması amacıyla aşamalı regresyon analizi yapılmıştır. PİOKBÖ toplam puanı bağımlı değişken olarak kullanılmıştır. Analize ilk aşamada demografik değişkenler (cinsiyet (Kadın = 1, Erkek = 2 şeklinde sürekli değişken olarak kodlanmıştır), yaş, eğitim düzeyi, SED), ikinci aşamada algılanan anne ebeveyn tutumları alt ölçekleri (duygusal sıcaklık, aşırı koruyucu, reddedici), üçüncü aşamada algılanan baba ebeveyn tutumları alt ölçekleri (duygusal sıcaklık, aşırı koruyucu, reddedici), dördüncü aşamada ise BKKÖ alt ölçekleri (bütünleşmiş kimlik ve örselenmiş kimlik) dahil edilmiştir. Sonuçlar Tablo 7'de görülmektedir.

Tablo 8

Partner Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonları Yordayan Değişkenler

	R	R ²	Uyarlanmış R ²	Beta	t	F
KAET-Ç Anne Reddedici	.20	.04	.04	.04	.80	18.45***
KAET-Ç Anne Aşırı Koruyucu	.23	.05	.05	.10	2.00*	12.08***
BKKÖ Örselenmiş Kimlik	.46	.21	.21	.41	9.42***	39.25***

***p<.001, **p<.01, *p<.05

Analiz sonuçları incelendiğinde partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonları yordayan değişkenlerden denkleme ilk sırada algılanan anne ebeveyn tutumlarından reddedici alt ölçeğinin girdiği ve toplam varyansın %4'ünü açıkladığı görülmektedir. İkinci sırada ise algılanan anne ebeveyn tutumlarından aşırı koruyucu alt ölçeğinin denkleme girdiğini ve toplam varyansın %1'ini açıkladığı tespit edilmiştir. Üçüncü sırada denkleme giren Örselenmiş

Kimlik alt ölçeği toplam varyansın %16'sını açıklamaktadır ve bu üç değişken birlikte toplam varyansın %21'ini açıklamaktadır. Tablodaki t-değerleri incelendiğinde ise anne aşırı koruyucu alt ölçeği ve örselenmiş kimlik alt ölçeğinin varyansa bağımsız katkılarının bulunduğu tespit edilmiştir. Beta değerleri incelendiğinde ise partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonları yordayan en güçlü değişkenin örselenmiş kimlik alt ölçeği (Beta = .41) olduğu tespit edilmiştir.

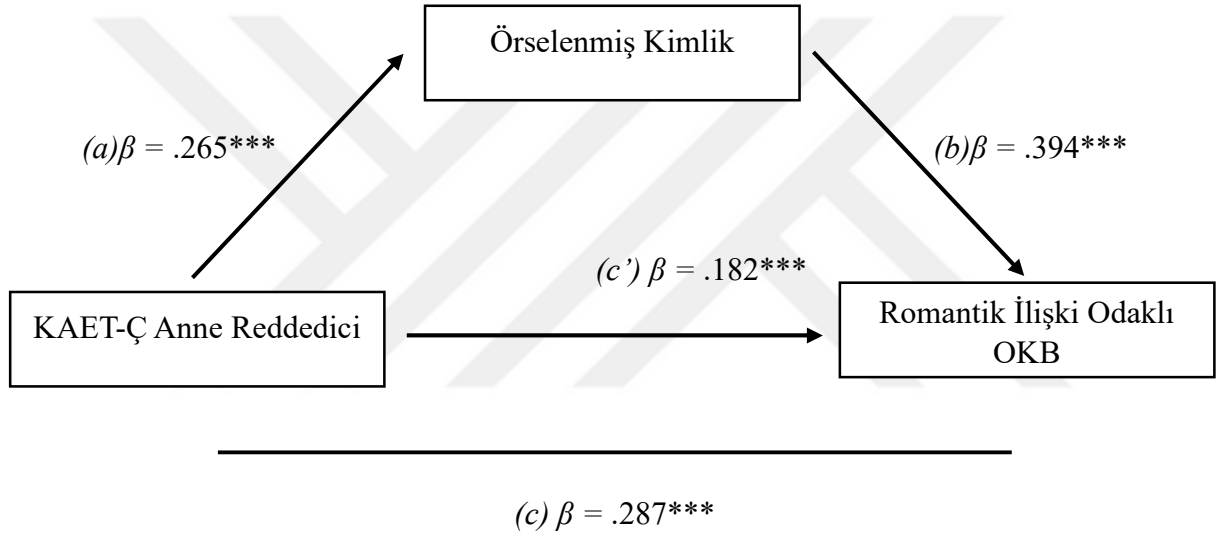
3.5. Aracılık Analizleri

Yapılan aşamalı regresyon analizi sonucunda hem romantik ilişki odaklı hem de partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonları algılanan anne ebeveyn tutumlarının aşırı koruyucu ve reddedici alt boyutlarının yordadığı ve BKKÖ örselenmiş kimlik alt boyutunun da yordayan ortak değişkenlerden bir diğeri olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar dahilinde algılanan anne ebeveyn tutumlarında reddedici ve aşırı koruyucu alt boyutlarının ve romantik ilişki odaklı ve partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonların arasındaki ilişkide örselenmiş kimlik alt boyutunun aracı rolü incelenmiştir. İlk aracılık analizinde önce algılanan anne ebeveyn tutumu reddedici alt boyutu ve romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar arasındaki ilişkide örselenmiş kimlik alt boyutunun aracı rolü araştırılmıştır. İkinci aracılık analizinde algılanan anne ebeveyn tutumu aşırı koruyucu alt boyutu ve romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar arasındaki ilişkide örselenmiş kimlik alt boyutunun aracı rolü incelenmiştir. Üçüncü analizde ise algılanan anne ebeveyn tutumu reddedici alt boyutunun partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkisinde örselenmiş kimlik alt boyutunun aracı rolü test edilmiştir. Dördüncü analizde ise algılanan anne ebeveyn tutumu aşırı koruyucu alt boyutunun partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkisinde örselenmiş kimlik alt boyutunun aracı rolü araştırılmıştır.

Aracı ilişkilerini değerlendirmek için PROCESS Multiple Mediation Model 4 (Hayes, 2013) kullanılmıştır. Analiz sonucunda toplam, direkt ve dolaylı etkiler incelenmiştir.

3.5.1. Romantik İlişki Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlar ile Algılanan Anne Ebeveyn Tutumları Reddedici ve Aşırı Koruyucu Alt Boyutları Arasındaki İlişkide Örselenmiş Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü

İlk analizde romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonları (bağımlı değişken/yordanan değişken) ile algılanan anne ebeveyn tutumu reddedici alt boyutu (bağımsız değişken/yordayıcı değişken) arasındaki ilişkide örselenmiş kimlik alt boyutunun (aracı değişken) aracı rolü test edilmiştir. Model Şekil 1’de gösterilmiştir.

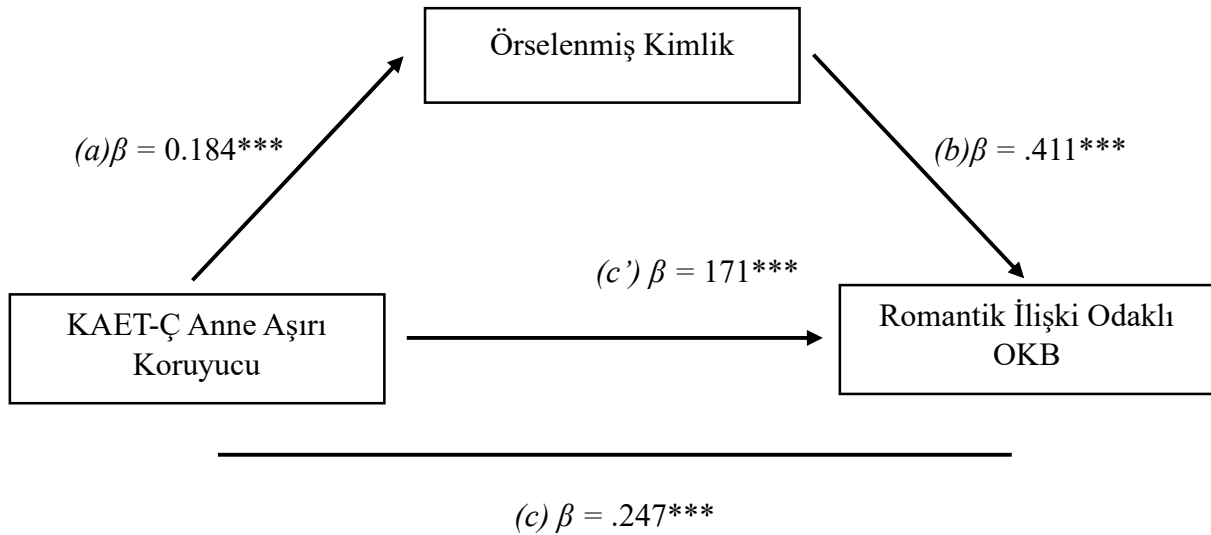

Şekil 1. Algılanan Anne Ebeveyn Tutumu Reddedici Alt Boyutunun Romantik İlişki Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlarla İlişkisinde Örselenmiş Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü.
Not: Standardize regresyon katsayıları kullanılmıştır. *** $p < .001$

Şekil 1 incelendiğinde Anne Reddedici alt ölçeğinin (bağımsız değişken/yordayıcı değişken) Romantik İlişki Odaklı OKB (bağımlı değişken/yordanan değişken) üzerinde (c yolu) doğrudan anlamlı etkisi bulunmaktadır ($\beta = .28$, $t = 6.29$, $p < .001$). Ayrıca Anne Reddedici alt ölçeğinin Örselenmiş Kimlik alt ölçeği (aracı değişken) üzerinde de (a yolu) anlamlı etkisi vardır. ($\beta = .26$, $t = 5.78$, $p < .001$). Aracı değişken olan Örselenmiş Kimlik ile Romantik İlişki Odaklı OKB arasındaki ilişkinin (b yolu) anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($\beta = .39$, $t = 9.08$, $p < .001$). Anne Reddedici alt ölçeği ile Romantik İlişki Odaklı OKB arasındaki ilişkide Örselenmiş

Kimlik alt ölçeğinin etkisinin kontrol edilmesi sonucunda (c' yolu); Anne Reddedici alt ölçeğinin etkisinin devam ettiği ancak anlamlılık düzeyinin azaldığı gözlemlenmiştir ($\beta = .18$, $t = 4.19$, $p < .001$). Bulgular sonucunda aracı değişkenin dolaylı etkisinin anlamlılığı 5000 Bootstrap örnekleme aracılığıyla incelenmiştir, tahminler ise %95 güven aralığında sunulmuştur. Bulgular Örselenmiş Kimlik alt ölçeğinin dolaylı etkisinin anlamlı olduğunu göstermektedir ($\beta = .10$, $SH = .05$, %95 GA [.128, .356]). Sonuçlara göre Anne Reddedici alt ölçeği ve Romantik İlişki Odaklı OKB arasındaki ilişkide Örselenmiş Kimlik alt ölçeğinin kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Ek olarak model anlamlıdır ve toplam varyansın %22'sini açıklamaktadır ($F(2, 442) = 64.75$, $R^2 = .22$, $p < .001$).

İkinci analizde ise romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonları (bağımlı değişken/yordanan değişken) ile algılanan anne ebeveyn tutumu aşırı koruyucu alt boyutu (bağımsız değişken/yordayıcı değişken) arasındaki ilişkide örselenmiş kimlik alt boyutunun (aracı değişken) aracı rolü araştırılmıştır. Model Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2. Algılanan Anne Ebeveyn Tutumu Aşırı Koruyucu Alt Boyutunun Romantik İlişki Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlarla İlişkisinde Örselenmiş Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü.

Not: Standardize regresyon katsayıları kullanılmıştır. *** $p < .001$

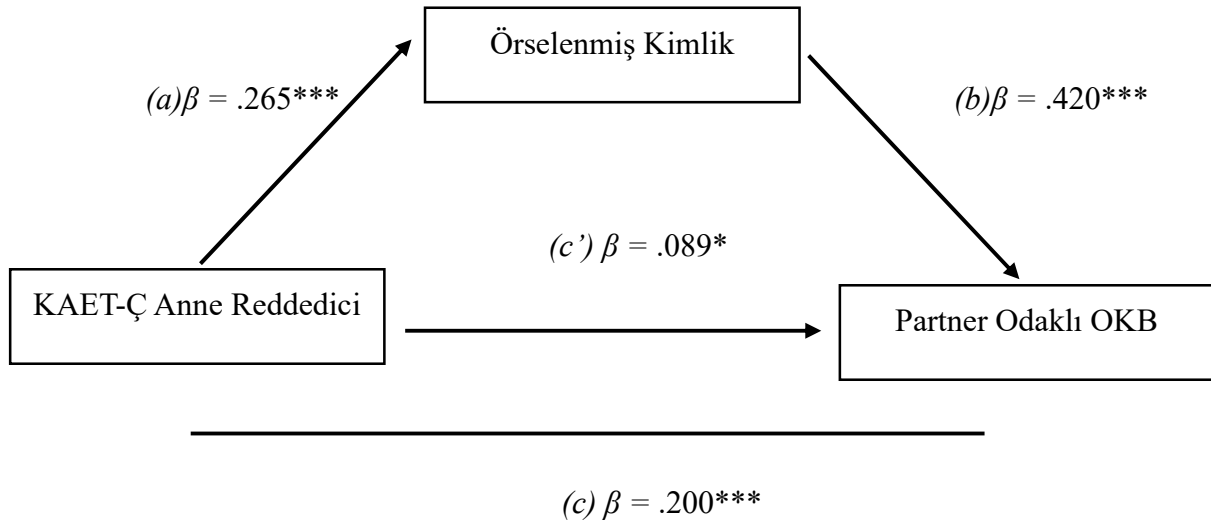
Şekil 2'ye bakıldığında Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeğinin (bağımsız değişken/yordayıcı değişken) Romantik İlişki Odaklı OKB (bağımlı değişken/yordanan değişken) üzerinde (c yolu) doğrudan anlamlı etkisi bulunduğu görülmektedir ($\beta = .24$, $t = 5.35$, $p < .001$). Ayrıca Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeğinin Örselenmiş Kimlik alt ölçeği (aracı değişken) üzerinde de (a yolu) anlamlı etkisi bulunmaktadır ($\beta = .18$, $t = 3.95$, $p < .001$). Aracı değişken olan Örselenmiş Kimlik ile Romantik İlişki Odaklı OKB arasındaki ilişki (b yolu) anlamlı sonuçlar göstermiştir ($\beta = .41$, $t = 9.63$, $p < .001$). Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeği ile Romantik İlişki Odaklı OKB arasındaki ilişkide Örselenmiş Kimlik alt ölçeğinin etkisinin kontrol edilmesi sonucunda (c' yolu); Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeğinin etkisi devam etmekte ancak anlamlılık düzeyi azalmaktadır ($\beta = .17$, $t = 4.00$, $p < .001$). Bulgular sonucunda aracı değişkenin dolaylı etkisinin anlamlılığı 5000 Bootstrap örnekleme aracılığıyla incelenmiştir, tahminler ise %95 güven aralığında sunulmuştur. Bulgular Örselenmiş Kimlik alt ölçeğinin dolaylı etkisinin anlamlı olduğunu bildirmektedir ($\beta = .07$, $SH = .03$, %95 GA [.050, .192]). Sonuçlar Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeği ve Romantik İlişki Odaklı OKB arasındaki ilişkide Örselenmiş Kimlik alt ölçeğinin kısmi aracı rolü bulunduğunu göstermektedir. Ek olarak modelin anlamlıdır ve toplam varyansın %22'sini açıklamaktadır ($F(2, 442) = 63.77$, $R^2 = .22$, $p < .001$).

3.5.2. Partner Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlar ile Algılanan Anne Ebeveyn

Tutumları Reddedici ve Aşırı Koruyucu Alt Boyutları Arasındaki İlişkide Örselenmiş

Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü

Partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonları (bağımlı değişken/yordanan değişken) ile algılanan anne ebeveyn tutumu reddedici alt boyutu (bağımsız değişken/yordayıcı değişken) arasındaki ilişkide örselenmiş kimlik alt boyutunun (aracı değişken) aracı rolünü test etmek amacıyla ilk aracılık analizi gerçekleştirilmiştir. Model Şekil 3'te gösterilmiştir.

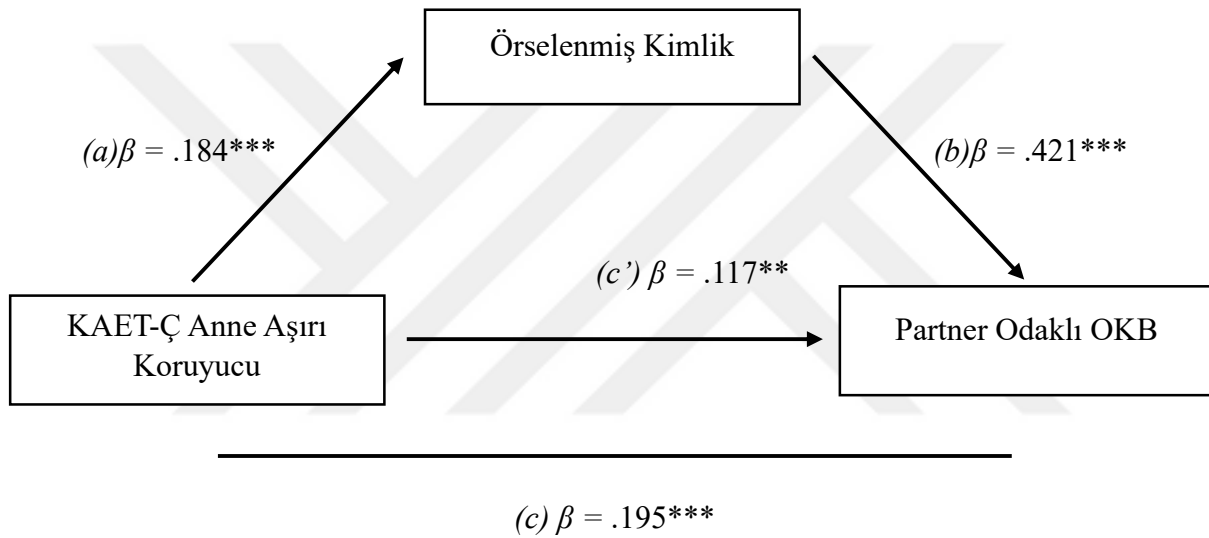

Şekil 3. Algılanan Anne Ebeveyn Tutumu Reddedici Alt Boyutunun Partner Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlarla İlişkisinde Örselenmiş Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü.
Not: Standardize regresyon katsayıları kullanılmıştır. *** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

Şekil 3 değerlendirildiğinde Anne Reddedici alt ölçeğinin (bağımsız değişken/yordayıcı değişken) Partner Odaklı OKB (bağımlı değişken/yordanan değişken) üzerinde (c yolu) doğrudan anlamlı etkisinin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır ($\beta = .20$, $t = 4.29$, $p < .001$). Anne Reddedici alt ölçeğinin Örselenmiş Kimlik alt ölçeği (aracı değişken) üzerinde (a yolu) anlamlı etkisi bulunmaktadır. ($\beta = .26$, $t = 5.78$, $p < .001$). Aracı değişken olan Örselenmiş Kimlik ile Partner Odaklı OKB arasındaki ilişkinin (b yolu) anlamlı olduğu keşfedilmiştir ($\beta = .42$, $t = 9.52$, $p < .001$). Ayrıca Anne Reddedici alt ölçeği ile Partner Odaklı OKB arasındaki ilişkide Örselenmiş Kimlik alt ölçeğinin etkisinin kontrolü sağlandığında (c' yolu); Anne Reddedici alt ölçeğinin etkisinin devam ettiği ancak anlamlılık düzeyinin azaldığı tespit edilmiştir ($\beta = .08$, $t = 2.01$, $p < .05$). Bulgular sonucunda aracı değişkenin dolaylı etkisinin anlamlılığı 5000 Bootstrap örnekleme aracılığıyla incelenmiştir, tahminler ise %95 güven aralığında sunulmuştur. Bulgular Örselenmiş Kimlik alt ölçeğinin dolaylı etkisinin anlamlı olduğunu işaret etmektedir ($\beta = .11$, $SH = .08$, %95 GA [.190, .534]). Sonuçlara göre Anne Reddedici alt ölçeği ve Partner Odaklı OKB arasındaki ilişkide Örselenmiş Kimlik alt ölçeğinin kısmi aracı rolü

vardır. Modelin anlamlıdır ve toplam varyansın %20'sini açıklamaktadır ($F(2, 442) = 56.49$, $R^2 = .20$, $p < .001$).

İkinci analizde ise partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonları (bağımlı değişken/yordanan değişken) ile algılanan anne ebeveyn tutumu aşırı koruyucu alt boyutu (bağımsız değişken/yordayıcı değişken) arasındaki ilişkide örselenmiş kimlik alt boyutunun (aracı değişken) aracı rolünü test etmek aracılık analizi uygulanmıştır. Model Şekil 4'te gösterilmiştir.

Şekil 4. Algılanan Anne Ebeveyn Tutumu Aşırı Koruyucu Alt Boyutunun Partner Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlarla İlişkisinde Örselenmiş Kimlik Alt Boyutunun Aracı Rolü.
Not: Standardize regresyon katsayıları kullanılmıştır. *** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

Şekil 4 Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeğinin (bağımsız değişken/yordayıcı değişken) Partner Odaklı OKB (bağımlı değişken/yordanan değişken) üzerinde (c yolu) doğrudan anlamlı etkisini göstermektedir ($\beta = .19$, $t = 4.19$, $p < .001$). Ayrıca Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeğinin Örselenmiş Kimlik alt ölçeği (aracı değişken) üzerinde de (a yolu) anlamlı etkisi bulunmaktadır ($\beta = .18$, $t = 3.95$, $p < .001$). Aracı değişken olan Örselenmiş Kimlik ile Partner Odaklı OKB arasındaki ilişkinin (b yolu) anlamlı olduğu gözlemlenmektedir ($\beta = .42$, $t = 9.79$, $p < .001$). Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeği ile Partner Odaklı OKB arasındaki ilişkide Örselenmiş Kimlik

alt ölçeğinin etkisinin kontrol edilmesiyle beraber (c' yolu); Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeğinin etkisinin devam ettiği ancak anlamlılık düzeyinin azaldığı gözlemlenmektedir ($\beta = .11$, $t = 2.73$, $p < .01$). Bulgular sonucunda aracı değişkenin dolaylı etkisinin anlamlılığı 5000 Bootstrap örnekleme aracılığıyla incelenmiştir, tahminler ise %95 güven aralığında sunulmuştur. Sonuçlar Örselenmiş Kimlik alt ölçeğinin dolaylı etkisinin anlamlı olduğunu göstermektedir ($\beta = .07$, $SH = .05$, %95 GA [.077, .278]). Sonuçlar Anne Aşırı Koruyucu alt ölçeği ve Partner Odaklı OKB arasındaki ilişkide Örselenmiş Kimlik alt ölçeğinin kısmi aracı rolü bulunduğunu gözler önüne sermektedir. Ayrıca modelin anlamlıdır ve toplam varyansın %20'sini açıklamaktadır ($F(2, 442) = 58.60$, $R^2 = .20$, $p < .001$).

BÖLÜM IV

TARTIŞMA

Bu çalışma romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların, algılanan ebeveyn tutumu, kimlik ve benlik ve bazı demografik değişkenlerle olan ilişkilerini incelemek amacıyla yürütülmüştür. Elde edilen bulgular, demografik değişkenler açısından farklılaşan özellikler, romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar ile algılanan ebeveyn tutumu, kimlik ve benlik arasındaki ilişkiler ve elde edilen aracılık ilişkileri bağlamında alanyazın ışığında tartışılacaktır. Daha sonra çalışmanın sınırlılıkları, gelecek araştırmalara yönelik önerileri ve klinik doğruları ele alınacaktır.

4.1. Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyonların Cinsiyet ve İlişki Türüne Göre Değerlendirilmesi

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların bazı demografik değişkenlere göre farklılaşacağı çalışmanın hipotezlerindendir (Hipotez 3). Bu hipotezin test edilmesi amacıyla hem romantik ilişki odaklı hem de partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin alt ölçeklerinin cinsiyet ve ilişki türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmiştir. Yapılan çok değişkenli varyans analizi sonucunda romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonların alt ölçeği olan ilişkinin doğruluğu alt boyutunda ilişki türüne göre bir farklılaşma olduğu tespit edilmiştir. İlişkinin doğruluğu alt boyutu bireyin romantik ilişkisinin en doğrusu, en iyisi veya en iyi hissettireni olup olmadığını sorguladığı boyuttur (Doron ve ark., 2014a). Bu çalışmadaki sonuçlara göre sevgili grubu, sözlü/nişanlı/evli grubuna kıyasla daha yüksek puan almıştır. Kısaca sevgililik ilişkisinde olan bireyler sözlü/nişanlı/evli grubundaki bireylere kıyasla

romantik ilişkilerinin doğruluğunu daha çok sorgulamaktadırlar. Alanyazında romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların ilişki türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını araştıran bir çalışma tespit edilmiştir. Abak ve Güzel (2021) tarafından yapılan çalışmada sevgili grubunun sözlü/nişanlı, evli grubuna kıyasla daha yüksek romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileri toplam puanlarına sahip olduğu belirlenmiştir. Ancak bu çalışmada romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların alt boyutlara göre ilişki türü açısından farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmamıştır. Bu açıdan bu tez ilişki türünün romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin alt boyutları açısından farklılaşıp farklılaşmadığını araştıran ilk çalışmadır.

İlişkinin doğruluğu alt boyutundaki bu gruplar arası farklılığın kültürel ve davranışsal nedenlerin etkileşimiyle açıklanabileceği düşünülmüştür. Kültürel açıdan sözlü/nişanlı/evli olmak çiftler arasında toplumsal bir anlaşmanın başladığının ve çiftin ilişkisinin resmileştiğinin göstergesi olarak kabul edilir. Öte yandan sevgililik ilişkisi ise bireysel tercihlerin ön planda olduğu, toplumsal anlaşmanın henüz başlamadığı ve bu ilişkinin daha kolay bozulabileceği bir aşamadır (Kartal, 2023). Bu durum maksimize etme davranışı ile de açıklanabilir. Maksimize etme davranışı, karar verme aşamasında seçenekler arasından en iyisini bulmaya çalışmayı hedeflemek ve bu hedef doğrultusunda ayrıntılı bir şekilde seçenekleri karşılaştırmaktır (Schwartz, 2015). Türkiye’de yapılan bir araştırmaya göre maksimize etme davranışı medeni duruma göre farklılık göstermektedir. Bekarlar evlilere kıyasla daha fazla maksimize etme eğilimindedirler (Yiğit, 2024). Öte yandan Mancin ve arkadaşları (2024) tarafından yapılan çalışmada maksimize etme davranışı ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar arasında pozitif yöne sahip anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bu alanyazın ve veriler ışığında sevgililik ilişkisinde bulunan bireylerin kültürel ve bireysel açıdan daha rahat karar alma alanlarının bulunduğu ve bunun sonucunda ilişkilerine yönelik maksimize etme davranışlarına eğilebilecekleri düşünülmüştür. Yani sevgililik ilişkisi içerisinde olan bireyler sözlü/nişanlı/evli

olan bireylere kıyasla toplumsal ve bireysel açıdan daha özgür olmakta, bunun sonucunda da romantik ilişkilerine yönelik maksimize etme davranışlarına yönelebilmekte ve ilişkilerinin doğruluğunu daha çok sorgulamakta olabilirler.

Romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon alt boyutlarından partnere duyulan sevgi, partner tarafından sevilme; partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin altı alt boyutundan (ahlaklılık, sosyallik, duygusal istikrarlılık, yeterlilik, dış görünüş, zeka) hiçbirisinin ilişki türü açısından anlamlı bir farka sahip olmadığı tespit edilmiştir. Abak ve Güzel (2021) tarafından yapılan çalışmada da partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin toplam puanının ilişki türüne göre farklılaşmadığı görülmektedir. Abak ve Güzel'in (2021) bulguları her ne kadar toplam puan üzerinden elde edilmiş olsa da mevcut tez çalışmasındaki bulgular ile uyumlu gözükmemektedir. Ancak, elde edilen bulgular çıkarım yapabilmek için yeterli değildir. İleri dönemde yapılacak çalışmalarda ilişki türü ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların alt boyutları arasındaki ilişki daha detaylı araştırılmalıdır.

Öte yandan hem romantik ilişki odaklı hem de partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Bu bulgu alanyazındaki bulgularla uyumludur (Doron ve ark., 2012a; Doron ve ark., 2012b; Doron ve ark., 2013).

4.2. Korelasyon Analizlerine İlişkin Bulguların Değerlendirilmesi

Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların bazı demografik değişkenler, algılanan ebeveyn tutumu ve kimlik ve benlik ile anlamlı ilişkilere sahip olduğu bu çalışmanın hipotezlerindendir (Hipotez 1). Aşağıda demografik değişkenler, algılanan ebeveyn tutumu ve kimlik ve benlik değişkenlerinin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla olan ilişkilerine dair bulgular tartışılmaktadır.

4.2.1. Demografik Değişkenlere İlişkin Bulguların Değerlendirilmesi

Pearson Korelasyon analizleri sonucunda demografik değişkenlerin (yaş, eğitim düzeyi, sosyoekonomik düzey, gelir, ilişki süresi) hem romantik ilişki odaklı hem de partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileriyle (-.16 ve .12) arasında değişen anlamlı ilişkilere sahip olduğu görülmüştür. Alanyazın demografik değişkenlerle (ilişki süresi hariç) romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar arasında anlamlı bir korelasyon olmadığını belirtmektedir (Doron ve ark., 2012a; Doron ve ark., 2012b; Doron ve ark., 2013; Tinella ve ark., 2023). Çalışmanın hipotezi kısmi olarak doğrulanmış olsa da bu değişkenler arasındaki ilişkilerin zayıf güçte oldukları gözden kaçmamalıdır (.10 - .30 arası zayıf, .30 - .50 arası orta, .50 - .70 arası güçlü) (Cohen, 1977). Gelecekte yapılacak araştırmalarda bu zayıf güç dikkate alınmalı ve bu ilişkinin kesinliğini saptamak için daha fazla çalışma gerçekleştirilmelidir.

4.2.2. Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyonlar, Algılanan Ebeveyn Tutumu, Kimlik ve Benlik İlişkisine Dair Bulguların Değerlendirilmesi

Yapılan Pearson Korelasyon analizleri sonucunda hem romantik ilişki odaklı hem de partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin anne ve baba algılanan ebeveyn tutumlarıyla (-.12 ve .29) arasında değişen anlamlı sonuçlara sahip olduğu tespit edilmiştir. Alanyazında romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların aile dinamikleriyle ilişkisini araştıran çalışmalar bulunmaktadır (Açar, 2022; Işık-Çetin, 2024; Trak, 2016). Bu çalışmanın sonuçları alanyazındaki sonuçlarla uyumlu bir şekilde aile dinamiklerinin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkili olabileceğini göstermektedir. Bu durum Doron ve arkadaşları (2014a) tarafından belirtilen aile ortamının romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkili olabileceği fikrine katkıda bulunmaktadır. Öte yandan Doron ve Kyrios'un (2005) belirttiği OKB ve algılanan ebeveyn tutumları arasındaki ilişkinin çalışmalara az konu olması ve bulguların yönünün belirsiz olması durumu düşünüldüğünde, mevcut çalışma

bulgularının hem yön hem güç açısından bu ilişkiye dair bilgi vererek katkı sağladığı söylenebilir. Ancak tespit edilen ilişkinin gücünün zayıf olduğu da göz önünde bulundurulmalıdır.

Romantik ilişki ve partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin bütünleşmiş kimlik alt ölçeği ile sırasıyla (-.30) ve (-.27) değerinde anlamlı ilişkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Örselenmiş kimlik alt ölçeği ile ise iki değişken de (.44) değerinde anlamlı ilişkiye sahiptir. Alanyazında genellikle benlik süreçleri ve OKB ilişkisi benliğin farklı alanları üzerinden çalışılmaktadır (Ahern ve Kyrios, 2016; Bhar ve Kyrios, 2007; Melli ve ark., 2016). Doron ve arkadaşları (2014a) tarafından romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin de OKB'yi açıklayan Bilişsel-Davranışçı Modellere benzer olarak benlik alanları hassasiyeti üzerinden araştırılabileceği vurgusu yapılmaktadır. Bu açıdan bu tez diğer çalışmalardan farklılaşarak klinik anlamda kimlik ve benliğin bütünün romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla ilişkisini araştırmıştır. Alanyazında ilk kez incelenmiş olan bu ilişkide bütünleşmiş kimlik ile zayıf bir ilişkisi bulunan romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların, örselenmiş kimlik ile arasındaki ilişkinin orta düzeyde olması dikkati çekmektedir. Bu ilişki analizin doğası gereği bir yön belirtmemekte ancak bu ilişkinin ileriki çalışmalarda araştırılması benlik süreçlerinin; OKB ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar ile arasındaki bağlantının keşfine yardımcı olacaktır. Özellikle ilişkinin yönü ve nedenselliği ile ilgili deneysel çalışmalar ve boylamsal çalışmalar alanyazına katkıda bulunacaktır.

4.3. Regresyon Analizlerinin Değerlendirilmesi

Algılanan ebeveyn tutumu, kimlik ve benlik, bazı demografik değişkenlerin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonları yordayacağı araştırmanın hipotezlerindendir (Hipotez 2). Yapılan aşamalı regresyon analizi sonuçlarına göre cinsiyet, romantik ilişki odaklı obsesyon ve

kompulsiyon belirtilerini yordamaktadır. Sonuçlara göre kadın olmak romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerine yatkınlığı artırmaktadır. Alanyazındaki bulgularla çalışmanın bulguları uyuşmamaktadır (Doron ve ark., 2012a; Doron ve ark., 2012b; Doron ve ark., 2013). Ayrıca analiz sonucunda cinsiyet için Beta değerinin (-.10) olduğu tespit edilmiştir. Etki büyüklüğüne göre küçük bir etkiye sahiptir. Cinsiyetin anlamlı ama küçük etkili bir yordayıcı olarak tespit edilmesinin nedeni örneklemdeki cinsiyet dağılımının orantılı olmayışı olabilir (%69.9 kadın, %30.1 erkek). Alanyazınla uyumlu bulunmayan sonucun ileriki çalışmalarda dikkatle ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır.

Romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonları yordayan başka bir değişken de annenin algılanan duygusal sıcaklığıdır. Annenin duygusal sıcaklığı arttıkça romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin azaldığı tespit edilmiştir. Alanyazında romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonların algılanan ebeveyn tutumlarıyla ilişkisini araştıran bir çalışma bulunmamaktadır ancak OKB ile algılanan ebeveyn tutumları arasındaki ilişki araştırmalara konu olmuştur. OKB hastalarının daha düşük seviyede anne duygusal sıcaklığı raporladığı ve annenin düşük duygusal sıcaklığının OKB semptom şiddeti ve fonksiyonel bozulmalarda artış ile ilişkili olduğu bildirilmiştir (Lennertz ve ark., 2010; Mathieu ve ark., 2020). Bu bulgulara dayanarak, annenin duygusal sıcaklığının düşük düzeyde olması romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileri için de bir risk faktörü olabilir.

Hem romantik ilişki odaklı hem de partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerini yordayan iki ortak değişkenin annenin reddediciliği ve annenin aşırı koruyuculuğu olduğu saptanmıştır. Sonuçlar annenin reddediciliği ve annenin aşırı koruyuculuğu yükseldikçe romantik ilişki ve partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin arttığını göstermiştir. Bu bulgular OKB alanyazınındaki bulgular ile tutarlıdır. OKB alanyazını incelendiğinde annenin reddediciliği ve annenin aşırı koruyuculuğunun OKB semptomlarını yordadığı görülmektedir (Hacıömeroğlu ve Karancı, 2013; Kaya-Yıldırım, 2018; Lennertz ve ark., 2010;

Mathieu ve ark., 2020; Yücel, 2023). Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin OKB'nin temalarından birisi olduğu düşünüldüğünde bu bulgular alanyazınla uyumludur. Doron ve arkadaşları (2014a) tarafından aile dinamiklerinin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların etiyolojisinde önemli olabileceği vurgusu bu tez çalışmasıyla da desteklenmiştir. Aile yaşantısının romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların ortaya çıkmasında veya sürdürülmesinde etkili olabileceği düşüncesi güçlenmiştir. Ancak bu çalışma nedensel bir yön belirtmemektedir. İleriki çalışmalar bu etkinin nedenselliği ile ilgili deneysel veya boylamsal çalışmalarla alanyazına katkıda bulunabilir.

Hem romantik ilişki odaklı hem de partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinde babadan algılanan ebeveyn tutumlarının yordayıcı etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu alanyazınla uyumlu değildir. Özellikle babanın reddediciliği ve babanın aşırı koruyuculuğunun OKB'yi yordayan bir değişken olduğu bilinmektedir (Alonso, 2004; Lennertz ve ark., 2010; Yücel, 2023). Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların da OKB'nin bir teması olduğu düşünüldüğünde bu bulguların cinsiyet değişkeni ile ilişkili olabileceği düşünülmüştür. Şöyle ki; ebeveynlik davranışlarının hem ebeveynin cinsiyetine hem de çocuğun cinsiyetine göre farklılaştığıyla ilgili alanyazında çalışmalar bulunmaktadır. Bazı çalışmalar annelerin daha demokratik ebeveynlik tarzını benimsediğini ve daha empatik, iletişime önem veren, duygusal olarak duyarlı bir biçimde çocuklara yaklaştığını belirtirken; babaların daha otoriter ve disiplinli bir ebeveynlik tarzını benimsediğini ifade etmiştir (Liu, 2023; Yaffe, 2020). Ayrıca çocuğun cinsiyetine göre ebeveynlik tarzlarının değiştiğini bildiren çalışmalar da bulunmaktadır. Kız çocuklarına ebeveynlerin daha çok demokratik ebeveynlik tarzını benimsediklerini, erkek çocuklarına ise daha otoriter ebeveynlik tarzını benimsediklerini ifade eden araştırmalar alanyazında yer edinmiştir (Liu, 2023; Vyas ve Bano, 2016). Öte yandan Yaffe (2020) ebeveynlik tarzlarının çocuğun cinsiyetine göre değişmediğini çalışmasında bildirmiştir. Daha önce de belirtildiği gibi, bu tez çalışmasında örneklemin cinsiyet dağılımı dengesiz bir

yapıdadır. Alanyazındaki ebeveynin cinsiyeti ve çocuğun cinsiyeti ile ilgili araştırmalardaki belirsiz bulguların bu çalışmada baba algılanan ebeveyn tutumlarının anlamlı bir yordayıcı olmayışıyla ilişkili olabileceği düşünülmüştür. Yani bu tez çalışmasının örneklem cinsiyet dağılımı dengesizliğinin sonuçları etkilemiş olabileceği düşünülmüştür. Başka bir deyişle, baba algılanan ebeveyn tutumlarının, romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerini bu tez çalışmasında yordamayışının sebebi örneklem özellikleri olabilir.

Son olarak hem romantik ilişki hem de partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerini yordayan en güçlü değişkenin örselenmiş kimlik olduğu saptanmıştır (romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar için $Beta = .39$, partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar için $Beta = .41$). Yani örselenmiş kimlik puanları arttıkça romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri de artmaktadır. Bu bulgu alanyazındaki çalışmalarla uyumludur. OKB'nin benlik süreçleriyle olan ilişkisi alanyazında genellikle benlik alanları üzerinden araştırılmıştır ve benlik süreçlerinin OKB semptomlarının altında yatan neden olabileceği, bozukluğun gelişmesi veya sürdürülmesinde etkili olabileceği tartışılmıştır (Belloch ve ark., 2012; Bouguettaya ve ark., 2022; Edgley, 2004; Lee ve Kwon, 2003). Ayrıca romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin benlik süreçleriyle olan ilişkisi de alanyazında incelenmiştir ve benlik süreçlerinin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerini yordayan etmenlerden birisi olduğu belirtilmiştir (Çobanoğlu, 2021; Doron ve ark., 2014a; Doron ve Szepeswol, 2015; Fernandez ve ark., 2021; Işık-Çetin 2024). Bu çalışmanın bulgularının alanyazınla uyumlu olduğu düşünülmüştür. Ayrıca Doron ve arkadaşları (2014a) tarafından belirtilen benliğin yatkınlık alanı olabileceği savı desteklenmiştir. Bu tez çalışması diğer araştırmalardan farklı olarak bireyin klinik anlamda kimliğinin ve benliğinin bütününe yönelik ölçüm gerçekleştirmiş olması açısından alanyazına katkıda bulunmuştur. Örselenmiş kimlik ve OKB ilişkisi alanyazında henüz çalışılmaya başlanmış bir alandır. Malcolm ve arkadaşları (2021) tarafından gerçekleştirilen araştırmada OKB hastalarının sağlıklı kontrol

grubuna kıyasla daha yüksek örselenmiş kimlik puanı aldıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca Mullin (2023) OKB semptomlarının ego-distonikliğe kıyasla kimlik alt boyutlarını (bütünleşmiş kimlik, örselenmiş kimlik, kimlik eksikliği) yordamada daha etkili olduğunu belirtmiştir. Menzies (2024) ise özellikle varoluşsal kaygılardan İzolasyon ve Kimlik alt boyutlarının diğer alt boyutlara kıyasla romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonlarla daha güçlü bir ilişkiye sahip olduğunu bildirmiştir. Bu açıdan bu tez çalışması örselenmiş kimlik; OKB ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların arasındaki ilişkinin keşfine katkıda bulunmuştur. Ancak analizin bu çalışma özelinde ilişkinin yönü ve nedenselliği açısından bilgi vermediği dikkate alınmalıdır. Ayrıca Mullin'in (2023) ve Malcolm ve arkadaşlarının (2021) araştırmalarında belirttiği üzere OKB semptomlarının kimlik bozulmalarına etki ediyor olabileceği ileriki araştırmalarda deneysel ve boylamsal çalışmalarla tespit edilebilir. Bu tez çalışmasında alanyazındaki benlik alanları çalışmalarına uygun olarak kimlik ve benlik yordayan değişken olarak seçilmiştir ancak klinik anlamdaki kimlik ve benlikteki bozulmalar OKB semptomlarının etkisine bağlı olarak da ortaya çıkmış olabilir. İleri dönemde nedenselliğin yönünü belirlemek için çalışmalar gerçekleştirilebilir.

4.4. Aracılık Analizlerinin Değerlendirilmesi

Algılanan ebeveyn tutumları ile romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar arasındaki ilişkide kimlik ve benliğin aracı rolünün olacağı bu tez çalışmasının hipotezlerindendir (Hipotez 4). Yapılan aşamalı regresyon analizleri sonucunda algılanan anne reddedici ve aşırı koruyucu ebeveyn tutumları ve örselenmiş kimlik değişkenlerinin hem romantik ilişki odaklı hem de partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin yordayıcıları oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca korelasyon analizleri incelenmiş ve sonuçlara uygun olarak aracılık modelleri oluşturulmuştur. Bununla beraber Doron ve Kyrios (2005) tarafından önerilen ebeveynlik faktörlerinin benliği etkileyebileceği ve bu etkileşimin OKB için

yatkınlık etmenlerinden birisi olabileceği önerilmiştir. Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların OKB'nin bir teması olduğu düşünüldüğünde bu önerinin bu tema için de test edilebilir olduğu varsayılmıştır. Bu bilgiler ışığında algılanan anne reddedici ve aşırı koruyucu ebeveyn tutumlarının hem romantik ilişki odaklı hem de partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasındaki ilişkide örselenmiş kimliğin aracı rolü test edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda annenin reddediciliği ve romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasında örselenmiş kimliğin kısmi aracı rolü; annenin aşırı koruyuculuğu ve romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasında yine örselenmiş kimliğin kısmi aracı rolü tespit edilmiştir. Ayrıca annenin reddediciliği ve partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasındaki ilişkide örselenmiş kimliğin kısmi aracı rolü; annenin aşırı koruyuculuğu ve partner odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasında yine örselenmiş kimliğin kısmi aracı rolü keşfedilmiştir. Sonuçları açıklamak gerekirse annenin reddedici veya aşırı koruyucu olarak algılanması kimlik örselenmesini artırmakta ve örselenmiş kimlikteki bu artış da bireyin romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar yaşamaya yatkınlığını artırmaktadır. Diğer bir deyişle annenin reddedici veya aşırı koruyucu algılanan tutumunun romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonlarla olan ilişkisi kısmi olarak örselenmiş kimlik aracılığıyla sağlanmaktadır. Bu durum, partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar için de geçerlidir ve annenin reddedici veya aşırı koruyucu olarak algılanması kimlik örselenmesini yükseltmekte ve örselenmiş kimlikteki bu yükseliş de bireyin partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar yaşamaya yatkınlığını artırmaktadır. Yani annenin reddedici veya aşırı koruyucu algılanan tutumunun partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonlarla olan ilişkisi kısmi olarak örselenmiş kimlik aracılığıyla sağlanmaktadır.

Bulgular alanyazınla uyumlu olarak ebeveynlik davranışlarının benlik süreçleriyle ilişkili olduğunu göstermekte (Chen ve ark., 2020; Guidano ve Liotti, 1983; Nishikawa ve ark., 2010; Smits ve ark., 2008; Sun ve ark., 2020) ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların

ebeveynlik davranışlarıyla olan ilişkisinde yine alanyazınla uyumlu olarak benlik süreçlerinin aracılık rolü olduğunu belirtmektedir (Açar, 2022; Çobanoğlu, 2021; Doron ve ark., 2014a; Doron ve Szepeswol, 2015; Işık-Çetin, 2024; Trak ve İnöz, 2019). Bu tez çalışmasının sonuçları Doron ve Kyrios (2005) tarafından önerilen ebeveynlik davranışlarının benliği etkileyebileceği ve bu etkileşimin OKB için yatkınlık etmenlerinden birisi olabileceği görüşüne katkıda bulunmuştur. Ayrıca Doron ve arkadaşları (2014a) tarafından önerilen romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlara yatkınlık alanlarından ikisi olan aile yaşantısı ve benlik süreçlerinin bu bozuklukla ilişkili olduğu düşüncesine bu çalışma destek olmuştur.

Aracılık analizinin sonuçlarında örselenmiş kimliğin alanyazında araştırılan diğer benlik alanlarıyla benzer bir süreçte çalışabileceği düşünülmüştür. Prebble ve arkadaşları (2013) tarafından önerilen, Brewin (2023) tarafından tartışılan Deneyimleyen Benlik ve Kavramsal Benlik süreçlerinin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarda OKB’de yaşanan deneyimlere benzer deneyimler yol açacağı düşünülmüştür. Kavramsal Benlik bireyin kendisi hakkında bildiği ve inandığı zihinsel imgelerin bir özeti olarak adlandırılırken; Deneyimleyen Benlik ise fenomenolojik olarak deneyimleri bilinçli bir şekilde yaşayan benlik olarak adlandırılmıştır (Prebble ve ark., 2013). Yani Kavramsal Benlik bireyin ‘yetersiz’ olduğu imgesini taşıırken, Deneyimleyen Benlik ‘yetersizlik’ hissini bedensel ve duygusal semptomlarla belirli bir anda yaşayan benliktir (Brewin, 2023). Brewin (2023) OKB sonucu yaşanan duygusal ve bedensel semptomları bireylerin o anda deneyimlemelerinde Deneyimleyen Benliğin etkisi olabileceğini bildirmiştir ve Deneyimleyen Benliği daha doğrudan ölçeğin ölçekler olduğunu ve bunlardan birisinin Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği (BKKÖ) olduğunu ifade etmiştir. Alanyazındaki bu bilgilerden yola çıkarak annenin reddedici veya aşırı koruyucu tutumunun örselenmiş kimliği artırdığı, örselenmiş kimlik seviyesi daha yüksek bireylerin ise romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon deneyimlerini daha fazla yaşadığı düşünülmüştür. Yani reddedici veya aşırı koruyucu anneye sahip olan bireylerin,

örselenmiş kimliğe sahip olma olasılığı yükselmekte ve bunun sonucunda da romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlara yatkınlıkları artmakta ve bu obsesyon ve kompulsiyonları daha fazla deneyimleme olasılıkları yükselmektedir.

4.5. Çalışmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Çalışmalara Yönelik Öneriler

Bu çalışma algılanan ebeveyn tutumları, kimlik ve benlik ve bazı demografik değişkenlerin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileriyle olan ilişkisini açıklamada alanyazına katkıda bulunmuştur. İlk olarak ilişki türünün kültürel ve davranışsal olarak romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtileriyle bağlantıya sahip olabileceği düşüncesini ortaya atmıştır. Ayrıca bu çalışma Doron ve Kyrios (2005) tarafından önerilen ebeveynlik pratiklerinin benliği etkileyebileceği ve bu etkinin OKB semptomlarıyla ilişkili olabileceği fikrini romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri için test etmiş ve bu savı destekleyen bulgular elde edilmiştir. Ayrıca, Doron ve arkadaşları (2014a) tarafından önerilen aile yaşantısı ve benlik süreçlerinin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri için yatkınlık alanlarından ikisi olabileceği düşüncesine de katkıda bulunarak alanyazına destek sağlamıştır.

Çalışmanın alanyazına katkıları olmasına rağmen sınırlılıkları da bulunmaktadır. Çalışmanın sınırlılıklarından ilki örnekleme yöntemi ve örneklemin özelliklerine ilişkindir. Araştırma klinik olmayan popülasyonla gerçekleştirildiği için klinik popülasyona genellenemez. İleri çalışmalar klinik popülasyonla araştırmalar gerçekleştirerek bozukluğun doğasına ilişkin daha güçlü bilgiler elde etmelidir. Ayrıca bu çalışma şu anda romantik ilişki içerisinde bulunan bireylerle gerçekleştirilmiştir fakat romantik ilişki içerisinde bulunmayan bireylerin de romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri gösterebileceği Doron ve arkadaşları (2014a) tarafından bildirilmiştir.

Bazı demografik değişkenler dengeli dağılmamıştır (cinsiyet, eğitim düzeyi, sosyoekonomik düzey vb.) ve kolayda bulunanı örnekleme (convenience sampling) yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçları yorumlanırken bu bilgilere dikkat edilmelidir ve ileriki çalışmalar dengeli demografik ve daha güçlü örnekleme yöntemleri kullanarak alanyazına katkıda bulunabilir.

Diğer bir sınırlılık ölçeklerin öz-bildirime dayanıyor olması ve geçmişe yönelik değerlendirmelerin yapılmasıdır. Ayrıca çalışmanın tamamlanma süresinin görece uzun olması katılımcıların motivasyonunun zaman zaman düşmüş olabileceğini göstermektedir.

Bu çalışma analizlerin ve metodolojisinin doğası gereği nedensel sonuçlar çıkarmaya uygun bir çalışma değildir. İleri dönemki çalışmalarda değişkenler arasındaki ilişkilerin neden sonuç dinamiklerini araştırmak için deneysel ve boylamsal çalışmalar gerçekleştirilebilir.

4.6. Klinik Doğurgular

Bu çalışmanın sonuçlarının klinik uygulamalara katkıda bulunabileceği bazı alanların olduğu düşünülmektedir. Öncelikle romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyon belirtilerinin kültürel etmenlerle ilişkili olabileceği düşünülmüştür. Araştırma sonucunda ortaya çıkan ilişki çeşidi değişkeni romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri sebebiyle başvuruda bulunan bireylerde dikkat edilmesi gereken etmenlerden birisi olmalıdır. Örneğin, tedavi esnasında toplumsal ve bireysel beklentilere vurgu yapılarak düşüncelerin yeniden yapılandırılması süreci olumlu yönde etkileyebilir. Bununla beraber bireylerin öykülerinde ebeveyn ilişkilerinin ve ebeveyn tutumlarının OKB'ye olan yakınlıkla ilişkili olabileceği hatırlanabilir ve klinik uygulamalarda bu bilgiler ışığında kişiye hangi terapötik araçların tedavi esnasında kullanılacağı ile ilgili terapistte bilgi verebilir. Özellikle Doron ve arkadaşları (2014a) tarafından belirtilen aile yaşantısı ve benlik süreçlerinin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtilerine olan yakınlığa etkisinin klinik uygulamalarca da

dikkate alınması gerektiği fikrini bu tez güçlendirmiştir. Buna ek olarak Doron ve Kyrios (2005) tarafından belirtilen ebeveynlik pratikleriyle benliğin etkileşimi sonucunda OKB'ye yatkınlığın artabileceği düşüncesine de bu tez çalışması katkıda bulunmuştur. Doron ve Derby (2017) tarafından oluşturulan tedavi modülünde benlik alanları önemli bir yer kaplamaktadır. Bu verilere bağlı olarak benlik algısının tedavi sürecinde danışan ile ele alınması gereken önemli bir konu olduğu düşünülmüştür. Prebble ve arkadaşları (2013) tarafından açıklanan sadece Kavramsal Benliğin değil, Deneyimleyen Benliğin de psikopatoloji süreçlerinde önemli olduğu düşüncesi özellikle örselenmiş kimlik seviyesi yüksek bireyler için terapist tarafından dikkat edilmesi gereken bir boyuttur. Özellikle klinik uygulamalarda OKB hastalarının seans sırasında girici düşüncelere verdiği bedensel ve duygusal tepkilerin (Deneyimleyen Benlik ve örselenmiş kimlik arasındaki ilişki dikkate alınarak) düzenlenmesine Bilişsel-Davranışçı Terapi müdahale teknikleri yardımcı olabilir. Buradan yola çıkarak klinik uygulamalarda benliğin sadece kavramsal bir boyut değil deneyimleyen bir boyut olabileceğiyle ilgili de bu çalışma ipuçları vermektedir. Bununla beraber Bilişsel-Davranışçı Terapi tekniklerinden temel inançları yeniden yapılandırma, davranışsal deneylerle inançları test etme, güdümlü keşif ile benlik algısının tespiti gibi müdahaleler uygulanarak örselenmiş kimliğin ve olumsuz benlik algısının yeniden yapılandırılması romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyon belirtileri yaşayan bireylerin tedavisini olumlu yönde etkileyecek etmenlerden bazıları olabilir.

KAYNAKÇA

- Abak, E., & Güzel, H. Ş. (2021). Ruminatif düşünme stili, beden algısı ve sosyal görünüş kaygısının romantik ilişki ve partner odaklı obsesif kompulsif semptomlarla ilişkisi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 24(3), 368-382. 10.5505/kpd.2021.14632
- Abbey, R. D., Clopton, J. R., & Humphreys, J. D. (2007). Obsessive-compulsive disorder and romantic functioning. *Journal of clinical psychology*, 63(12), 1181–1192. <https://doi.org/10.1002/jclp.20423>
- Abramowitz, J. S. (2006). The Psychological Treatment of Obsessive—Compulsive Disorder. *The Canadian Journal of Psychiatry*, 51(7), 407–416. <https://doi.org/10.1177/070674370605100702>
- Abramowitz, J. S., & Jacoby, R. J. (2014). Obsessive-compulsive disorder in the DSM-5. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 21(3), 221-235. <https://doi.org/10.1111/cpsp.12076>
- Abramowitz, J. S., McKay, D., & Taylor, S. (Eds.). (2008). *Clinical handbook of obsessive-compulsive disorder and related problems*. JHU Press.
- Açar, Ş. (2022). *Ebeveynleşme, partnere bağlı benlik değeri, obsesif inançlar ve obsesif güvensizliğin partner odaklı obsesif kompulsif belirtilerle ilişkisinin incelenmesi / The relationship of parentification, partner contingent self worth, obsessive beliefs and obsessive distrust with partner focused obsessive compulsive symptoms* [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Ahern, C., & Kyrios, M. (2016). Self processes in obsessive—compulsive disorder. In M. Kyrios, R. Moulding, G. Doron, S. S. Bhar, M. Nedeljkovic, & M. Mikulincer (Eds.), *The Self in Understanding and Treating Psychological Disorders* (pp. 112–122). chapter,

<https://doi.org/10.1017/CBO9781139941297.013>

Ahmed, F., Begum, M., Wahab, M. A., & Ahmed, S. K. (2015). Quality of life of patients with obsessive compulsive disorder. *Bangladesh Journal of Psychiatry*, 29(1), 18-22.
<https://doi.org/10.3329/bjpsy.v29i1.32747>

Alonso, P., Menchón, J. M., Mataix-Cols, D., Pifarré, J., Urretavizcaya, M., Crespo, J. M., Jiménez, S., Vallejo, G., & Vallejo, J. (2004). Perceived parental rearing style in obsessive-compulsive disorder: relation to symptom dimensions. *Psychiatry research*, 127(3), 267-278. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2001.12.002>

American Psychiatric Association. (2000) *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (4th edition, text revised (DSM-IV-TR)), Washington (DC)

American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). <https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425596>

Angst, J., Gamma, A., Endrass, J., Goodwin, R., Ajdacic, V., Eich, D., & Rössler, W. (2004). Obsessive-compulsive severity spectrum in the community: prevalence, comorbidity, and course. *European Archives of Psychiatry and Clinical Neuroscience*, 254(3), 156–164. <https://doi.org/10.1007/s00406-004-0459-4>

Anholt, G. E., Aderka, I. M., Van Balkom, A. J. L. M., Smit, J. H., Schruers, K., Van Der Wee, N. J. A., et al. (2014). Age of onset in obsessive-compulsive disorder: admixture analysis with a large sample. *Psychological Medicine*, 44(1), 185-194.
10.1017/S0033291713000470

Arrindell, W. A., Sanavio, E., Aguilar, G., Sica, C., Hatzichristou, C., Eisemann, M., Recinos, L. A., Gaszner, P., Peter, M., Battagliese, G., Kállai, J., & van der Ende, J. (1999). The development of a short form of the EMBU: Its appraisal with students in Greece,

- Guatemala, Hungary and Italy. *Personality and individual Differences*, 27(4), 613-628.
[https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(98\)00192-5](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(98)00192-5)
- Belloch, A., Roncero, M., & Perpiñá, C. (2012). Ego-syntonicity and ego-dystonicity associated with upsetting intrusive cognitions. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 34, 94-106. <https://doi.org/10.1007/s10862-011-9255-4>
- Berzonsky, M. D. (1992). Identity style and coping strategies. *Journal of Personality*, 60(4), 771-788. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1992.tb00273.x>
- Bhar, S. S. (2004). Self-Ambivalence in Obsessive-Compulsive Disorder. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Melbourne.
- Bhar, S. S., & Kyrios, M. (2007). An investigation of self-ambivalence in obsessive-compulsive disorder. *Behaviour research and therapy*, 45(8), 1845-1857.
[10.1016/j.brat.2007.02.005](https://doi.org/10.1016/j.brat.2007.02.005)
- Bilge, Y., Yılmaz, M., Hüröğlu, G., & Akan Tikici, Z. (2022). The effects of adverse childhood experiences and early maladaptive schemas on relationship obsessive-compulsive disorder. *Trends in Psychology*, 1-19. <https://doi.org/10.1007/s43076-022-00245-9>
- Binbay, T., Direk, N., Aker, T., Akvardar, Y., Alptekin, K., Cimilli, C., Cam, B., Deveci, A., Kadri Gültekin, B., Sar, V., Taycan, O., & Ulaş, H. (2014). Psychiatric epidemiology in Turkey: main advances in recent studies and future directions. *Türk psikiyatri dergisi = Turkish journal of psychiatry*, 25(4), 264–281.
- Bloch, M. H., McGuire, J., Landeros-Weisenberger, A., Leckman, J. F., & Pittenger, C. (2009). Meta-analysis of the dose-response relationship of SSRI in obsessive-compulsive disorder. *Molecular psychiatry*, 15(8), 850-855. <https://doi.org/10.1038/mp.2009.50>
- Boeding, S. E., Paprocki, C. M., Baucom, D. H., Abramowitz, J. S., Wheaton, M. G., Fabricant, L. E., & Fischer, M. S. (2013). Let me check that for you: symptom accommodation in

- romantic partners of adults with Obsessive-Compulsive Disorder. *Behaviour research and therapy*, 51(6), 316–322. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2013.03.002>
- Bokor, G., & Anderson, P. D. (2014). Obsessive–Compulsive Disorder. *Journal of Pharmacy Practice*, 27(2), 116–130. <https://doi.org/10.1177/0897190014521996>
- Bouguettaya, A., Jaeger, T., Moulding, R. (2022). Yet You May See the Meaning of Within: The Role of Identity Concerns and the Self in Psychopathology. In: Menzies, R.G., Menzies, R.E., Dingle, G.A. (eds) *Existential Concerns and Cognitive-Behavioral Procedures*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-06932-1_10
- Brandes, O., Stern, A., & Doron, G. (2020). “I just can't trust my partner”: Evaluating associations between untrustworthiness obsessions, relationship obsessions and couples violence. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 24(100500). 10.1016/j.jocrd.2019.100500.
- Brewin, C. R. (2023). Identity—a critical but neglected construct in cognitive-behaviour therapy. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 78, 101808. <https://doi.org/10.1016/j.jbtep.2022.101808>
- Butwicka, A., & Gmitrowicz, A. (2010). Symptom clusters in obsessive–compulsive disorder (OCD): influence of age and age of onset. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 19(4), 365–370. <https://doi.org/10.1007/s00787-009-0055-2>
- Calamari, J. E., Wiegartz, P. S., & Janeck, A. S. (1999). Obsessive–compulsive disorder subgroups: a symptom-based clustering approach. *Behaviour Research and Therapy*, 37(2), 113–125. [https://doi.org/https://doi.org/10.1016/S0005-7967\(98\)00135-1](https://doi.org/https://doi.org/10.1016/S0005-7967(98)00135-1)
- Calamari, J. E., Wiegartz, P. S., Riemann, B. C., Cohen, R. J., Greer, A., Jacobi, D. M., Jahn, S. C., & Carmin, C. (2004). Obsessive–compulsive disorder subtypes: an attempted replication and extension of a symptom-based taxonomy. *Behaviour Research and*

- Therapy*, 42(6), 647–670. [https://doi.org/https://doi.org/10.1016/S0005-7967\(03\)00173-6](https://doi.org/https://doi.org/10.1016/S0005-7967(03)00173-6)
- Careau, Y. J., O'Connor, K. P., Turgeon, L. A., & Freeston, M. H. (2012). Childhood experiences and adult beliefs in obsessive-compulsive disorder: evaluating a specific etiological model. *Journal of Cognitive Psychotherapy*, 26(3), 236-256. 10.1891/0889-8391.26.3.236
- Carr, A. T. (1974). Compulsive neurosis: A review of the literature. *Psychological Bulletin*, 81(5), 311–318. <https://doi.org/10.1037/h0036473>
- Cartwright, C., & Hollander, E. (1998). SSRIs in the Treatment of obsessive-compulsive disorder. *Depression and Anxiety*, 8(S1), 105-113. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1520-6394\(1998\)8:1+<105::AID-DA16>3.0.CO;2-T](https://doi.org/10.1002/(SICI)1520-6394(1998)8:1+<105::AID-DA16>3.0.CO;2-T)
- Cast, A. D., & Welch, B. K. (2016). Emotions and the self: Depression and identity change. *The Sociological Quarterly*, 56(2), 237-266. <https://doi.org/10.1111/tsq.12085>
- Chen, W. W., Yuan, H., Yang, X., & Lai, S. K. (2020). Parenting, self-concept, and attitudes about romantic relationships. *Journal of Adolescence*, 82, 41-49. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2020.06.003>
- Clark, D. A. ve Purdon, C. (1993). New perspectives for a cognitive theory of obsessions. *Australian Psychologist*, 28, 161-167. 10.1080/00050069308258896
- Cohen, J. (1977). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (Rev. ed.). Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Conneely, M., McNamee, P., Gupta, V., Richardson, J., Priebe, S., Jones, J. M., & Giacco, D. (2021). Understanding identity changes in psychosis: a systematic review and narrative synthesis. *Schizophrenia Bulletin*, 47(2), 309-322. <https://doi.org/10.1093/schbul/sbaa124>

- Çobanoğlu, Ç. (2021). *The relationship between fear of self and rocd symptoms: The moderating role of attachment dimensions / Benlik korkusu ve romantik ilişki içerikli obsesif kompulsif semptomlar arasındaki ilişki: Bağlanma boyutlarının düzenleyici rolü* [Yüksek lisans tezi, Bahçeşehir Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- De Avila, R. C. S., Do Nascimento, L. G., Porto, R. L. D. M., Fontenelle, L., Filho, E. C. M., Brakoulias, V., & Ferrão, Y. A. (2019). Level of insight in patients with obsessive–compulsive disorder: An exploratory comparative study between patients with “good insight” and “poor insight”. *Frontiers in psychiatry*, 10, 413. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2019.00413>
- De Mathis, M. A. D., Alvarenga, P. D., Funaro, G., Torresan, R. C., Moraes, I., Torres, A. R., et al. (2011). Gender differences in obsessive-compulsive disorder: a literature review. *Brazilian Journal of Psychiatry*, 33, 390-399. <https://doi.org/10.1590/S1516-44462011000400014>
- De Mathis, M. A., Diniz, J. B., Hounie, A. G., Shavitt, R. G., Fossaluza, V., Ferrao, Y., ... & Miguel, E. C. (2013). Trajectory in obsessive-compulsive disorder comorbidities. *European Neuropsychopharmacology*, 23(7), 594-601. <https://doi.org/10.1016/j.euroneuro.2012.08.006>
- del Casale, A., Sorice, S., Padovano, A., Simmaco, M., Ferracuti, S., Lamis, D. A., Rapinesi, C., Sani, G., Girardi, P., Kotzalidis, G. D., & Pompili, M. (2019). Psychopharmacological Treatment of Obsessive-Compulsive Disorder (OCD). *Current Neuropsychopharmacology*, 17(8), 710–736. <https://doi.org/https://doi.org/10.2174/1570159X16666180813155017>

- Delorme, R., Golmard, J. L., Chabane, N., Millet, B., Krebs, M. O., Mouren-Simeoni, M. C., & Leboyer, M. (2005). Admixture analysis of age at onset in obsessive-compulsive disorder. *Psychological Medicine*, 35(2), 237-243. 10.1017/S0033291704003253
- Dirik, G., Yorulmaz, O., & Karancı, A. N. (2015). Çocukluk dönemi ebeveyn tutumlarının değerlendirilmesi: Kısaltılmış algılanan ebeveyn tutumları-çocuk formu. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 26(2), 123-130.
- do Rosario-Campos, M. C., Leckman, J. F., Mercadante, M. T., Shavitt, R. G., Prado, H. D. S., Sada, P., ... & Miguel, E. C. (2001). Adults with early-onset obsessive-compulsive disorder. *American Journal of Psychiatry*, 158(11), 1899-1903. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.158.11.1899>
- Donahue, E. M., Robins, R. W., Roberts, B. W., & John, O. P. (1993). The divided self: Concurrent and longitudinal effects of psychological adjustment and social roles on self-concept differentiation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64(5), 834–846. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.64.5.834>
- Doron, G., & Derby, D. (2017). Assessment and treatment of relationship-related OCD symptoms (ROCD) A modular approach. *The Wiley handbook of obsessive compulsive disorders*, 1, 547-564. <https://doi.org/10.1002/9781118890233.ch30>
- Doron, G., & Kyrios, M. (2005). Obsessive compulsive disorder: A review of possible specific internal representations within a broader cognitive theory. *Clinical Psychology Review*, 25(4), 415-432. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2005.02.002>
- Doron, G., & Szepsenwol, O. (2015). Partner-focused obsessions and self-esteem: An experimental investigation. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 49, 173-179. <https://doi.org/10.1016/j.jbtep.2015.05.007>

- Doron, G., Derby, D. S., & Szepsenwol, O. (2014a). Relationship obsessive compulsive disorder (ROCD): A conceptual framework. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 3(2), 169–180. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2013.12.005>
- Doron, G., Derby, D. S., Szepsenwol, O., & Talmor, D. (2012a). Tainted love: Exploring relationship-centered obsessive compulsive symptoms in two non-clinical cohorts. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 1(1), 16–24. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2011.11.002>
- Doron, G., Derby, D. S., Szepsenwol, O., & Talmor, D. (2012b). Flaws and all: Exploring partner-focused obsessive-compulsive symptoms. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 1(4), 234–243. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2012.05.004>
- Doron, G., Mizrahi, M., Szepsenwol, O., & Derby, D. (2014b). Right or flawed: relationship obsessions and sexual satisfaction. *The journal of sexual medicine*, 11(9), 2218–2224. <https://doi.org/10.1111/jsm.12616>
- Doron, G., Szepsenwol, O., Karp, E., & Gal, N. (2013). Obsessing about intimate-relationships: Testing the double relationship-vulnerability hypothesis. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 44(4), 433–440. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jbtep.2013.05.003>
- Edgley, A. C. (2004). *The Role of Self-Concept in Depression and Obsessive Compulsive Disorder*. University of Surrey (United Kingdom).
- Erikson, E. H. (1956). The problem of ego identity. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 4, 56–121. [10.1177/000306515600400104](https://doi.org/10.1177/000306515600400104)
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis* (Vol. 68). Norton.

- Fawcett, E., Power, H., & Fawcett, J. (2020). Women Are at Greater Risk of OCD Than Men: A Meta-Analytic Review of OCD Prevalence Worldwide. *The Journal of Clinical Psychiatry*, 81. <https://doi.org/10.4088/JCP.19r13085>
- Fernandez, S., Sevil, C., & Moulding, R. (2021). Feared self and dimensions of obsessive compulsive symptoms: Sexual orientation-obsessions, relationship obsessions, and general OCD symptoms. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 28, 100608. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2020.100608>
- Ferrier, S., & Brewin, C. R. (2005). Feared identity and obsessive-compulsive disorder. *Behaviour Research and Therapy*, 43(10), 1363-1374. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2004.10.005>
- Fineberg, N. A., Hengartner, M. P., Bergbaum, C. E., Gale, T. M., Gamma, A., Ajdacic-Gross, V., et al. (2013). A prospective population-based cohort study of the prevalence, incidence and impact of obsessive-compulsive symptomatology. *International Journal of Psychiatry in Clinical Practice*, 17(3), 170–178. <https://doi.org/10.3109/13651501.2012.755206>
- Franklin, M. E., & Foa, E. B. (2011). Treatment of Obsessive Compulsive Disorder. *Annual Review of Clinical Psychology*, 7(Volume 7, 2011), 229–243. <https://doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-032210-104533>
- Franklin, M. E., Abramowitz, J. S., Bux Jr, D. A., Zoellner, L. A., & Feeny, N. C. (2002). Cognitive-behavioral therapy with and without medication in the treatment of obsessive-compulsive disorder. *Professional Psychology: Research and Practice*, 33(2), 162-168. [10.1037/0735-7028.33.2.162](https://doi.org/10.1037/0735-7028.33.2.162)
- Frydman, I., do Brasil, P. E., Torres, A. R., Shavitt, R. G., Ferrão, Y. A., Rosário, M. C., Miguel, E. C., & Fontenelle, L. F. (2014). Late-onset obsessive-compulsive disorder: Risk

- factors and correlates. *Journal of Psychiatric Research*, 49, 68–74.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2013.10.021>
- Ghomian, S., Shaeiri, M. R., Farahani, H., Ahmadi, Z., Soleimani, Z., Shirazi, M., Rabbani, M., & Goli, Z. S. (2024). Predicting and explaining relationship obsessive-compulsive symptoms based on insecure attachment styles. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 26(3), 165-172. 10.22038/JFMH.2024.64885.2993
- Guidano, V.F., & Liotti, G. (1983). *Cognitive processes and emotional disorders*. Guilford: New York.
- Hacıömeroğlu, B., & Karancı, A. N. (2013). Perceived parental rearing behaviours, responsibility attitudes and life events as predictors of obsessive compulsive symptomatology: Test of a cognitive model. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, 42(6), 641-652. <https://doi.org/10.1017/S1352465813000581>
- Hantouche, E. G., Bouhassira, M., Lancrenon, S., Ravily, V., & Bourgeois, M. (1995). Prevalence of obsessive-compulsive disorders in a large French patient population in psychiatric consultation. *L'encephale*, 21(5), 571-580.
- Harter, S. (2006). Self-processes and developmental psychopathology. In D. Cicchetti & D. J. Cohen (Eds.), *Developmental psychopathology: Theory and method* (2nd ed., pp. 370–418). John Wiley & Sons, Inc..
- Hayes, A. F. (2013). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. New York, NY: Guilford Press.
- Hirschtritt, M. E., Bloch, M. H., & Mathews, C. A. (2017). Obsessive-compulsive disorder: advances in diagnosis and treatment. *Jama*, 317(13), 1358-1367.
10.1001/jama.2017.2200

- Hollander, E., Stein, D. J., Kwon, J. H., Rowland, C., Wong, C. M., Broatch, J., & Himelein, C. (1997). Psychosocial function and economic costs of obsessive compulsive disorder. *CNS spectrums*, 2(10), 16-25. 10.1017/S1092852900011068
- Inder, M. L., Crowe, M. T., Moor, S., Luty, S. E., Carter, J. D., & Joyce, P. R. (2008). “I actually don't know who I am”: The impact of bipolar disorder on the development of self. *Psychiatry*, 71(2), 123-133. <https://doi.org/10.1521/psyc.2008.71.2.123>
- Işık-Çetin, A. (2024). *Anneden algılanan narsisizm ile ilişki doyumu, ideal benlik, gerçek benlik ve romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi / Examination of the relationship between narcissism perceived from the mother and relationship satisfaction, ideal self, real self and romantic relationship focused obsessions and compulsions* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- İnan, E., & Yalçinkaya Alkar, Ö. (2016). Turkish Version of Self Concept and Identity Measure (SCIM): Psychometric Properties. *Journal of Cognitive Behavioral Psychotherapies and Research*, 5(3), 111-118. [10.5455/JCBPR.243339](https://doi.org/10.5455/JCBPR.243339)
- Kaçan, H., & Öztürk, A. (2023). Parental attitudes and childhood traumas as predictors of obsessive-compulsive symptoms in university students. *Psychiatry and Clinical Psychopharmacology*, 33(1), 38-47. [10.5152/pcp.2023.22508](https://doi.org/10.5152/pcp.2023.22508)
- Karadağ, F., Oguzhanoglu, N. K., Özdel, O., Ateşci, F. Ç., & Amuk, T. (2006). OCD symptoms in a sample of Turkish patients: a phenomenological picture. *Depression and Anxiety*, 23(3), 145–152. [https://doi.org/https://doi.org/10.1002/da.20148](https://doi.org/10.1002/da.20148)
- Kartal, A. (2023). Türkiye'de evlilik ve evlenme kültürü: geleneksel normlara halkbilim perspektifinden bir bakış. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (36), 730-753. 10.29000/rumelide.1372403.

- Kaufman, E. A., Cundiff, J. M., & Crowell, S. E. (2015). The development, factor structure, and validation of the self-concept and identity measure (SCIM): A self-report assessment of clinical identity disturbance. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 37, 122-133. <https://doi.org/10.1007/s10862-014-9441-2>
- Kaya-Yıldırım, İ. (2018). *Obsesif kompulsif belirtiler ve ebeveynlik biçimleri arasında suçluluk ve utancın aracı rolü / The mediator role of guilt and shame in the relationship between obsessive compulsive symptoms and parenting styles* [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Kellner, M. (2010). Drug treatment of obsessive-compulsive disorder. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 12(2), 187-197. [10.31887/DCNS.2010.12.2/mkellner](https://doi.org/10.31887/DCNS.2010.12.2/mkellner)
- Kernberg, O. F. (2006). Identity: Recent findings and clinical implications. *The Psychoanalytic Quarterly*, 75(4), 969-1004. <https://doi.org/10.1002/j.2167-4086.2006.tb00065.x>
- Kılıç, N., & Altınok, A. (2021). Obsession and relationship satisfaction through the lens of jealousy and rumination. *Personality and Individual Differences*, 179, Article 110959. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110959>
- Klimstra, T. (2013). Adolescent personality development and identity formation. *Child Development Perspectives*, 7(2), 80-84. <https://doi.org/10.1111/cdep.12017>
- Krzyszowski, W., Kuleta-Krzyszowski, M., & Krzanowska, E. (2019). Treatment of obsessive-compulsive disorders (OCD) and obsessive-compulsive-related disorders (OCRD). *Psychiatr Pol*, 53(4), 825-843. <https://doi.org/10.12740/PP/105130>
- Leckman, J. F., Grice, D. E., Boardman, J., Zhang, H., Vitale, A., Bondi, C., Alsobrook, J., Peterson, B. S., Cohen, D. J., Rasmussen, S. A., Goodman, W. K., McDougle, C. J., & Pauls, D. L. (1997). Symptoms of obsessive-compulsive disorder. *The American journal of psychiatry*, 154(7), 911-917. <https://doi.org/10.1176/ajp.154.7.911>

- Lee, H. J., & Kwon, S. M. (2003). Two different types of obsession: autogenous obsessions and reactive obsessions. *Behaviour Research and Therapy*, 41(1), 11-29. [https://doi.org/10.1016/S0005-7967\(01\)00101-2](https://doi.org/10.1016/S0005-7967(01)00101-2)
- Lennertz, L., Grabe, H. J., Ruhrmann, S., Rampacher, F., Vogeley, A., Schulze-Rauschenbach, S., ... & Wagner, M. (2010). Perceived parental rearing in subjects with obsessive-compulsive disorder and their siblings. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 121(4), 280-288. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.2009.01469.x>
- Liu, R. (2023). The role of gender in parenting styles and their effects on child development. *Lecture Notes in Education Psychology and Public Media*, 18(1), 114-119. [10.54254/2753-7048/18/20231302](https://doi.org/10.54254/2753-7048/18/20231302)
- Lochner, C., & Stein, D. J. (2003). Heterogeneity of Obsessive-Compulsive Disorder: A Literature Review. *Harvard Review of Psychiatry*, 11(3), 113-132. <https://doi.org/10.1080/10673220303949>
- Lochner, C., Fineberg, N. A., Zohar, J., van Ameringen, M., Juven-Wetzler, A., Altamura, A. C., Cuzen, N. L., Hollander, E., Denys, D., Nicolini, H., Dell'Osso, B., Pallanti, S., & Stein, D. J. (2014). Comorbidity in obsessive-compulsive disorder (OCD): A report from the International College of Obsessive-Compulsive Spectrum Disorders (ICOCS). *Comprehensive Psychiatry*, 55(7), 1513-1519. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2014.05.020>
- Lutz, C. J., & Ross, S. R. (2003). Elaboration versus fragmentation: Distinguishing between self-complexity and self-concept differentiation. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 22(5), 537-559. <https://doi.org/10.1521/jscp.22.5.537.22927>
- Macy, A. S., Theo, J. N., Kaufmann, S. C. V., Ghazzaoui, R. B., Pawlowski, P. A., Fakhry, H. I., et al. (2013). Quality of life in obsessive compulsive disorder. *CNS Spectrums*, 18(1), 21-33. [10.1017/S1092852912000697](https://doi.org/10.1017/S1092852912000697)

- Malcolm, A., Pikoos, T., Castle, D. J., Labuschagne, I., & Rossell, S. L. (2021). Identity and shame in body dysmorphic disorder as compared to obsessive-compulsive disorder. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 31, 100686. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2021.100686>
- Mancin, P., Malerba, A., Doron, G., Ghisi, M., & Cerea, S. (2024). “Can I Have More Than This?” The Role of Romantic Relationship Quality, Maximization Style, and Social Media Addiction in Relationship Obsessive Compulsive Disorder Symptoms. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 27(2), 119-126. <https://doi.org/10.1089/cyber.2023.0348>
- Markarian, Y., Larson, M. J., Aldea, M. A., Baldwin, S. A., Good, D., Berkeljon, A., ... & McKay, D. (2010). Multiple pathways to functional impairment in obsessive–compulsive disorder. *Clinical psychology review*, 30(1), 78-88. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2009.09.005>
- Mathes, B. M., Morabito, D. M., & Schmidt, N. B. (2019). Epidemiological and Clinical Gender Differences in OCD. *Current Psychiatry Reports*, 21(5), 36. <https://doi.org/10.1007/s11920-019-1015-2>
- Mathieu, S. L., Conlon, E. G., Waters, A. M., & Farrell, L. J. (2020). Perceived parental rearing in paediatric obsessive–compulsive disorder: Examining the factor structure of the EMBU child and parent versions and associations with OCD symptoms. *Child Psychiatry & Human Development*, 51(6), 956-968. <https://doi.org/10.1007/s10578-020-00979-6>
- McFall, M. E., & Wollersheim, J. P. (1979). Obsessive-compulsive neurosis: A cognitive-behavioral formulation and approach to treatment. *Cognitive Therapy and Research*, 3(4), 333–348. <https://doi.org/10.1007/BF01184447>

- Melli, G., Aardema, F., & Moulding, R. (2016). Fear of self and unacceptable thoughts in obsessive-compulsive disorder. *Clinical psychology & psychotherapy*, 23(3), 226-235. 10.1002/cpp.1950.
- Menzies, R. E. (2024). Alone together: the role of existential concerns in symptoms of relationship obsessive-compulsive disorder. *Clinical Psychologist*, 28(2), 122-130. <https://doi.org/10.1080/13284207.2024.2322936>
- Modestin, J., Oberson, B., & Erni, T. (1998). Identity disturbance in personality disorders. *Comprehensive psychiatry*, 39(6), 352-357. [https://doi.org/10.1016/S0010-440X\(98\)90047-5](https://doi.org/10.1016/S0010-440X(98)90047-5)
- Mullin, A. B. (2023). Obsessive-Compulsive Disorder and Identity: The Role of Ego-Dystonicity. *Honors Undergraduate Theses*. 1392. <https://stars.library.ucf.edu/honorstheses/1392>
- Nishikawa, S., Sundbom, E., & Hägglöf, B. (2010). Influence of perceived parental rearing on adolescent self-concept and internalizing and externalizing problems in Japan. *Journal of Child and Family Studies*, 19(1), 57-66. <https://doi.org/10.1007/s10826-009-9281-y>
- Obsessive Compulsive Cognitions Working Group (OCCWG). (1997). Cognitive assessment of obsessive-compulsive disorder. *Behaviour Research and Therapy*, 35, 667-681. 10.1016/S0005-7967(97)00017-X
- O'Connor, K. P., Aardema, F., Robillard, S., Guay, S., Pelissier, M. C., Todorov, C., ... & Doucet, P. (2006). Cognitive behaviour therapy and medication in the treatment of obsessive-compulsive disorder. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 113(5), 408-419. doi/abs/10.1111/j.1600-0447.2006.00767.x
- Olatunji, B. O., Davis, M. L., Powers, M. B., & Smits, J. A. (2013). Cognitive-behavioral therapy for obsessive-compulsive disorder: A meta-analysis of treatment outcome and

- moderators. *Journal of psychiatric research*, 47(1), 33-41.
<https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2012.08.020>
- Otoni, R., Pellegrini, C., Mora, L., Marchesi, C., & Tonna, M. (2023). Psychopathology of insight in obsessive-compulsive disorder. *Current Psychology*, 42(17), 14760-14768.
<https://doi.org/10.1007/s12144-022-02806-8>
- Özekin Üncüer, F. (2015). *Perceived parenting styles, self-ambivalence, cognitive and emotional regulation in relation to obsessive-compulsive symptomatology / Algılanan anne-baba tutumları, benlik ikilemi, bilişsel ve duygusal regülasyon ile obsessif-kompulsif semptomatoloji arasındaki ilişki* [Doktora tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Pallanti, S., Grassi, G., Cantisani, A., Sarrecchia, E., & Pellegrini, M. (2011). Obsessive-Compulsive Disorder Comorbidity: Clinical Assessment and Therapeutic Implications. *Frontiers in Psychiatry, Volume 2-2011*. <https://doi.org/10.3389/fpsyt.2011.00070>
- Perris C, Arrindell WA, Eisemann M. 1994. *Parenting and Psychopathology*. Wiley: Chichester.
- Perris, C., Jacobsson, L., Lindström, H., von Knorring, L., & Perris, H. (1980). Development of a new inventory assessing memories of parental rearing behaviour. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 61(4), 265-274. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.1980.tb00581.x>
- Prebble, S. C., Addis, D. R., & Tippet, L. J. (2013). Autobiographical memory and sense of self. *Psychological bulletin*, 139(4), 815-840. 10.1037/a0030146
- Purdon, C. ve Clark, D. A. (1999). Metacognition and obsessions. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 6, 102-110. 10.1002/(SICI)1099-0879(199905)6:2<102::AID-CPP191>3.0.CO;2-5

- Rachman, S. (1997). A cognitive theory of obsessions. *Behaviour Research and Therapy*, 35, 793-802. [10.1016/S0005-7967\(97\)00040-5](https://doi.org/10.1016/S0005-7967(97)00040-5)
- Raines, A. M., Oglesby, M. E., Allan, N. P., Mathes, B. M., Sutton, C. A., & Schmidt, N. B. (2018). Examining the role of sex differences in obsessive-compulsive symptom dimensions. *Psychiatry Research*, 259, 265–269. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2017.10.038>
- Rapee, R. M. (1997). Potential role of childrearing practices in the development of anxiety and depression. *Clinical Psychology Review*, 17(1), 47-67. [https://doi.org/10.1016/S0272-7358\(96\)00040-2](https://doi.org/10.1016/S0272-7358(96)00040-2)
- Ravizza, L., Maina, G., & Bogetto, F. (1998). Episodic and chronic obsessive-compulsive disorder. *Depression and anxiety*, 6(4), 154-158. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1520-6394\(1997\)6:4<154::AID-DA4>3.0.CO;2-C](https://doi.org/10.1002/(SICI)1520-6394(1997)6:4<154::AID-DA4>3.0.CO;2-C)
- Remmerswaal, K. C. P., Batelaan, N. M., Smit, J. H., van Oppen, P., & van Balkom, A. J. L. M. (2016). Quality of life and relationship satisfaction of patients with Obsessive Compulsive Disorder. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 11, 56–62. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2016.08.005>
- Ruscio, A. M., Stein, D. J., Chiu, W. T., & Kessler, R. C. (2010). The epidemiology of obsessive-compulsive disorder in the National Comorbidity Survey Replication. *Molecular Psychiatry*, 15(1), 53–63. <https://doi.org/10.1038/mp.2008.94>
- Sahoo, P., Sethy, R. R., & Ram, D. (2017). Functional Impairment and Quality of Life in Patients with Obsessive Compulsive Disorder. *Indian journal of psychological medicine*, 39(6), 760–765. https://doi.org/10.4103/IJPSYM.IJPSYM_53_17

- Salkovskis, P. M. (1989). Cognitive-behavioural factors and the persistence of intrusive thoughts in obsessional problems. *Behaviour Research and Therapy*, 27(6), 677–682. [https://doi.org/10.1016/0005-7967\(89\)90152-6](https://doi.org/10.1016/0005-7967(89)90152-6)
- Salkovskis, P. M., Richards, H. C., & Forrester, E. (1995). The relationship between obsessional problems and intrusive thoughts. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, 23(3), 281-299. 10.1017/S1352465800015885
- Schwartz, B. (2015). The paradox of choice. *Positive psychology in practice: Promoting human flourishing in work, health, education, and everyday life*, 121-138. <https://doi.org/10.1002/9781118996874.ch8>
- Sharma, E., & Math, S. B. (2019). Course and outcome of obsessive–compulsive disorder. *Indian journal of psychiatry*, 61(Suppl 1), S43-S50. 10.4103/psychiatry.IndianJPsy psychiatry_521_18
- Sica, C., Novara, C., Sanavio, E., Dorz, S., & Coradeschi, D. (2002). Obsessive compulsive disorder cognitions across cultures. *Cognitive approaches to obsessions and compulsions*, 371-384. <https://doi.org/10.1016/B978-008043410-0/50024-6>
- Skoog, G., & Skoog, I. (1999). A 40-year follow-up of patients with obsessive-compulsive disorder. *Archives of general psychiatry*, 56(2), 121-127. 10.1001/archpsyc.56.2.121
- Smits, I., Soenens, B., Luyckx, K., Duriez, B., Berzonsky, M., & Goossens, L. (2008). Perceived parenting dimensions and identity styles: Exploring the socialization of adolescents' processing of identity-relevant information. *Journal of adolescence*, 31(2), 151-164. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2007.08.007>
- Stein, D. J., Costa, D. L., Lochner, C., Miguel, E. C., Reddy, Y. J., Shavitt, R. G., ... & Simpson, H. B. (2019). Obsessive–compulsive disorder. *Nature reviews Disease primers*, 5(1), 52. <https://doi.org/10.1038/s41572-019-0102-3>

- Sun, C., Xu, J., & Song, Y. (2020). The relationship between parenting styles and self-congruence of undergraduate students: Core self-evaluation as a mediator. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 48(12), 1-10. <https://doi.org/10.2224/sbp.9479>
- Taylor, S., Abramowitz, J. S., & McKay, D. (2007). Cognitive-Behavioral Models of Obsessive-Compulsive Disorder. In M. M. Antony, C. Purdon, & L. J. Summerfeldt (Eds.), *Psychological treatment of obsessive-compulsive disorder: Fundamentals and beyond* (pp. 9–29). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/11543-001>
- Timpano, K. R., Keough, M. E., Mahaffey, B., Schmidt, N. B., & Abramowitz, J. (2010). Parenting and obsessive compulsive symptoms: Implications of authoritarian parenting. *Journal of Cognitive Psychotherapy*, 24(3), 151-164. 10.1891/0889-8391.24.3.151
- Tinella, L., Lunardi, L., Rigobello, L., Bosco, A., & Mancini, F. (2023). Relationship Obsessive Compulsive Disorder (R-OCD): The role of relationship duration, fear of guilt, and personality traits. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 37, 100801. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2023.100801>
- Trak, E. (2016). *Hatırlanan ebeveyn ilgisi, yetişkin bağlanma biçimleri ve partnere bağlı benlik değerinin romantik ilişki ve partner temalı obsesif kompulsif bozukluk semptomları ile ilişkisi / The relationship of recalled parental care, adult attachment styles, partner contingent self worth with relationship centered and partner focused obsessive compulsive symptoms* [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Trak, E., & İnözü, M. (2017). Yeni bir obsesif-kompulsif semptom içeriği: Romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları ölçeği ile partnere ilişkin obsesif-kompulsif belirti

- ölçeği'nin Türkçe formlarının psikometrik özellikleri. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 20(3), 171-185.
- Trak, E., & İnözü, M. (2019). Developmental and self-related vulnerability factors in relationship-centered obsessive compulsive disorder symptoms: A moderated mediation model. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 21, 121-128. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2019.03.004>
- Tükel, R., Ertekin, E., Batmaz, S., Alyanak, F., Sözen, A., Aslantaş, B., Atlı, H., & Özyıldırım, İ. (2005). Influence of age of onset on clinical features in obsessive-compulsive disorder. *Depression and Anxiety*, 21(3), 112-117. <https://doi.org/https://doi.org/10.1002/da.20065>
- Van Ameringen, M., Patterson, B., & Simpson, W. (2014). DSM-5 obsessive-compulsive and related disorders: Clinical implications of new criteria. *Depression and anxiety*, 31(6), 487-493. <https://doi.org/10.1002/da.22259>Digital Object Identifier (DOI)
- Veale, D., & Roberts, A. (2014). Obsessive-compulsive disorder. *BMJ*, 348. <https://doi.org/10.1136/bmj.g2183>
- Vyas, K., & Bano, S. (2016). Child's gender and parenting styles. *Delhi Psychiatry J*, 19(2), 289-93.
- Wahl, K., Kordon, A., Kuelz, K. A., Voderholzer, U., Hohagen, F., & Zurowski, B. (2010). Obsessive-Compulsive Disorder (OCD) is still an unrecognised disorder: A study on the recognition of OCD in psychiatric outpatients. *European Psychiatry*, 25(7), 374-377. <https://doi.org/10.1016/j.eurpsy.2009.12.003>
- Weissman, M. M. (1998). Cross-National Epidemiology of Obsessive-Compulsive Disorder. *CNS Spectrums*, 3(S1), 6-9. <https://doi.org/10.1017/S1092852900007136>

- Weissman, M. M., Bland, R. C., Canino, G. J., Greenwald, S., et al. (1994). The cross national epidemiology of obsessive compulsive disorder: The Cross National Collaborative Group. *The Journal of Clinical Psychiatry*, 55(3, Suppl), 5–10.
- Wewetzer, C., Jans, T., Müller, B., Neudörfl, A., Bücherl, U., Remschmidt, H., Warnke, A., & Herpertz-Dahlmann, B. (2001). Long-term outcome and prognosis of obsessive–compulsive disorder with onset in childhood or adolescence. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 10(1), 37–46. <https://doi.org/10.1007/s007870170045>
- Williams, M. T., Chapman, L. K., Simms, J. V., & Tellawi, G. (2017). Cross-cultural phenomenology of obsessive-compulsive disorder. *The Wiley handbook of obsessive compulsive disorders*, 1, 56-74. doi/10.1002/9781118890233.ch4
- Yaffe, Y. (2023). Systematic review of the differences between mothers and fathers in parenting styles and practices. *Current psychology*, 42(19), 16011-16024. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-01014-6>
- Yiğit, A. G. (2024). Maksimize etme eğilimi ile kayıptan kaçınma, riskten kaçınma, mutluluk ve bilişsel önyargıya düşme eğilimi arasındaki ilişkinin cinsiyete göre analizi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(2), 676-698. <https://doi.org/10.16953/deusosbil.1383131>
- Yücel, A. (2023). Obsesif kompulsif bozukluk ve çocukluk döneminde algılanan ebeveyn tutumlarının zihinselleştirme kapasitesine etkisi / The effect of obsessive compulsive disorder and perceived parental attitudes in childhood on mentalization capacity [Yüksek lisans tezi, Antalya Bilim Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.

EKLER

EK 1: AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

Araştırmanın adı: Romantik İlişki İçerikli Obsesyon ve Kompulsiyon Belirtileri: Algılanan Ebeveyn Tutumu, Kimlik ve Benlik Açısından Bir Değerlendirme

Sayın Gönüllü,

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı kapsamında planlanmış olan yukarıda adı yazılı araştırmaya katılmak üzere davet edilmiş bulunuyorsunuz. Bu araştırmada yer almayı kabul etmeden önce, araştırmanın ne amaçla yapılmak istendiğini anlamanız ve kararınızı bu bilgilendirme çerçevesinde özgürce vermeniz gerekmektedir. Aşağıdaki bilgileri lütfen dikkatlice okuyunuz, sorularınız olursa sorunuz ve açık yanıtlar isteyiniz.

Bu araştırma Ankara Üniversitesi, Psikoloji Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Ayşegül DURAK BATIGÜN danışmanlığında, Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Emre LALE tarafından yüksek lisans tez çalışması kapsamında yürütülmektedir. Çalışmanın amacı, algılanan ebeveyn tutumlarının, kimliğin ve benliğin romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlarla olan ilişkisini incelemektir. Araştırmaya katılım için gerekli koşullar 18-44 yaş aralığında olmak, okuma yazma bilmek, 6 ay ve/veya daha uzun süredir romantik ilişki içerisinde bulunmak, şu anda herhangi bir psikiyatrik rahatsızlık tanısı sahibi olmamak ve şu anda herhangi bir psikiyatrik ilaç kullanmamaktır. Araştırma için 500 kişiye ulaşılması planlanmaktadır. Uygulama süresi yaklaşık olarak 10-15 dakikadır ve sizden bazı anketleri doldurmanız beklenmektedir. Anketleri cevaplarken etkilenmeyeceğiniz sakın bir ortamda, yönergelerle uygun biçimde, bireysel olarak doldurmanız istenmektedir. Çalışmaya katılımınız herhangi bir risk içermemektedir. Fakat herhangi bir nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissederseniz çalışmadan çekilebilirsiniz. Araştırmaya katılmayı kabul etmemeniz veya çekilmeniz durumunda herhangi olumsuz bir sonuçla karşılaşmayacaksınız. Araştırmaya katılımınız dahilinde size bir ücret ödenmeyecektir veya sizden bir ücret istenmeyecektir. Lütfen anketi soruları eksik bırakmadan tamamlamaya özen gösteriniz. Anketlerin doğru ya da yanlış yanıtları bulunmamaktadır, yanıtlarınızın içten olması ve gerçek düşüncelerinizi yansıtması çalışmanın sonuçları için önem arz etmektedir.

Bu araştırmada yer almak tümüyle sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da başladıktan sonra yarıda bırakabilirsiniz. Bu araştırmanın sonuçları bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırmadan çekilmeniz ya da araştırmacı tarafından araştırmadan çıkarılmanız halinde, sizle ilgili veriler kullanılmayacaktır. Ancak veriler bir kez anonimleştikten sonra araştırmadan çekilmeniz mümkün olmayacaktır. Sizden elde edilen tüm bilgiler gizli tutulacak, sunduğunuz bilgiler kesinlikle anonim veriler olarak değerlendirilecek ve bireysel hiçbir değerlendirme yapılmayacaktır. Araştırma yayınlandığında da varsa kimlik bilgilerinizin gizliliği korunacaktır.

Bu çalışmaya katıldığınız için şimdiden teşekkür ederiz. Çalışma detaylarına ilişkin ve/veya çalışmanın bulgularına dair bilgi almak için Emre LALE (e-posta:...) ile iletişim kurabilirsiniz.

“Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlanmadan önce gönüllülere verilmesi gereken bilgileri içeren metni okudum. Eksik kaldığını düşündüğüm konularda sorularımı araştırmacılara sordum ve doyurucu yanıtlar aldım. Yazılı ve sözlü olarak tarafıma sunulan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anladığım kanısındayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğim konusunda karar vermem için yeterince zaman tanındı.

Bu koşullar altında, araştırma kapsamında elde edilen şahsıma ait bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına uyulmak kaydıyla sunulmasını ve yayınlanmasını, hiçbir baskı ve zorlama altında kalmaksızın, kendi özgür irademle kabul ettiğimi beyan ederim.”

Kabul **EDİYORSANIZ** yandaki alanı işaretleyiniz ()

Kabul **ETMİYORSANIZ** yandaki alanı işaretleyiniz ()

EK 2: DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

Lütfen Aşağıdaki Soruları Yanıtlayınız.

1. Cinsiyetinizi belirtiniz.

() Kadın

() Erkek

2. Yaşınızı yazınız.

.....

3. Eğitiminiz:

Okur Yazar	()	İlkokul Mezunu	()
Ortaokul Mezunu	()	Lise Mezunu	()
Üniversite öğrencisi	()	Üniversite mezunu	()
Yüksek lisans öğrencisi	()	Yüksek lisans mezunu	()
Doktora öğrencisi	()	Doktora mezunu	()

4. Sosyoekonomik durumunuzu en iyi hangi seçenek yansıtıyor?

() Alt () Orta () Üst

5. Eve giren aylık geliri belirtiniz:.....

6. Şu anda devam etmekte olan romantik bir ilişkiniz (sevgililik, nişanlılık, evlilik vb.) var mı?

() Evet () Hayır

7. İlişkiniz:

Flört () Sevgili () Sözlü () Nişanlı () Evli () Diğer ()

8. Tanışma biçiminiz:

Ortak Arkadaş Aracılığıyla () Görücü Usulüyle () Sosyal Medya Platformları

Aracılığıyla () Okulda/Eğitimde/İşte () Topluluk/STK/Kurs () Diğer ()

9. Romantik ilişkiniz ne kadar zamandır devam ediyor? (Yıl/Ay cinsinden)

İlişki süresi:.....

10. şu anda bir psikiyatrist/psikolog tarafından size verilmiş psikiyatrik/psikolojik bir rahatsızlık tanısı var mı?

() Evet () Hayır

11. şu anda kullandığınız psikiyatrik bir ilaç var mı?

() Evet () Hayır

EK 3: ROMANTİK İLİŞKİ OBSESYON VE KOMPULSİYONLARI ÖLÇEĞİ

(RİOKÖ)

Aşağıda insanların yakın ilişkilerinde yaşayabilecekleri deneyimlere ilişkin ifadeler yer almaktadır. Sizin yakın ilişkilerinizde neler yaşadığınızı değerlendirmek istiyoruz. Lütfen aşağıdaki ifadelerin yakın ilişkilerinizde deneyimlediğiniz düşünce ve davranışları ne ölçüde yansıttığını belirtiniz. “Partner” ifadesiyle romantik ilişki içinde olduğunuz kişi (eş, sevgili, nişanlı, sözlü vb.) kastedilmektedir.

Rakamlar aşağıda görülen sözlü ifadelere denk gelmektedir:

Bana hiç uygun değil. 0	Bana biraz uygun. 1	Bana orta düzeyde uygun. 2	Bana oldukça uygun. 3	Bana çok uygun. 4
----------------------------	------------------------	-------------------------------	--------------------------	----------------------

1. Partnerimi gerçekten sevmediğim fikrini aklımdan çıkaramam.	0	1	2	3	4
2. Partnerimle ilgili şüphelerimi aklımdan kolaylıkla çıkarabilirim	0	1	2	3	4
3. İlişkimden sürekli şüphe duyarım.	0	1	2	3	4
4. Partnerimin bana olan sevgisiyle ilgili şüphelerimi aklımdan çıkarmakta zorlanırım.	0	1	2	3	4
5. İlişkimin doğru olup olmadığını tekrar tekrar kontrol ederim	0	1	2	3	4
6. Sürekli, partnerimin beni gerçekten sevdiğine dair kanıt ararım.	0	1	2	3	4
7. Partnerimi neden sevdiğimi kendime tekrar tekrar hatırlatmam gerektiğini hissederim.	0	1	2	3	4
8. Partnerimin beni sevdiğinden eminim.	0	1	2	3	4
9. İlişkimde bir şeylerin “doğru olmadığına” dair düşüncelerden aşırı derecede rahatsız olurum.	0	1	2	3	4
10. Partnerime olan sevgimden sürekli şüphe duyarım	0	1	2	3	4
11. Partnerime sürekli beni sevip sevmediğini sorarım.	0	1	2	3	4
12. Sık sık ilişkimin “doğru” olduğuna dair onay ararım.	0	1	2	3	4
13. Partnerimin aslında benimle birlikte olmak istemediği düşüncesi beni sürekli rahatsız eder.	0	1	2	3	4
14. Partnerimi ne kadar sevdiğimi tekrar tekrar kontrol etmem gerektiğini hissederim.	0	1	2	3	4

EK 4: PARTNERE İLİŞKİN OBSESİF KOMPULSİF BELİRTİ ÖLÇEĞİ (PİOKBÖ)

Aşağıda insanların romantik ilişkilerinde yaşayabilecekleri deneyimlere ilişkin ifadeler yer almaktadır. Sizin yakın ilişkilerinizde neler yaşadığınızı değerlendirmek istiyoruz. Lütfen aşağıdaki ifadelerin yakın ilişkilerinizde deneyimlediğiniz düşünce ve davranışları ne ölçüde yansıttığını belirtiniz. “Partner” ifadesiyle romantik ilişki içinde olduğunuz kişi (eş, sevgili, nişanlı, sözlü vb.) kastedilmektedir.

Rakamlar aşağıda görülen sözlü ifadelere denk gelmektedir:

Bana hiç uygun değil. 0	Bana biraz uygun. 1	Bana orta düzeyde uygun. 2	Bana oldukça uygun. 3	Bana çok uygun. 4
----------------------------	------------------------	-------------------------------	--------------------------	----------------------

1. Partnerimin sahip olduğu ahlak düzeyinden memnunum.	0	1	2	3	4
2. Partnerimin sosyal becerilerini tekrar tekrar gözden geçiririm.	0	1	2	3	4
3. Partnerimin yeterince akıllı ve derinlik sahibi biri olup olmadığını sürekli sorgularım.	0	1	2	3	4
4. Partnerimin dış görünüşünden memnunum	0	1	2	3	4
5. Partnerimin sosyal becerileri ile ilgili düşünceler beni rahatsız eder.	0	1	2	3	4
6. Partnerimin ahlaki düzeyine ilişkin şüpheler beni sürekli rahatsız eder.	0	1	2	3	4
7. Partnerimin zihinsel olarak dengesiz olduğu fikrini aklımdan çıkarmakta zorlanırım.	0	1	2	3	4
8. Partnerimin yeterince zeki olup olmadığı konusunda çevremdeki insanlardan (arkadaşlarımdan, ailemden vs.) sık sık onay ararım.	0	1	2	3	4
9. Partnerimle birlikteyken onun fiziksel kusurlarını görmezden gelmekte zorlanırım.	0	1	2	3	4
10. Partnerimin hayatta “bir şey başarma” becerisini sürekli diğer kadın/erkekleriyle karşılaştırırım.	0	1	2	3	4
11. Partnerimin zeka seviyesini diğer kadın/erkekleriyle sürekli karşılaştırırım.	0	1	2	3	4
12. Partnerimin duygusal tepkilerini diğer kadın/erkeklerle karşılaştırma eğilimimi kontrol etmekte zorlanırım.	0	1	2	3	4
13. Partnerimin yeterince zeki olmadığı düşüncesi beni çok rahatsız eder.	0	1	2	3	4
14. Partnerimin fiziksel görünüşündeki kusurlarla ilgili düşünceler beni sürekli rahatsız eder.	0	1	2	3	4
15. Her gün, partnerimin “iyi ve ahlaklı” bir insan olmadığı düşüncesinden rahatsız olurum.	0	1	2	3	4
16. Partnerimin zeka seviyesinden memnunum.	0	1	2	3	4
17. Sürekli, partnerimin yeterince ahlaklı olduğuna dair kanıt ararım	0	1	2	3	4
18. Partnerimin sosyal konulardaki beceriksizliğine ilişkin düşünceler beni her gün rahatsız eder.	0	1	2	3	4

19. Partnerim aklıma her geldiğinde görünüşündeki kusurları düşünürüm.	0	1	2	3	4
20. Partnerimin ahlak düzeyini sürekli incelerim.	0	1	2	3	4
21. Sürekli, partnerimin sosyal yetersizliklerini telafi etmeye çalışırım.	0	1	2	3	4
22. Partnerimin duygusal olarak dengesiz olduğuna ilişkin şüpheler beni rahatsız eder.	0	1	2	3	4
23. Partnerimin sosyal becerilerinden memnunum.	0	1	2	3	4
24. Partnerimin tuhaf bir şekilde davranıp davranmadığını sürekli incelerim.	0	1	2	3	4
25. Zihnim partnerimin hayatta başarılı olup olmayacağını değerlendirmekle çok meşguldür.	0	1	2	3	4
26. Partnerimin fiziksel kusurlarını diğer kadın/erkekleriyle karşılaştırma konusunda kontrol edemediğim bir dürtü hissedirim.	0	1	2	3	4
27. Partnerimi düşündüğümde, modern dünyada başarılı olabilecek türden biri olup olmadığını merak ederim.	0	1	2	3	4
28. Sürekli, partnerimin iş hayatındaki başarısına dair kanıt ararım.	0	1	2	3	4

EK 5: BENLİK KAVRAMI VE KİMLİK ÖLÇEĞİ (BKKÖ)

Lütfen her maddeyi dikkatlice okuyunuz. Her madde için 1 ile 7 arasında size en uygun dereceyi yuvarlak içine alınız.

Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz katılmıyorum	Ne katılıyorum ne katılmıyorum	Biraz katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	2	3	4	5	6	7

Maddeler	1	2	3	4	5	6	7
1. İnandığım ve değer verdiğim şeyleri bilirim.	1	2	3	4	5	6	7
2. Birisi beni anlatırken, anlatılanların doğru ya da yanlış olduklarını bilirim.	1	2	3	4	5	6	7
3. Çocukluk fotoğraflarıma baktığımda, kendimi o çocuktan çok da farklı biri gibi hissetmem.	1	2	3	4	5	6	7
4. Bazen, yalnızken bile, başka bir kişiyi seçip, tıpkı onun gibi olmaya çalışırım.	1	2	3	4	5	6	7
5. Kim olduğumu bilirim.	1	2	3	4	5	6	7
6. Duruma bağlı olarak çok fazla değişirim.	1	2	3	4	5	6	7
7. Gerçekten neye inandığımı veya değer verdiğimi, hiç bilemedim.	1	2	3	4	5	6	7
8. Kendimi parçaları birbirine uymayan bir yapboz gibi hissederim.	1	2	3	4	5	6	7
9. Kendimi iyi hissediyorum.	1	2	3	4	5	6	7
10. Kendim olmak yerine diğer insanları taklit ederim.	1	2	3	4	5	6	7
11. Farklı insanlarla birlikteyken çok farklı olurum; öyle ki hangisinin “gerçek ben” olduğundan emin olamam.	1	2	3	4	5	6	7
12. Benliğimi bütün hissetmiyorum.	1	2	3	4	5	6	7
13. Çocukluğumu anımsadığımda, şimdiki “ben”den çok farklı olmadığımı hissederim.	1	2	3	4	5	6	7
14. Kim olduğumu düşündüğümde, kaybolmuş hissederim.	1	2	3	4	5	6	7
15. En az bir kişi benim gerçekten kim olduğumu bilir.	1	2	3	4	5	6	7
16. Benim için önemli olanın ne olduğu hakkında her zaman iyi bir fikrim vardır.	1	2	3	4	5	6	7
17. Bazı insanlara o kadar çok benzerim ki, bazen aynı kişiymişiz gibi hissederim.	1	2	3	4	5	6	7

18. Her zaman olduğum insanla temelde aynı kişiyim.	1	2	3	4	5	6	7
19. İçimin boş olduğunu hissederim, sanki ruhum yokmuş gibi.	1	2	3	4	5	6	7
20. Fikirlerim bir uçtan diğer uca aniden değişebilir.	1	2	3	4	5	6	7
21. Artık kim olduğumu bilmiyorum.	1	2	3	4	5	6	7
22. Başkalarıyla beraberken, yalnız olduğum zamanlara kıyasla, daha yetkinimdir.	1	2	3	4	5	6	7
23. Hiç kimse benim gerçekten kim olduğumu bilmez.	1	2	3	4	5	6	7
24. Birlikte olduğum insanlarla aynı şekilde davranmaya çalışırım (örn; ilgi alanları, müzik zevki, giyim vb. konularda) ve bunu her zaman değiştiririm.	1	2	3	4	5	6	7
25. Yalnızca diğer insanlarla birlikteyken bir bütünüm.	1	2	3	4	5	6	7
26. Benim için en önemli olan şeyler çok sık değişir	1	2	3	4	5	6	7

EK 6: KISALTILMIŞ ALGILANAN EBEVEYN TUTUMLARI ÖLÇEĞİ-ÇOCUK

FORMU (KAET-Ç)

Aşağıda çocukluğunuz ile ilgili bazı ifadeler yer almaktadır.

Anketi doldurmadan önce aşağıdaki yönergeyi lütfen dikkatle okuyunuz:

1. Anketi doldururken, anne ve babanızın size karşı olan davranışlarını nasıl algıladığınızı hatırlamaya çalışmanız gerekmektedir. Anne ve babanızın çocukken size karşı davranışlarını tam olarak hatırlamak bazen zor olsa da, her birimizin çocukluğumuzda anne ve babamızın kullandıkları prensiplere ilişkin bazı anılarımız vardır.

2. Her bir soru için anne ve babanızın size karşı davranışlarına uygun seçeneği yuvarlak içine alın. Her soruyu dikkatlice okuyun ve muhtemel cevaplardan hangisinin sizin için uygun cevap olduğuna karar verin. Soruları anne ve babanız için ayrı ayrı cevaplayın.

Örneğin;

Anne ve babam bana iyi davranırlardı.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

1. Anne ve babam, nedenini söylemeden bana kızarlardı ya da ters davranırlardı.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

2. Anne ve babam beni överlerdi.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

3. Anne ve babamın yaptıklarım konusunda daha az endişeli olmasını isterdim.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman

Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

4. Anne ve babam, bana hak ettiğimden daha çok fiziksel ceza verirlerdi.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

5. Eve geldiğimde, anne ve babama ne yaptığının hesabını vermek zorundaydım.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

6. Anne ve babam ergenliğimin uyarıcı, ilginç ve eğitici olması için çalışırlardı.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

7. Anne ve babam, beni başkalarının önünde eleştirirlerdi.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

8. Anne ve babam, bana bir şey olur korkusuyla başka çocukların yapmasına izin verilen şeyleri yapmamı yasaklardı.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

9. Anne ve babam, her şeyde en iyi olmam için beni teşvik ederlerdi.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

10. Anne ve babam davranışları ile, örneğin üzgün görünerek, onlara kötü davrandığım için kendimi suçlu hissetmememe neden olurlardı.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman

Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

11. Anne ve babamın bana bir şey olacağına ilişkin endişeleri abartılıydı.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

12. Benim için bir şeyler kötü gittiğinde, anne ve babamın beni rahatlatmaya ve yüreklendirmeye çalıştığını hissedirdim.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

13. Bana ailenin 'yüz karası' ya da 'günah keçisi' gibi davranılırdı.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

14. Anne ve babam, sözleri ve hareketleriyle beni sevdiklerini gösterirlerdi.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

15. Anne ve babamın, erkek ya da kız kardeşimi(lerimi) beni sevdiklerinden daha çok sevdiklerini hissedirdim.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

16. Anne ve babam, kendimden utanmama neden olurlardı.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

17. Anne ve babam, pek fazla umursamadan, istediğim yere gitmeme izin verirlerdi.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4

Anne	1	2	3	4
------	---	---	---	---

18. Anne ve babamın, yaptığım her şeye karıştıklarını hissederdim.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

19. Anne ve babamla aramda sıcaklık ve sevecenlik olduğunu hissederdim.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

20. Anne ve babam, yapabileceklerim ve yapamayacaklarımla ilgili kesin sınırlar koyar ve bunlara titizlikle uyarlardı.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

21. Anne ve babam, küçük kabahatlarım için bile beni cezalandırırlardı.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

22. Anne ve babam, nasıl giyinmem ve görünmem gerektiği konusunda karar vermek isterlerdi.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

23. Yaptığım bir şeyde başarılı olduğumda, anne ve babamın benimle gurur duyduklarını hissederdim.				
	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

ÖZET

Bu çalışmada romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların algılanan ebeveyn tutumları, kimlik ve benlik ile ilişkisi; romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların cinsiyet ve ilişki türü açısından farklılaşıp farklılaşmadığı; algılanan ebeveyn tutumları ile kimlik ve benliğin, romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonları yordayıcı etkilerinin araştırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca algılanan ebeveyn tutumları ve romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar arasındaki ilişkide kimlik ve benliğin aracı rolünün incelenmesi de bir diğer amaçtır. Araştırmaya 18-44 yaş arası, en az 6 ya da daha uzun süreli romantik ilişki içerisinde bulunan 445 katılımcı dahil edilmiştir. Veriler Demografik Bilgi Formu, Romantik İlişki Obsesyonları ve Kompulsiyonları Ölçeği (RİOKÖ), Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği (PİOKBÖ), Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları-Çocuk Formu (KAET-Ç), Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçeği (BKKÖ) aracılığıyla toplanmıştır.

Yapılan varyans analizleri sonucunda romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonlarda ilişkinin doğruluğu alt boyutunda ilişki türüne göre bir farklılaşma olduğu gözlemlenmiştir. Romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonların algılanan ebeveyn tutumları, kimlik ve benlik ve bazı demografik değişkenlerle anlamlı ilişkilere sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca cinsiyet ve anneden algılanan duygusal sıcaklık romantik ilişki odaklı obsesyon ve kompulsiyonları yordarken, anneden algılanan reddedicilik, anneden algılanan aşırı koruyuculuk ve örselenmiş kimlik hem romantik ilişki odaklı hem de partner odaklı obsesif kompulsif belirtileri yordamıştır. Son olarak anneden algılanan reddedicilik ve aşırı koruyuculuk ile romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar arasındaki ilişkide örselenmiş kimliğin kısmi aracı rolü olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular alanyazın ışığında tartışılmış, araştırmanın kuramsal çerçeveye ve klinik uygulamalara katkıda bulunabileceği alanlar ele alınmıştır.

Anahtar Sözcükler: romantik ilişki içerikli obsesyon ve kompulsiyonlar, algılanan ebeveyn tutumları, kimlik ve benlik, örselenmiş kimlik, bütünleşmiş kimlik

ABSTRACT

This thesis aims to explore the relations between relationship obsessive compulsive disorder, perceived parenting attitudes, identity and self-concept; whether relationship obsessive compulsive disorder differs in terms of gender and types of relationship; predictive effects of perceived parenting attitudes, identity and self-concept on relationship obsessive compulsive disorder. Another objective was to examine the mediator role of identity and self-concept in the relationship between perceived parenting attitudes and relationship obsessive compulsive disorder. In this sense, the study included 445 participants who were between the ages of 18-44 and also, in a relationship which is 6 months or longer. The data was collected with the aid of Demographic Information Form, Relationship Obsessions and Compulsions Inventory (ROCI), Partner-Related Obsessive-Compulsive Symptoms Inventory (PROCSI), Short-Egna Minnen Barndoms Uppfostran for Children; My Memories of Upbringing for Children (S-EMBU-C), Self Concept and Identity Measure (SCIM).

Analysis of variance revealed a difference in the subdimension of relationship-centered obsessions and compulsions (rightness of the relationship subdimension) and that the difference was between the groups of participants who had different types of relationships. There were significant relations between relationship obsessions and compulsions, perceived parenting attitudes, identity and self-concept and some of the demographic variables. Furthermore, while gender and perceived emotional warmth from the mother had predictive roles on the relationship-centered obsessions and compulsions; perceived rejection and overprotection from the mother and disturbed identity also had predictive roles on both relationship-centered and partner focused obsessions and compulsions. Lastly, it was found that there was a partial mediating role of disturbed identity in the relations between relationship obsessive compulsive disorder and both perceived rejection and overprotection from the mother. The findings were

discussed in the light of the literature, and important areas were addressed where this research could contribute to the theoretical framework and clinical applications.

Keywords: relationship obsessive compulsive disorder, perceived parenting attitudes, identity and self-concept, disturbed identity, consolidated identity

